

ABRUDAN, MIRCEA- GHEORGHE

Senior Researcher PhD., ThD.

“George Barițiu” Institute of History,

Str. Mihail Kogălniceanu no. 12-14

400088, Cluj-Napoca.

E-mail: mirceapadre@yahoo.com

Education

2014-2017: ThD in Joint Doctoral program at the Babeș-Bolyai University of Cluj-Napoca, Faculty of Orthodox Theology, Doctoral School "Isidor Todoran" and at the University of Bucharest, Faculty of Orthodox Theology "Patriarch Justinian", Doctoral School "Dumitru Stăniloae", with the thesis "The Orthodox Church and Military Clergy of the Habsburg Monarchy between the Peace Treaty of Carlowitz and the Outbreak of the First World War (1699-1914)"; Supervisors: Rev. Prof. Dr. Ioan-Vasile Leb & Rev. Prof. Dr. Mihail-Simeon Săsăuian, defended on 28.09.2021, distinction: Summa Cum Laude. Doctoral Diploma, no. 97 from 21.01.2022.

2010-2013: PhD at Babeș-Bolyai University of Cluj-Napoca, Faculty of History and Philosophy, Doctoral School "History. Civilization. Culture", with the thesis "Orthodoxy and Lutheranism in Transylvania between 1848 and 1918 (historical development and denominational relationships)"; Supervisor: Prof. Dr. Rudolf Gräf, defended: 13.11.2013, distinction: Summa Cum Laude. Doctoral Diploma, no. 335 from 16.06. 2014.

2008-2010: Master of Arts, Joint Degree Programme in History of South-Eastern Europe at the University of Babeș-Bolyai in Cluj-Napoca/Romania, Karl-Franzens Universität Graz/Austria and the University of Ljubljana/Slovenia. Master's Degree, no. 2654/ 26.05.2011. Dissertation exam average: 10 (ten). Overall average grade: 9.83.

2005-2009: Bachelor Studies in Orthodox Pastoral Theology at Babeș-Bolyai University of Cluj-Napoca, Faculty of Orthodox Theology. Bachelor Diploma no. 4447/09.03.2010. Graduation Exam average: 10 (ten), Overall average grade: 9.49.

2005-2008: Bachelor Studies in History at Babeş-Bolyai University, Faculty of History and Philosophy, language of instruction german. Bachelor Diploma no. 261/11.05.2009. Graduation Exam average: 10 (ten), Overall average grade: 9.33.

2005-2008: Integral module of Pedagogical preparation of graduates for teaching activities in higher education, Department for Didactic Staff Training, Level I, Babeş-Bolyai University Cluj-Napoca. Graduation certificate Series B No. 0028037, issued on 03.02.2016.

Iunie – iulie 2005: Baccalaureate exam at "George Coşbuc" National High School, Cluj-Napoca. Baccalaureat Diploma No. 0160953, 18.07.2005. Overall exam average: 9.26.

2001-2005: High school studies at the "George Coşbuc" National High School in Cluj-Napoca, Romania, humanities, specialization philology, German department. High School Graduation Certificate Series A No. 0218816, issued on July 18, 2005. Overall average: 9.56.

AREAS OF RESEARCH AND MAIN COMPETENCES

Premodern and modern history of Transylvania; History of the Habsburg Empire in the 18th-19th centuries; Horea's Revolt; History of the Orthodox Church in Transylvania, Banat and Bucovina in the 18th-19th centuries; History of the Austrian military border in Transylvania and Banat; Oltenia under Austrian rule; History of the Transylvanian Saxons in the 19th century; The life, activity and work of Metropolitan Andrei Şaguna; First World War memoirs; Biography and work of Academician Ioan Lupaş; Editing German and Romanian documents on the history of Transylvania in the 18th-19th centuries.

Mother tongue Romanian

OTHER LANGUAGES	UNDERSTANDING		SPEAKING		WRITING
	Listening	Reading	Spoken interaction	Spoken production	
German	C2	C2	C2	C2	C1
<i>Deutsches Sprachdiplom. Zweite Stufe</i> – issued by Ständige Konferenz der Kultusminister der Länder in der Bundesrepublik Deutschland, 04.03.2005					

English	C1	B2	C1	C1	B1
Certificate of Language Ability – issued by ALPHA Centre, Faculty of Letters, Babeş-Bolyai University Cluj-Napoca, No. 9/2050, 10.05.2008					
French	B1	B1	A1	A1	
	A1				

SCIENTIFIC AND PROFESSIONAL EXPERIENCE (including scholarships)

- August 1, 2024 - to present: senior researcher at the George Barițiu Institute of History, Romanian Academy, Cluj-Napoca branch, section of National History.
- September 1, 2017 - July 31, 2024: scientific researcher III, George Barițiu Institute of History, Romanian Academy, Cluj-Napoca branch, National History sector.
- January 1, 2017 - August 31, 2017: scientific researcher III ½ time at the Center for Transylvanian Studies, Romanian Academy, Cluj-Napoca branch.
- September 1, 2014 - August 31, 2015: postdoctoral researcher at the Babeş-Bolyai University and the Romanian Academy, as part of the "Human Resources Development Program within the project Young successful researchers - professional development in an interdisciplinary and international context", POSDRU/159/1/1.5/S/132400, with the research project: *World War I in the historiography and memoirs of the Transylvanian Saxons*; Supervisor: Prof. Dr. Nicolae Bocşan.
- March 1, 2018 - August 31, 2020: member of the grant *Encyclopaedia of Romanian Imaginaries. Historical heritage and cultural-linguistic identities* (ROMIMAG), project code PN-III-P1-1.2-PCCDI-2017-0326, contract no. 49PCCDI from 01.03.2018, implemented by Babeş-Bolyai University, Romanian Academy Cluj-Napoca branch and National University of Arts Bucharest. Project P4-AR-FC: Romanian Religious Imaginary. Research theme "Fortified religious buildings in Romania". P4 Project Director: Rev. Prof. Dr. Ioan Chirilă, Project General Director: Prof. Dr. Corin Braga.
- October 15, 2019-October 15, 2021: member in the joint research project "GAR-UM-2019-II-2.5-13, Romanian historical and legal heritage in unpublished documents and archives", grant funded by the Romanian Academy, grant director Dr. Ela Cosma.

- 2020-2021: collaborator of the Romanian Academy priority project entitled "Encyclopedia of Romanian Historiography", coordinated by Acad. Victor Spinei and Acad. Dorina N. Rusu, for which he coordinated the secretary of the Transylvania-Banat region, compiled the centralized list of historians in the region (1462), elaborated 151 records as sole author, 107 records in collaboration, revised and reviewed about 650 records.

DIDACTIC ACTIVITIES

- December 1, 2024 - February 28, 2025: Assistant Professor at „Leopold-Franzens” University Innsbruck, Institut für Geschichtswissenschaften und Europäische Ethnologie, Austria. Course: „Geschichte Rumäniens oder Rumänische Geschichte? Kunst, Kultur & Spiritualität zwischen Geschichtsschreibung und nationalen Identitäts-konstruktionen” (History of Romania or History of the Romanians? Art, culture and spirituality between historiography and the construction of national identity).

- Since March 2024, Associate Lecturer at the Faculty of Orthodox Theology of the Babeş-Bolyai University Cluj-Napoca, seminar: History of the Romanian Orthodox Church in the 17th-20th centuries.

- Since June 2022: Member of the doctoral guidance committees of the Doctoral School of the Romanian Academy, Cluj-Napoca branch, and of the "Isidor Todoran" Doctoral School of the Faculty of Orthodox Theology of the Babeş-Bolyai University Cluj-Napoca.

- February-June 2016: Associate Professor at the Babeş-Bolyai University Cluj-Napoca, Faculty of European Studies, Department of American and German Studies, Specialization International Relations and European Studies in German.

- 2015-2018: Courses and seminars in the discipline of "Universal Church History" at the Faculty of Orthodox Theology of the Babeş-Bolyai University Cluj-Napoca.

SPECIAL SKILLS

- German paleography (Frakturschrift) of the 18th-19th centuries.
- Romanian-Cyrillic paleography of the 18th-19th centuries.

- Language of historical sources and documents.

RESEARCH GRANTS AND SCHOLARSHIPS

- May 27, 2024 - June 22, 2024: Vienna, Austria, "Menachem Elias" Family Foundation of the Romanian Academy scholarship holder at the Austrian State Archives in Vienna.

- 31 March, 2019 - 5 April 2019: Vienna, Austria, research and documentation trip to the Austrian State Archives, the Austrian National Library and the University Library of Vienna, with the financial support of the ROMIMAG research program, "Encyclopedia of Romanian Imaginaries. Historical heritage and cultural-linguistic identities".

- November 1, 2015 - October 31, 2016: doctoral fellow of the "Metropolitan Bartholomew Foundation" in Cluj-Napoca during the doctoral research at the Faculty of Orthodox Theology of the Babeş-Bolyai University Cluj-Napoca.

- September 1, 2014 - August 31, 2015: postdoctoral research with fellowship funded by the "Human Resources Development Sectoral Operational Program within the project *Young successful researchers - professional development in interdisciplinary and international context*", POSDRU/159/1.5/S/132400. Beneficiary: Babeş-Bolyai University and Romanian Academy Cluj-Napoca branch. Title of the individual research project: *World War I in the historiography and memoirs of Transylvanian Saxons*; mentor: Prof. Dr. Nicolae Bocşan. External mobility: Vienna, Austrian State Archives, Austrian National Library, University of Vienna (June-July 2015, November-December 2015).

- June 1, 2012 - August 31, 2012: doctoral fellow at the "Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas an der Ludwig-Maximilians-Universität München"/Germany through the program 1.5 "Doctoral and Postdoctoral Programs in Support of Research". Project title: "Modern doctoral studies: internationalization and interdisciplinarity". Contract Code: POSDRU/107/107/1.5/S/7.

- October 1, 2012 - December 31, 2012: Doctoral Fellow at the University of Vienna under program 1.5 "Doctoral and Postdoctoral Programs in Support of Research". Project title: "Modern doctoral studies: internationalization and interdisciplinarity". Contract Code: POSDRU/107/107/1.5/S/7.

- October 1, 2008 - February 28, 2009: Erasmus Scholarship at the Karl-Franzens University of Graz, Austria.

ORGANIZER OF CONFERENCES OR PANELS AT INTERNATIONAL CONFERENCES (INCLUDING IN ROMANIA)

- Organization of the panel "Church History: theory and methodology" within the International Scientific Conference "History and historical writing today: methodological options, paradigms, agenda", organized by the "George Barițiu" Institute of History of the Romanian Academy and Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca, 2-5 February 2020.

- Coorganizer of the National Conference "An emblematic voice of Romanians. Andrei Șaguna and the Transylvanian world in the mid-19th century", organized by the "George Barițiu" Institute of History and the Centre for Transylvanian Studies of the Romanian Academy, Cluj-Napoca branch, and the Faculty of Orthodox Theology of the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca on June 28, 2023.

- - Organization of the panel "250 years since the birth of Bishop Vasile Moga: the man, the activity, the epoch" within the International Conference "Turning Points in Romanian History: elites, administration and political regimes in the sec. XIV-XXI", organized within the Cluj Academic Days by the "George Barițiu" Institute of History of the Romanian Academy, Cluj-Napoca branch and the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca, 17-19 October 2024.

MEMBERSHIP IN ACADEMIC AND PROFESSIONAL ASSOCIATIONS

- Member of the Association of Transylvanian Studies/Verein für siebenbürgische Landeskunde, Sibiu section, since 2007.

- Member of the "International Ecumenical Fellowship", Romanian section "Association of Ecumenical Friendship in Romania (June 1, 2009 - December 31, 2020).

- Member of the Institute of Ecclesiastical History "Nicolae Bocușan" of the Babeș-Bolyai University in Cluj-Napoca, since 2016.

- Honorary member of the "Năsăud Branch" of the Transylvanian Association for Romanian Literature and Culture of the Romanian People, since February 10, 2018.

- Member of the Historical Society "George Barițiu", Cluj-Napoca, since 2019.
- Member of the Academy of *Elites, Models and Values*, Cluj-Napoca, since 2021.

AWARDS AND DISTINCTIONS

- Second Prize of the National Archives of Romania, awarded at the "National Archives Awards, 6th edition - 2015", Bucharest, March 16, 2016.

- "Dimitru Stăniloae" Prize of the Romanian Academy for the book *Orthodoxy and Lutheranism in Transylvania between the 1848 Revolution and the Great Union* Bucharest, December 15, 2017.

- The "Matei Brâncoveanu" Award of the Alexandrion Foundation, Outstanding Professional Achievements in History in 2017 section, for the book *Friedrich Schwantz von Springfels: Description of Oltenia in 1723*, Bucharest, December 12, 2017.

- The "Virgil Căndeia" Prize offered by the Sanda and Virgil Căndeia Association and the Historical Cultural Foundation of the Magazin Istoric Review for the work *Friedrich Schwantz von Springfels: Description of Oltenia in 1723*, Bucharest, April 24, 2018.

- "Dimitrie Cantemir" Prize of the Romanian Academy of Scientists for the work *Friedrich Schwantz von Springfels: Description of Oltenia in 1723*, Bucharest, April 5, 2019.

- Homage medal "Bishop Ioan Popasu", awarded by the Diocese of Caransebeș, Caransebeș, April 25, 2015.

- Distinction "The Șagunian Cross for laymen", awarded by the Metropolitanate of Transylvania, Sibiu, June 7, 2018.

- "Centenary Medal", conferred by the Municipality of Arad and the County Council of Arad for outstanding merits in the research of the history of Arad, Arad, November 21, 2018.

- Distinction "Transylvanian Cross", awarded by the Metropolitanate of Cluj, Maramureș and Sălajului, Cluj-Napoca, October 23, 2020.

- Order "Saint Hierarch Pahomie of Gledin", awarded by the Archdiocese of Vad, Feleac and Cluj, Cluj-Napoca, September 26, 2021.

- Distinction "The Cross of the North", awarded by the Romanian Orthodox Diocese of Northern Europe, Stockholm, August 14, 2022.

- Europa Christiana Prize, awarded by the Union of Professional Journalists in Romania in the framework of the Royal Literary Awards, 5th edition, 2024.
- The Constantin Brâncoveanu Prize, history section, awarded by the Alexandrion Foundation during the Constantin Brâncoveanu Awards Gala, 11th edition, Sinaia, November 12, 2024.
- Order of the Cross "Bishop Elie Miron Cristea", 2nd class for laymen, awarded by the Diocese of Caransebeș, Caransebeș, April 28, 2025.

ASSESSMENTS AND MENTORING

- Peer-reviewer and member of the scientific board of various journals in the field of historical sciences, theology and cultural studies in Romania: *Anuarul Institutului de Istorie "George Barițiu" - Series Historica*; *Transylvanian Review*; *Astra Sabesiensis*; *Astra Salvensis*; *Danubius*; *Vocea Olteniei*; *Altarul Banatului*; *Astra Clujeană*; *Telegraful Român*.
- Appointed member of competition commissions for scientific positions.

OTHER ACTIVITIES:

- Contributor to cultural and historic programs broadcasted by *Radio Renașterea* from Cluj-Napoca, *Radio Romania Cluj*, and *Novapress TV* from Brasov.
- Interventions on history debates at TVR Cluj, TrinitasTV, Radio Trinitas and Alephnews.
- Moderator of the broadcasts "Centenary of Trianon 1920-2020", produced as part of a project of TVR Cluj in partnership with the "George Barițiu" History Institute of the Romanian Academy, producer Luminița Purdea Cotuțiu, broadcast on TVR Cluj in June 2020-January 2021 and uploaded on www.youtube.com.

REFERENCES

- Mara Mărginean, Mirela Popa-Andrei, Attila Varga (coord.), *Dicționarul membrilor Institutului de Istorie din Cluj (1920-2020)*, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2020, p. 5-7.

- Victor Spinei, Dorina N. Rusu (coord.), *Enciclopedia reprezentanților scrisului istoric românesc, Vol. I (A-C)*, Editura Karl A. Romstorfer a Muzeului Național al Bucovinei, Suceava, 2021, p. 2-3.

- Alexandru Simon (ed.), *Centrul de Studii Transilvane 1991-2021*, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Fundația Transilvania Leaders, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2021, p. 57-59.

- Adriana Petroi, *60 de interviuri pentru mileniul trei*, Editura Centrul de Studii Banatice, Vârșeț-Panciova, 2022, p. 24-28.

- Mentions in around 250 works (books, collective volumes, studies, articles, reviews and reading notes), according to data provided by academic platforms like: www.academia.edu, www.researchgate.net și www.scholar.google.com.

ANNEX

The list of academic publications:

Books and monographs:

A. Sole author:

1. Mircea-Gheorghe Abrudan, *Ortodoxie și Luteranism în Transilvania între Revoluția Pașoptistă și Marea Unire. Evoluție istorică și relații confesionale*, Editura Andreiana/Presa Universitară Clujeană, Sibiu/Cluj-Napoca, 2015, 934 p. (ISBN 978-606-8602-25-7, ISBN 978-973-595-762-9).

Reviews:

- Nicolae Bocșan, in *Transylvanian Review*, Vol. XXIV, No. 3, 2015, p. 149-151.
- IPS Laurențiu Streza, in *Telegraful Român*, Anul 163, nr. 9-12, 1 și 15 martie 2015, p. 12.
- Maxim Morariu, in *Renașterea*, Anul XXVII, Nr. 2, 2016, p. 5.
- Nicolae Bocșan, in *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul XII, Nr. 1, ianuarie-martie 2016, p. 290-292.
- Dumitru Suci, in *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca*, LVI, 2017, p. 419-422.
- Florian Dumitru Soporan, in *TABOR*, Anul XI, Nr. 10, 2017, p. 116-120.
- Ioan Cârja, in *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Theologia Orthodoxa*, Vol. 63, No. 1, 2018, p. 143-145.
- Maria Vaida, „Transilvania-floare de crin. Premergătorii Marii Uniri”, in *Astra Clujeană*, Anul XIV, Nr. 1-2, 2018, p. 94-97.
- Dieter Drotleff, „Metropolit Andrei Șaguna änderte Mentalitäten. Beziehungen zwischen Orthodoxie und Luthertum zwischen der Revolution von 1848 und der Vereinigung von 1918 analysiert”, in *Allgemeine Deutsche Zeitung für Rumänien*, Samstag, 9. Januar 2016.

2. *Friedrich Schwantz von Springfels: Descrierea Olteniei la 1723*, Ediție, traducere din limba germană, studiu introductiv, note și indice de Mircea-Gheorghe Abrudan, Prefață de Ioan-Aurel Pop, Muzeul Brăilei „Carol I”, Editura Istros/Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Brăila/Cluj-Napoca, 2017, 334 p. (ISBN 978-606-8694-68-9, ISBN 978-606-654-253-1).

Reviews:

- Ela Cosma, in *TABOR*, Anul XII, Nr. 3, 2018, p. 82-88.
- Andrei Pippidi, in *Revue des Études Sud-Est Européennes*, Tome LVI, Nos. 1-4, 2018, p. 360-361.
- Florian Dumitru Soporan, in *Transylvanian Review*, Vol. XXVII, No. 3, 2018, p. 155-157.
- Valentin Ciorbea, in *Annals Series on History and Archaeology*, Vol. 10, Nr. 2, 2018, p. 158-159.
- Florian Dumitru Soporan, in *Misiunea*, Anul VI, Nr. 1 (6), 2019, p. 291-294.
- Valentin Trifescu, in *Sargetia. Acta Musei Devensis*, serie nouă, XII (XLVIII), 2021, p. 261-265.

3. Mircea-Gheorghe Abrudan, *Ortodoxia românească în istorie și contemporaneitate. Articole, eseuri și note de lectură*, Editura Renașterea/Felicitas Publishing House, Cluj-Napoca/Stockholm, 2019, 564 p. (ISBN 978-606-607-300-4; ISBN 978-91-984144-5-5).

Reviews:

- Ilie Rad, „Despre ortodoxia românească în istorie și contemporaneitate”, in *Vatra Veche, Lunar de cultură*, Anul XII, nr. 2 (134), 2020, p. 53-55.
- Ion Cârja, în *TABOR*, Anul XIV, nr. 4, 2020, p. 95-98 și in *Altarul Reîntregirii*, Serie Nouă, Anul XXIV, Nr. 2, 2019, p. 171-176.
- IPS Laurențiu Streza, in *Telegraful Român*, Anul 168, nr. 9-12, 1 și 15 martie 2020, p. 3.
- Vasile Rojneac, in *Altarul Banatului*, Anul XXXI (LXX), Nr. 1-3, 2020, p. 177-180.
- Mihai-Octavian Groza, in *Astra Salvensis*, Anul VIII, nr. 15, 2020, p. 207-209.
- Iuliu-Marius Morariu, in *Transylvanian Review*, Vol. XXX, No. 4, 2021, p. 158-159.
- Florian Dumitru Soporan, in *Memoriile Secției de Științe Istorice și Arheologie a Academiei Române*, Seria V, Tomul XL, 2021, 2022, p. 283-285.
- Gheorghe Petrescu, in *Pro Memoria 1940-1945. Revista românilor persecutați, refugiați, expulzați sau deportați din motive etnice*, Anul XVIII, Nr. 69, 2021, p. 106-109.
- Florian Dumitru Soporan, in *Transylvanian Review*, Vol. XXXI, No. 3, 2022, p. 152-155.

4. Mircea-Gheorghe Abrudan, *Protopopul Aurel Munteanu (1882-1940), martir al poporului român și mucenic al Bisericii Ortodoxe*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2020, 265 p. (ISBN 978-606-607-325-7).

Reviews:

- Pr. Constantin Necula, „O carte Sinaxar. Povestea vieții Protopopului Aurel Munteanu (1882-1940) martirul însângerat al Huedinului și al Bisericii Ortodoxe Române”, in *Tribuna*, Sibiu, 14 noiembrie 2020.
- Ionuț Țene, <http://www.napocanews.ro/2020/11/istoricul-mircea-gheorghe-abrudan-publica-o-carte-document-despre-martiriul-protopopului-aurel-munteanu.html>.

- Maxim Morariu, in *Ecouri. Verticalitate prin tradiție, cultură și credință*, Anul III, Nr. 12 (34), 23 decembrie 2020, p. 12.
- Mădălin-Sebastian Lung, in *Glasul. Revistă de cultură și spiritualitate creștină editată de Protopopiatul Ortodox Huedin*, Anul XIX, 2020, p. 7-9, in *Renașterea*, Anul XXXII, Nr. 9, 2021, p. 7.
- Florian Dumitru Soporan, in *Transylvanian Review*, Vol. XXX, No. 3, 2021, p. 154-157.
- V. Rășinăreanu, in *Cuvânt Bun, periodic editat de Episcopia Tulcii*, Anul XVII, Nr. 11 (225), 2021, p. 16.
- Răzvan Mihai Neagu, in *Revista Teologică*, Anul XXXI (103), Nr. 1, 2021, p. 186-188.
- Maria Vaida, in *Lecturi elective*, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2023, p. 122-125.

5. Mircea-Gheorghe Abrudan, *Lecturi din istoriografia bisericească. În memoria profesorului Nicolae Bocșan (1947-2016) și a părintelui academician Mircea Păcurariu (1932-2021)*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2021, 396 p. (E-Book: ISBN 978-606-37-1105-3 și cartea tipărită: ISBN 978-606-37-1139-8).

Reviews:

- Iuliu-Marius Morariu, in *Astra Sabesiensis*, Nr. 7, 2021, p. 238-240.
- Călin-Emilian Cira, in *Arhiva Someșană*, seria a III-a, vol. XXI, 2022, p. 329-33.

6. Mircea-Gheorghe Abrudan, *Biserica Ortodoxă și clerul militar din Monarhia Habsburgică între Pacea de la Carloviț și Primul Război Mondial (1699-1914)*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022, 523 p. (ISBN 978-606-37-1562-4).

Reviews:

- Pr. Constantin Necula, „Ineditul istoriei, trecut prin istoria cotidiană a Imperiului Habsburgic”, in *Tribuna*, Sibiu, 2022: <https://www.tribuna.ro/stiri/eveniment/ineditul-istoriei-trecut-prin-istoria-cotidian-a-imperiului-habsburgic-167399.html>.
- V. Rășinăreanu, in *Cuvânt Bun*, periodic editat de Episcopia Tulcii, Serie Nouă, Anul XVIII, Nr. 12 (238), 2022, p. 16.
- Daniela Șontică, „O carte cu valențe enciclopedice despre istoria clerului ortodox militar român în monarhia austro-ungară”, in *Ziarul Lumina*, Anul XIX, Nr. 17 (5232), Luni, 30 ianuarie 2023, p. 14.
- Mitropolitul Laurențiu Streza, in *Telegraful Român*, Anul 171, Nr. 1-4, 1 și 15 ianuarie 2023, p. 3.
- Ioana-Mihaela Bonda, in *TABOR*, Anul XVII, Nr. 3, 2023, p. 112-114.
- Florian-Dumitru Soporan, in *Mitropolia Ardealului*, serie nouă, Anul 3 (38), Nr. 1, 2023, p. 300-305.
- Aurel Pentelescu, Ionuț-Constantin Petcu, in *Misiunea*, Anul X, Nr. 1 (X), 2023, p. 199-201.
- Ela Cosma, in *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca*, Series Historica, LXII, 2023, p. 439-441.
- Daniel Alic, in *Altarul Banatului*, Anul XXXIV (LXXIII), serie nouă, Nr. 7-9, 2023, p. 141-143.
- Stoica Lascu, „Erudiție și acribie documentară în cercetarea istoriei Bisericii Ortodoxe din Imperiul Habsburgic”, in *Misiunea*, Anul XI, Nr. 1 (XI), 2024, p. 186-187.
- Florian-Dumitru Soporan, in *Transylvanian Review*, Vol. XXXIII, No. 2, 2024, p. 151-155.

7. Mircea-Gheorghe Abrudan, *Mitropolitul Andrei Șaguna. O biografie culturală*, prefață de Ioan Bolovan, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane/Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2023, 363 p. (ISBN 978-606-038-038-2; ISBN 978-630-314-022-3).

Reviews:

- Pr. Constantin Necula, „O cronică a unui Om-Lumină, Mitropolitul Andrei Șaguna”, in *Tribuna*, Anul CXXXIX, Nr. 9449, Sibiu, miercuri, 19 iulie 2023, p. 3.
- Pr. Cristian Muntean, în *TABOR*, Anul XVII, Nr. 10, 2023, p. 98-101.
- Ionuț Țene, <https://luceafarul.net/mitropolitul-andrei-saguna-o-biografie-culturala-de-mircea-gheorghe-abrudan-o-istorie-conceptuala>, accesat 5 februarie 2024.
- Filip Hristofor Cane, „Reflecții pe marginea unei cărți despre Mitropolitul Andrei Șaguna”, in *Ziarul Lumina*, Anul XIX, Nr. 200 (5415), București, Vineri, 27 octombrie 2023, p. 3.
- Ioan-Zosin Jula, in *Analele Aradului*, Anul IX, nr. 9, Vasile Goldiș University Press, Arad, 2023, p.174-176.
- Florian Dumitru Soporan, in *Memoriile secției de științe istorice și arheologie a Academiei Române, Seria V, Tomul XLII*, 2023, p. 365-368, in *Astra Clujeană*, Anul XIX, nr. 3-4, 2023, p. 3-5.
- Ana Grama Mușlea, in *Mitropolia Ardealului*, Serie nouă, Anul III (38), Nr. 4, 2023, p. 229-253.
- Răducu Rușet, in *TABOR*, Anul XIX, nr. 2, 2025, p. 95-97.
- Florian Dumitru Soporan, in *Transylvanian Review*, Vol. XXXIV, No. 1, 2025, p. 156-159.

A. Co-author:

1. Petru-Ioan Ilea (coord.), Cristian Bârsu, **Mircea Gheorghe Abrudan**, Călin Ficior, Cătălin Ghiț, *Bucuria credinței. Părintele Episcop Vasile Flueraș la 70 de ani*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2018, 543 p. + ilustrații (ISBN 978-606-607-262-5).

2. **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Marius Boromiz, Alexandru Bucur, Ela Cosma, Daniela Deteșan, Livia Magina, Tatiana Onilov, Vasile Rus, Victor V. Vizauer, *Patrimoniu istorico-juridic românesc din Mărginimea Sibiului (Rășinari, Săliște). Studii și ediție critică de documente, [Biografii istorice transilvane XV]*, coord. Ela Cosma, Argonaut Publishing/ Symphologic Publishing, Cluj-Napoca/Gatineau, 2020, 870 p. (ISBN 978-973-109-966-8; ISBN 978-1-988192-20-8).

3. **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Marilena Ioana Baci, Gheorghe Benzar, Stelean-Ioan Boia, Ioan Bolovan, Vasile Dudaș, Ioan Veniamin Geoldeș, Marian Gheorghe, Marius-Ioan Grec, Mihai Handaric, Mihaela Mehedinți-Beian, Beata Menesi, Ioan Micle, Dorel Moțiu, Lucian Petru Mureșan, Adrian Nițu, Corneliu Pădurean, Doru Sinaci, Valeria Soroștineanu, Laurențiu-Ștefan Szemkovics, Ioan Valeriu Tuleu, Petru Ursulescu, *Centenarele României, Centenarele Aradului (1918/1919-2018/2019)*, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2020, 441 p. (ISBN 978-606-797-599-4).

4. Ioan-Vasile Leb, Gabriel-Viorel Gârdan, Marius Eppel, Emilian-Iustinian Roman, **Mircea-Gheorghe Abrudan**, *Instituții eclesiastice ortodoxe. Izvoare legislative bisericești și laice (sec. XVIII-XX), volumul I*, Editura Doxologia, Iași, 2022, 351 p. (ISBN 978-630-301-011-3).

5. Ioan-Vasile Leb, Gabriel-Viorel Gârdan, Marius Eppel, Emilian-Iustinian Roman, **Mircea-Gheorghe Abrudan**, *Instituții eclesiastice ortodoxe. Izvoare legislative bisericești și laice (sec. XVIII-XX), volumul II*, Editura Doxologia, Iași, 2022, 315 p. (ISBN 978-630-301-012-0).

6. Sorina Paula Bolovan, Ioan Bolovan, **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Loránd L. Mádly, Varga Attila, Sorin Șipoș, Ela Cosma, *Avram Iancu, eroul zilelor noastre*, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2024, 124 p. (ISBN 978-630-314-153-4).

Document Editions:

1. *Construind Unirea cea Mare. Vol. I. De la Revoluția pașoptistă la formarea Partidului Național Român (1848-1881)*, volum îngrijit și prefată de **Mircea-Gheorghe Abrudan**, coordonatori: Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, Ioana-Mihaela Bonda, Ana Victoria Sima, Teodor Laurențiu Popescu, au colaborat Emanuel Bădescu, Mihaela Bedecan, Ioana-Mihaela Bonda, Cecilia Cârja, Marius Eppel, Andreea Dăncilă-Ineoan, Georgeta Ionescu, Mihai-Octavian Groza, Ovidiu-Emil Iudean, Teodora Mihalache, Gheorghe Neacșu, Flaviu Vasile Rus, Natalia Tampa, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2019, 892 p. (ISBN 978-606-797-416-4).

2. *Construind Unirea cea Mare. Vol. II. Națiune și regalitate (1881-1914)*, volum îngrijit și prefată de Andreea Dăncilă-Ineoan și Ovidiu-Emil Iudean, coordonatori: Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, Ioana-Mihaela Bonda, Ana Victoria Sima, Teodor Laurențiu Popescu, Cluj-Napoca, au colaborat **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Emanuel Bădescu, Mihaela Bedecan, Ioana-Mihaela Bonda, Cecilia Cârja, Marius Eppel, Georgeta Ionescu, Mihai-Octavian Groza, Teodora Mihalache, Gheorghe Neacșu, Flaviu Vasile Rus, Claudia Septimia Sabău, Natalia Tampa, Editura Școala Ardeleană, 2019, 942 p. (ISBN 978-606-797-417-1).

3. *Construind Unirea cea Mare. Vol. III. De la Marele Război la România întregită (1914-1922)*, volum îngrijit și prefată de Mihai-Octavian Groza și Claudia Septimia Sabău, coordonatori: Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, Ioana-Mihaela Bonda, Ana Victoria Sima, Teodor Laurențiu Popescu, au colaborat **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Emanuel Bădescu, Mihaela Bedecan, Ioana-Mihaela Bonda, Cecilia Cârja, Marius Eppel, Georgeta Ionescu, Andreea Dăncilă-Ineoan, Ovidiu-Emil

Iudean, Teodora Mihalache, Gheorghe Neacșu și Natalia Tampa, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2019, 992 p. (ISBN 978-606-797-418-8).

4. Remus Câmpeanu, Ladislau Gyémánt, **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Vasile Mihai Olaru, *Izvoarele Răscoalei lui Horea, Seria A, Vol. XIII/1: Diplomataria: Comisia Jankovich*, Editura Academiei Române, București, 2025, 277 p. (ISBN 978-973-27-3964-8).

Coordinated volumes:

1. Mihai-Octavian Groza, Diana-Maria Dăian, **Mircea-Gheorghe Abrudan** (editori), *Un episcop și epoca sa. Vasile Moga (1774-1845)*, Editura Argonaut/Editura Andreiana, Cluj-Napoca/Sibiu, 2017, 630 p. (ISSN 2457-8150 ISSN-L 2457-8150).

Critical editions:

1. Sebastian Stanca, *Contribuția preoțimii române din Ardeal la războiul pentru întregirea neamului (1916-1919)*. Ediție, studiu introductiv, note și indici de Mihai-Octavian Groza și **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Editura Argonat/Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, Cluj-Napoca/Deva, 2015, 291 p. + ilustrații (ISBN 978-973-109-587-5, ISBN 978-606-8692-14-2).

Reviews:

- Tereza Câdea, in *Der Unterwald*, Nr. 25, Mühlbach, 2016, p. 21-23.
- Tereza Câdea, in *Astra Sabesiensis*, Nr. 2, 2016, p. 236-238.
- Gabriela Nisipeanu, in *Astra Salvensis-Revistă de istorie și cultură*, An III, Nr. 6, 2015, p. 201-205.

2. Preot acad. Ioan Lupaș, *Prăbușirea Monarhiei Austro-Ungare și Importanța istorică a zilei de 1 Decembrie 1918*, ediție, studiu introductiv, note și indice de **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2018, 144 p. (ISBN 978-606-8694-88-7).

Reviews:

- Maxim Morariu, „Părintele Ioan Lupaș și România Mare”, in *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 12, 2018, p. 9.
- Mihai-Octavian Groza, in *Revue Roumaine d'Histoire*, Tome LVII, Nr. 1-4, 2018, p. 167-169.
- Florian Dumitru Soporan, in *Misiunea*, Anul VI, Nr. 1 (6), 2019, p. 288-290.
- Ela Cosma, in *Anuarul Institutului de Istorie George Barițiu din Cluj-Napoca, Series Historica*, Nr. LVIII, 2019, p. 363-364.
- Mihai-Octavian Groza, in *Astra Sabesiensis*, Nr. 5, 2019, p. 231-233.
- Florian Dumitru Soporan, in *Transylvanian Review*, Vol. XXVIII, No. 4, 2019, p. 154-156.
- Nicolae Dumbrăvescu, in *Astra Salvensis*, an VII, nr. 13, 2019, p. 552-554.

3. Dr. Eugen Nicoară, *Mucenicul Aurel*, Ediție îngrijită, studiu introductiv și note de **Mircea-Gheorghe Abrudan** și Pr. Dan Ionuț Lupuțan, Cluj-Napoca, Editura Renașterea, 2021, 96 p. (ISBN 978-606-607-348-6).

Reviews:

- Mădălin-Sebastian Lung, in *Lumină Lină. Revistă de spiritualitate și cultură românească/Gracious Light. Review of Romanian Spirituality and Culture*, XXVI, No. 4, 2021, New York, p. 155-157.

4. Pr. Acad. Ioan Lupaș, *Scrieri alese despre mitropolitul Andrei Șaguna*, Ediție, studiu introductiv și note de Dr. **Mircea-Gheorghe Abrudan** și Pr. Petru-Toader Damian, Sibiu, Editura Andreiana, 2021, 304 p. (ISBN 978-606-989-104-9).

Reviews:

- Constantin Necula, <https://doxologia.ro/ioan-lupas-se-intoarce-sub-ochii-nostri>

5. Nicolae Popea, *Arhiepiscopul și mitropolitul Andrei baron de Șaguna*, ediție, studiu introductiv, note, glosar și indici de **Mircea-Gheorghe Abrudan** și Casian Rușeț, Editura Episcopiei Caransebeșului/Editura Școala Ardeleană, Caransebeș/Cluj-Napoca, 2025, 448 p. (ISBN 978-606-8458-58-8; ISBN 978-630-314-269-2).

Translations:

1. *Monarhia Habsburgică (1848-1918). Volumul IV. Problema confesională*, ediție în limba română coordonată și îngrijită de Rudolf Gräf, traducere de **Mircea-Gheorghe Abrudan**, Ioana Florea și Loránd Mádly, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane/Editura Polirom, Cluj-Napoca/Iași, 2022, 507 p. (ISBN 978-606-038-023-8/978-973-46-8834-0).

Dictionaries and Encyclopedias:

1. Mara Mărginean, Mirela Popa-Andrei, Attila Varga (coord.), *Dicționarul membrilor Institutului de Istorie din Cluj (1920-2020)*, Editura Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2020, 596 p. (**Mircea-Gheorghe Abrudan** în colab. cu Susana Andea, Ela Cosma, Remus Câmpeanu et alii) (ISBN 978-606-038-010-8).

2. Victor Spinei, Dorina N. Rusu (coord.), *Enciclopedia reprezentanților scrisului istoric românesc, Vol. I (A-C)*, Editura Karl A. Romstorfer a Muzeului Național al Bucovinei, Suceava, 2021, XL + 699 p. (**Mircea-Gheorghe Abrudan** în colab. cu

Cezar Avram, Remus Mircea Birtz, Ioan Bolovan, Vasile Ciobanu, Petre Otu, Gheorghe Postică, Cornel Sigmirean, Raluca Tomi, Nicolae Ursulescu, Petronel Zahariuc et alii) (ISBN 978-606-8698-51-9).

3. Victor Spinei, Dorina N. Rusu (coord.), *Enciclopedia reprezentanților scrisului istoric românesc, Vol. II (D-K)*, Editura Karl A. Romstorfer a Muzeului Național al Bucovinei, Suceava, 2021, XXVIII + 588 p. (**Mircea-Gheorghe Abrudan** în colab. cu Cezar Avram, Remus Mircea Birtz, Ioan Bolovan, Vasile Ciobanu, Petre Otu, Gheorghe Postică, Cornel Sigmirean, Raluca Tomi, Nicolae Ursulescu, Petronel Zahariuc et alii) (ISBN 978-606-8698-52-6).

4. Victor Spinei, Dorina N. Rusu (coord.), *Enciclopedia reprezentanților scrisului istoric românesc, Vol. III (L-N)*, Editura Karl A. Romstorfer a Muzeului Național al Bucovinei, Suceava, 2021, XXVIII + 443 p. (**Mircea-Gheorghe Abrudan** în colab. cu Cezar Avram, Remus Mircea Birtz, Ioan Bolovan, Vasile Ciobanu, Petre Otu, Gheorghe Postică, Cornel Sigmirean, Raluca Tomi, Nicolae Ursulescu, Petronel Zahariuc et alii) (ISBN 978-606-8698-53-3).

5. Victor Spinei, Dorina N. Rusu (coord.), *Enciclopedia reprezentanților scrisului istoric românesc, Vol. IV (O-R)*, Editura Karl A. Romstorfer a Muzeului Național al Bucovinei, Suceava, 2021, XXVIII + 431 p. (**Mircea-Gheorghe Abrudan** în colab. cu Cezar Avram, Remus Mircea Birtz, Ioan Bolovan, Vasile Ciobanu, Petre Otu, Gheorghe Postică, Cornel Sigmirean, Raluca Tomi, Nicolae Ursulescu, Petronel Zahariuc et alii) (ISBN 978-606-8698-55-7).

6. Victor Spinei, Dorina N. Rusu (coord.), *Enciclopedia reprezentanților scrisului istoric românesc, Vol. V (S-Z)*, Editura Karl A. Romstorfer a Muzeului Național al Bucovinei, Suceava, 2021, XXVIII + 553 p. (**Mircea-Gheorghe Abrudan** în colab. cu Cezar Avram, Remus Mircea Birtz, Ioan Bolovan, Vasile Ciobanu, Petre Otu, Gheorghe Postică, Cornel Sigmirean, Raluca Tomi, Nicolae Ursulescu, Petronel Zahariuc et alii) (ISBN 978-606-8698-50-2).

Studies in peer-reviewed journals:

1. „Imaginea lui Andrei Șaguna în istoriografie”, în *TABOR*, II, 11, Cluj-Napoca, 2009, p. 86-94.

2. „Die Balkankriege 1912-1913: Bulgarien im Krieg in Leo Trotzki's Kriegskorespondenz”, în *Buletinul Cercurilor Științifice Studentești, Arheologie-Istorie-*

Muzeologie, editor Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia, nr. 16, Alba Iulia, 2010, p. 75-84.

3. „Considerații privind relațiile dintre mitropolitul Andrei Șaguna și episcopul Georg Daniel Teutsch”, în *Annales Universitatis Apulensis, Series Historica*, 15/1, 2011, Alba Iulia, p. 221-237.

4. „Mitropolitul Andrei Șaguna și Clujul”, în *TABOR*, V, 9, Cluj-Napoca, 2011, p. 100-115.

5. „Necrologul episcopului Georg Daniel Teutsch la moartea mitropolitului Andrei Șaguna”, în *TABOR*, VI, 4, Cluj-Napoca, 2012, p. 30-35.

6. „Lectio divina în tradiția creștinismului apusean și răsăritean”, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Theologia Orthodoxa*, Volum 57, 1/2012, Cluj-Napoca, p. 41-54.

7. „The Confessional Identity of the Transylvanian Saxons (1848-1920)”, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Historia*, Vol. 57, Special Issue, Cluj-Napoca, 2012, p. 97-123.

8. „Un necrolog săsesc și alte considerații asupra Mitropolitului Andrei baron de Șaguna”, în *Transilvania*, serie nouă, XLI (CXLV), 10, Sibiu, 2013, p. 7-18.

9. „Valoarea persoanei umane în teologia creștin ortodoxă”, în *Astra Salvensis*, I, 2, Salva, 2013, p. 106-116.

10. „Opera și moștenirea luminoasă a mitropolitului Andrei Șaguna (1808-1873)”, în *TABOR*, VII, 1, Cluj-Napoca, 2013, p. 36-40.

11. „Die Memorialistik des Großen Krieges. Eine neue und glaubhafte Quelle der Geschichtsschreibung? Studienfall: Der Erste Weltkrieg widerspiegelt in den rumänischen und siebenbürgisch-sächsischen schriftlichen Erinnerungen aus dem Banat und Siebenbürgen”, în *Astra Salvensis*, II, 4, Salva, 2014, p. 72-80.

12. „Sfântul Voievod Constantin Brâncoveanu, «luminătorul credinței pravoslavnice» și «patronaș adevărat» al Ortodoxiei transilvănene”, în *TABOR*, VIII, 5, Cluj-Napoca, 2014, p. 64-97.

13. „Ctitoriile transilvănene ale Sfântului Voievod Constantin Brâncoveanu”, în *Astra Salvensis*, II, 3, Salva, 2014, p. 30-51.

14. „Das unveröffentlichte Tagebuch eines Banater Offizier aus dem Ersten Weltkrieg: Leopold Prohaska”, în *Banatica*, 25, Cluj-Napoca, 2015, p. 391-402.

15. „Titulatura, jurisdicția și ordinea în diptice a Eparhiei Ortodoxe a Transilvaniei și a ierarhilor ei între păstorirea lui Dionisie Novacovici și vicariatul lui Andrei Șaguna (1761-1848)”, în *TABOR*, IX, 12, Cluj-Napoca, 2015, p. 18-31.

16. „Primul Război Mondial în memorialistica sașilor din Transilvania”, în *Astra Salvensis*, III, 5, 2015, p. 89-104.

17. „Organizarea administrativă și dimensiunea demografică a protopopiatului ortodox Sebeș între anii 1766 și 1920”, în *Astra Sabesiensis*, I, 1, Cluj-Napoca, 2015, p. 37-63.

18. „De la «Biserica grecească neunită» la «Biserica greco-orientală» - itinerarul redenumirii Bisericii Ortodoxe din Austria între pașoptism și dualism”, în *Academica. Revistă editată de Academia Română*, XXV, 8-9, București, 2015, p. 43-48.

19. „Nicolae Iorgas Siebenbürgen-Reise und der 1906 veröffentlichte Bericht über das Land und seine Bewohner”, în *Studia Germanica Napocensia*, Band 3, 2015. *Historia Vita Memoriae. Festschrift für Rudolf Gräf zum 60. Geburtstag*, eds.: Ioana Florea, Gabriella Nóra Tar, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2015, p. 105-121.

20. „World War I in the Memories of the Transylvanian Saxons”, în *Transylvanian Review*, Vol. XXV, No. 4, Cluj-Napoca, 2016, p. 48-64.

21. „Politica orientală a Imperiului Habsburgic între asediul Vienei (1683) și Tratatul de Pace de la Passarowitz (1718)”, în *Astra Salvensis*, IV, 8, Salva, 2016, p. 61-75.

22. „Andrei Șaguna and the leaders of the evangelical-lutheran Church in Transylvania”, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Theologia Orthodoxa*, vol. 61 (LXI), 1/2016, Cluj-Napoca, p. 95-118.

23. „Georg Paul Binder (1784-1867): viața, activitatea și opera unui superintendent uitat al Bisericii Evanghelice C.A. din Transilvania”, în *Sargeția. Acta Musei Devesis*, serie nouă, VII, Deva, 2016, p. 281-302.

24. „Youcat. Câteva reflecții pe marginea proiectului catehetic al Bisericii Romano-Catolice dedicat tineretului”, în *TABOR*, X, 12, Cluj-Napoca, 2016, p. 90-92.

25. „«Participarea mea în primul Război Mondial». Jurnalul inedit al sasului transilvănean Otto Folberth”, în *Astra Sabesiensis*, II, 2, Cluj-Napoca, 2016, p. 75-86.

26. „Moștenirea culturală bimilenară a Constantinopolului văzută prin ochii lui Stéphane Yerasimos”, în *TABOR*, X, 10, Cluj-Napoca, 2016, p. 75-82.

27. „Corespondența mitropolitului Andrei Șaguna cu protopopiatul ortodox al Bistriței”, în *TABOR*, X, 4, Cluj-Napoca, 2016, p. 15-28.

28. „Un colaborator destoinic și «prim Sfetnic» al Episcopului Nicolae Ivan: Protopopul cărturar Sebastian Stanca (1878-1947)”, în *TABOR*, X, 2, Cluj-Napoca, 2016, p. 86-106 (în colab. cu Mihai-Octavian Groza).

29. „Legăturile Mitropolitului Andrei Șaguna cu profesorii Academiei de Drept din Sibiu”, în *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca*, XVIII (2014-2015), Cluj-Napoca, 2016, p. 295-315.

30. „Organizarea administrativă a Eparhiei Ardealului între anii 1766-1920”, în *Îndrumător Bisericesc pe anul de la Hristos 2016*, Anul 164, Sibiu, 2016, p. 379-423.

31. „Der Erste Weltkrieg in den Erinnerungen der Banater Rumänen und der Siebenbürger Sachsen”, în *Forschungen zur Volks- und Landeskunde*, Band 60, București, 2017, p. 73-89.

32. „Under the Sway of Orthodoxy and the Reformation. Romanian-Saxon Confessional Relations in Transylvania between 1688 and 1848”, în *Transylvanian Review*, Vol. XXVI, No. 3, Cluj-Napoca, 2017, p. 54-71.

33. „Frontul transilvănean al Marelui Război reflectat în memorialistica sașilor ardeleni”, în *Banatica*, 27, 2017, Cluj-Napoca, 2017, p. 587-608.

34. „Fragmente din istoria Primului Război Mondial: arestarea și deportarea preoțimii române din Transilvania”, în *Misiunea. Revista centrului de cercetare a conlucrării Bisericii Ortodoxe cu Armata României „General Paul Teodorescu”*, IV, 1 (4)/2017, p. 118-128.

35. „Relațiile confesionale dintre românii ortodocși și sașii luterani din Transilvania în vremea stăpânirii habsburgice (1688-1918)”, în *Arhivele Bistriței*, II, 2: *Relații interconfesionale în Transilvania*, coord: Mircea Gelu Buta, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2017, p. 73-122.

36. „«Recollections from Transylvania during those Tempestuous Days». The Transylvanian Front of World War I reflected in the memories of Transylvanian Saxons”, în *Acta Musei Napocensis*, vol. 53/II, Historica 2016, Cluj-Napoca, 2017, p. 59-73.

37. „Biografia și păstoria episcopului Vasile Moga în lumina unor izvoare inedite și a unor texte publicistice și istoriografice uitate”, în *Astra Sabesiensis*, Supliment număr 1/2017, Un episcop și epoca sa. Vasile Moga (1774-1845), editori:

Mihai-Octavian Groza, Diana-Maria Dăian, Mircea-Gheorghe Abrudan, Ed. Argonaut/Ed. Andreiana, Cluj-Napoca/Sibiu, 2017, p. 351-416.

38. „Marele Război în memorialistica generalului sas transilvănean Arthur Arz von Straussenburg”, în *Astra Sabesiensis*, 3, 2017, Cluj-Napoca, 2017, p. 117-140.

39. „Ioan Lupaș în viziunea unor contemporani iluștri ai vremii sale”, în *TABOR*, XI, 7, Cluj-Napoca, 2017, p. 104-116.

40. „Die Haltung der Evangelischen Landeskirche A.B. in Siebenbürgen gegenüber dem Ausbruch des Ersten Weltkriegs“, în *Österreichisch-Siebenbürgische Kulturbeiträge. Schriftenreihe der Österreich-Bibliothek Cluj-Napoca-Klausenburg-Kolozsvár*, Hg. von Rudolf Gräf, Band 7, Hg. von Veronika Zwing, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2017, p. 61-102.

41. „Episcopul Nicolae Colan în viziunea unui contemporan erudit: Laudatio rostit de istoricul Silviu Dragomir la primirea ierarhului în Academia Română”, în *TABOR*, XI, 4, Cluj-Napoca, 2017, p. 107-119.

42. „Titulatura și jurisdicția Bisericii Ortodoxe din Transilvania între Revoluția Pașoptistă și Marea Unire”, în *TABOR*, XI, 2, Cluj-Napoca, 2017, p. 24-42.

43. „Episcopi, protopopi și preoți ortodocși deputați ai Adunării Naționale de la Alba Iulia”, în *TABOR*, XII, 12, Cluj-Napoca, 2018, p. 75-90.

44. „170 de ani de la Hirotonia într-un episcop a Sfântului Andrei Șaguna (18 aprilie 1848). Analiza istorică și canonică a documentelor”, în *TABOR*, XII, 4, Cluj-Napoca, 2018, p. 21-43 (în colab. cu Răzvan Perșa).

45. „Henri Mathias Berthelot și românii ardeleni: imaginea generalului francez în «Gazeta Poporului» de la Sibiu”, în *Academica. Revistă editată de Academia Română*, XXVIII, 12, București, decembrie 2018, p. 107-111; și în vol. *Pe urmele generalului Henri Mathias Berthelot în România*, îngrijit de Ion Otiman, Ioan Bolovan, Ioan David, Ed. David Press Print, Timișoara, 2018, p. 73-83.

46. „Părintele Ioan Broșu din Dârstele Brașovului în vâltoarea Marelui Război: un capitol al suferinței clerului ardelean pentru idealul întregirii neamului”, în *Misiunea. Revista centrului de cercetare a conlucrării Bisericii Ortodoxe cu Armata României „General Paul Teodorescu”*, V, 1 (5)/2018, p. 14-27.

47. „Andrei baron de Șaguna, cofondator și prim președinte al ASTREI”, în *Arhivele Bistriței*, III, 2 (10): *ASTRA și Marea Unire*, coord: Mircea Gelu Buta, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2018, p. 21-78.

48. „Sub semnul centenarului Marii Uniri: Unirea Basarabiei cu România la 27 martie 1918”, în *Martyria. Revistă de teologie și spiritualitate ortodoxă*, III, 3, Râmnicu Vâlcea, 2018, p. 39-49.

49. „At War with Bolshevism» – The Memoirs of Military Chaplain Ioan Dăncilă about the Romanian Army’s Campaign in Hungary”, în *Acta Musei Napocensis*, vol. 55/II, Historica 2018, Cluj-Napoca, 2019, p. 45-59.

50. „În luptă cu bolșevismul» - Memoriile Preotului Militar Ioan Dăncilă despre Campania Armatei Române în Ungaria”, în *Misiunea. Revista centrului de cercetare a conlucrării Bisericii Ortodoxe cu Armata României „General Paul Teodorescu”*, VI, 1 (6)/2019, p. 164-177.

51. „Părintele Academician Ioan Lupaș – făuritor și istoric al Marii Uniri din 1918”, în *Arhivele Bistriței*, IV, 1 (13): *Făuritorii Marii Uniri*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2019, p. 67-122.

52. „Patriarhul Nicodim în evocările ierarhilor transilvăneni: «prietenul», «cărturarul» și «povestitorul sfătos»”, în *TABOR*, XIII, 9, Cluj-Napoca, 2019, p. 66-76.

53. „Preotul academician Ioan Lupaș, un cărturar ardelean de trei ori înțemnițat pentru „legea românească”, în *Glasul Bucovinei. Revistă trimestrială de istorie și cultură/The Voice of Bukovina. Quarterly Review of History and Culture*, XXV, No. 103-104, Cernăuți-București, 3-4/2019, p. 34-42.

54. „Fenomenul fundațiilor românești și al filantropilor români ortodocși din Transilvania secolului al XIX-lea”, în *TABOR*, XIV, 12, Cluj-Napoca, 2020, p. 56-71.

55. „Istoria, organizarea, muzeul și arhiva protopopiatului ortodox Săliște (1628-1989)”, în *Anuarul Institutului de Istorie „G.Barițiu” – Supliment. Actele conferințelor Institutului de Istorie „George Barițiu” din 2018 și 2019*, LVIX, Cluj-Napoca, 2020, p. 213-240 și în *România după Marea Unire. Omagiu profesorului Liviu Maior la împlinirea vârstei de 80 de ani. Lucrările Conferinței Internaționale „România după Marea Unire: Branduri românești. Societate. Economie. Bănci. Biopolitică. Arhitectură. Francmasonerie”*, coord. Iosif-Marin Balog, Attila Varga, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2020, p. 233-263

56. „Ioan Lupaș - The maker and memorialist of the Union of Transylvania with Romania”, în *Acta Musei Napocensis*, vol. 56/II, Historica 2019, Cluj-Napoca, 2020, p. 141-162.

57. „De la amvon, universitate și academie în beciurile «Securității Poporului»: arestarea preotului profesor dr. Ioan Lupaș în «noaptea demnitarilor» (5-6 mai

1950), în *Îndrumător Bisericesc pe anul de la Hristos 2020*, Anul 168, Sibiu, 2020, p. 164-191.

58. „In Honorem Profesor Rudolf Grăf, cu prilejul aniversării a 65 de ani”, în *Astra Sabesiensis*, 6, Cluj-Napoca, 2020, p. 9-13.

59. „In Memoriam: Keith Hitchins, un mare istoric și prieten al românilor”, în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LIX, București, 2020, p. 487-490.

60. „Biserica și «Mănăstirea» ortodoxă din Cluj-Mănăstur, cea mai veche vatră eclesială românească de pe raza municipiului Cluj-Napoca. Întregiri documentare din secolul al XVII-lea”, în *TABOR*, XV, 12, Cluj-Napoca, 2021, p. 57-69.

61. „In Memoriam Preasfințitul Părinte Episcop Vasile Flueraș Someșanul (1948-2021)”, în *TABOR*, XV, 11, Cluj-Napoca, 2021, p. 20-26.

62. „In Memoriam Keith Hitchins (1931-2020). A Great Historian and Friend of Romanians”, în *Transylvanian Review*, Vol. XXX, No. 1, Cluj-Napoca, Spring 2021, p. 32-37.

63. „Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului, o istorie sub semnul centenarului (1921-2021)”, în *TABOR*, XV, 4, Cluj-Napoca, 2021, p. 5-23.

64. „Sfinții martiri Constantin Brâncoveanu și Antim Ivireanul, voievodul și mitropolitul - ctitori ai limbii și culturii române”, în *Caiete de la Volovăț. Revistă de teologie și cultură a Parohiei Volovăț*, I, 1/2021, Volovăț, 2021, p. 57-66.

65. „In Memoriam Pr. Acad. Mircea Păcurariu (30 iulie 1932-13 ianuarie 2021): gânduri la despărțirea de cel mai mare istoric al Bisericii Ortodoxe Române”, în *TABOR*, XV, 2, Cluj-Napoca, 2021, p. 65-72, și în *Epifania. Revistă de Dialog ortodox*, nr. 56, Iași, 2021, p. 133-138, și în *Vocea Olteniei. Revistă de cultură, etnografie și spiritualitate românească*, II, 1-3, Craiova, 2021, p. 5-12.

66. „Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului, un secol de la înființare (1921-2021)”, în *Îndrumător Bisericesc pe anul de la Hristos 2021*, Anul 169, Sibiu, 2021, p. 245-258.

67. „From the University of Cluj and the Romanian Academy to Communist Prisons: The Arrest (5–6 May 1950) and Incarceration (May 1950 – July 1955) of Historian Ioan Lupaș (1880–1967)”, în *Revue Roumaine d'Histoire/Romanian Journal of History*, Tome LXI, Nos. 1-4, Janvier-Décembre 2022, Bucarest, 2022, p. 3-17.

68. „Protopopiatul Ortodox Făgăraș în anii 1843-1844: preoți și parohii”, în *ACTA TERRAE FOGARASIENSIS*, Muzeul Țării Făgărașului „Valer Literat”, XII, Ed. Muzeul Național Brukenthal, Sibiu, 2023, p. 211-222.

69. „Heraldica șaguniană: stemele mitropolitului Andrei baron de Șaguna”, în *TABOR*, XVI, 7, Cluj-Napoca, 2023, p. 60-71.

70. „Andrei Baron de Șaguna în rapoartele confidențiale ale Ministerului Poliției și ale Biroului de Informații de la Viena”, în *Mitropolia Ardealului*, 3 (38), 2, Sibiu, 2023, p. 136-169.

71. „The Coats of Arms of Metropolitan Andrei, Baron of Șaguna”, în *Transylvanian Review*, Vol. XXXII, No. 4, 2023, p. 77-91.

72. „Mitropolitul Andrei baron de Șaguna (1808-1873). 150 de ani de la trecerea în eternitate”, în *Memoriile secției de științe istorice și arheologie a Academiei Române, Seria V, Tomul XLII*, Ed. Academiei Române, București, 2023, p. 259-270.

73. „Revoluția transilvană de la 1848-1849 în izvoarele bisericești: rapoartele protopopilor români ortodocși și greco-catolici”, în *Arhivele Bistriței*, IX, 2 (24). „Avram Iancu, erou al națiunii române”, coord. Mircea-Gelu Buta, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2024, p. 109-123.

74. „Episcopul Andrei Șaguna și revoluționarul Avram Iancu între colaborare și confruntare în anii 1848-1852”, în *TABOR*, XVIII, 10, Cluj-Napoca, 2024, p. 87-96.

75. „Relațiile mitropolitului Andrei baron de Șaguna cu preotul cărturar Sava Popovici-Barcianu din Rășinari”, în „*Anuarul Institutului de Istorie George Barițiu din Cluj-Napoca*”, *Series Historica*, LXIII, București, 2024, p. 159-179.

76. „Andrei Șaguna și József Eötvös, o amicizie de o viață”, în *CRISIA, Muzeul Țării Crișurilor*, LIV, Oradea, 2024, p. 217-228.

77. „150 Years Since Avram Iancu's Passing into Eternity: A Publishing Retrospective of the Year 2022”, în *Transylvanian Review*, Vol. XXXIII, No. 1, 2024, p. 78-93.

78. „The Transylvanian Contribution to the Founding of the Romanian Patriarchate”, în *Transylvanian Review*, Vol. XXXIV, No. 1, 2025, p. 36-53.

Studies and chapters in collective volumes:

A. Abroad:

1. „Zwei Leitfiguren der Europäisierung in Siebenbürgen: Andreas Freiherr von Șaguna und Georg Daniel Teutsch”, în Harald Heppner (Hrsg.), *Attraktionen*

und Irritationen. Europa und sein Südosten im langen 19. Jahrhundert, [Neue Forschungen zur ostmittel- und südosteuropäischen Geschichte/New Researches on East Central and South East European History/Recherches nouvelles sur l'histoire de l'Europe centrale et orientale, Hrsg: Harald Heppner und Ulrike Tischler-Hofer, Band 10], Peter Lang, Berlin, 2019, p. 53-72.

2. „Timotei Cipariu, the First Romanian Scholar of Arabic and Collector of Oriental Books in Transylvania”, in *Icons, Ornaments, and Other Charms of Christian Arabic Books, Second Volume of Collected Works of the TYPARABIC Project*, Edited by Oana Iacubovschi, Samuel Noble, and Ioana Feodorov [Early Arabic Printing in the East, edited by Ioana Feodorov, volume 4], De Gruyter, Berlin/Boston, 2024, p. 273-292.

B. In Romania:

1. „Considerații privind Aristocrația și Burghezia în Germania wilhelmiană”, în Nicolae Emilian Bolea, Oana Mihaela Tămaș (coord.), *Sub semnul istoriei. De la debut spre consacrare. Lucrările Sesiunii Naționale de Comunicări Științifice Studentești „Anul 2008 la o triplă aniversare. 160 de ani de la revoluția pașoptistă, 130 de ani de la câștigarea Independenței, 90 de ani de la Marea Unire”*, Cluj-Napoca, 15-18 mai 2008, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009, p. 205-214.

2. „Micromonografia demografică a localității Cluj-Mănăstur între anii 1850-1900”, în Crucița-Loredana Baci, Anamaria Macavei, Roxana Dorina Pop (coord.), *“De la lume adunate...” Lucrările Conferinței Naționale Viață cotidiană, familie, alimentație și populație în secolele XVIII-XXI*, Cluj-Napoca, 18-19 martie 2011, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2011, p. 396-408.

3. „Sfânta Taină a Botezului în scrierile teologice ale Mitropolitului Andrei Șaguna”, în Viorel Sava, Ioan Dura, Cristian Onica, Andrei Atudori (coord.), *Studia Theologica Doctoralia III*, Ed. Doxologia, Iași, 2011, p. 11-23.

4. „Statutul Organic Șagunian și posibilele influențe constituționale săsești”, în *Anuarul Școlii Doctorale „Istorie. Civilizație. Cultură”*, V, Ed. Accent, Cluj-Napoca, 2011, p. 192-211.

5. „Un necrolog “protestant” săsesc al Mitropolitului Andrei baron de Șaguna”, în Anamaria Macavei, Roxana Dorina Pop (coord.), *Scrieri pe alese...Lucrările Conferinței Naționale O filă de istorie: om, societate, cultură în secolele XVII-XXI*, Cluj-Napoca, 23-24 martie 2012, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2012, p. 92-105.

6. „Identitatea confesională a sașilor ardeleni în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului XX (1848-1920)”, în *Anuarul Școlii Doctorale „Istorie. Civilizație. Cultură”*, VI, Ed. Accent, Cluj-Napoca, 2012, p. 183-207.

7. „Sfinții împărați Constantin și Elena în scrierile mitropolitului Andrei Șaguna”, în *Credință și viață în Hristos. Anuarul Episcopiei Sălajului, anul VI*, Ed. Episcopiei Sălajului, Zalău, 2014, p. 719-731.

8. „Sfântul voievod martir Constantin Brâncoveanu sprijinitor și ocrotitor al unei instituții eclesiastice martirice – Mitropolia Ardealului”, în Vasile Stanciu, Adrian Podaru (coord.), *Euharistie, Spovedanie, Martiriu. Lucrările Simpozionului internațional al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca (3-5 noiembrie 2014) vol. I*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2014, p. 389-416.

9. „Politica ecleziastică a Sfântului Voievod Constantin Brâncoveanu în Transilvania”, în Daniel Alic (coord.), *Taină și Mărturisire. Lucrările Simpozionului Internațional „Taină și mărturisire” – ediția a VIII-a, Caransebeș, 27-29 aprilie 2014*, Presa Universitară Clujeană/Ed. Episcopiei Caransebeșului, Cluj-Napoca/Caransebeș, 2014, p. 644-672.

10. „Danii și hrisoave ale voievodului Constantin Brâncoveanu către Mitropolia Ardealului”, în *Credință și viață în Hristos. Anuarul Episcopiei Sălajului, anul VII*, Ed. Episcopiei Sălajului, Zalău, 2015, p. 537-562.

11. „Ierarhul și Împăratul: O scrisoare inedită a lui Andrei Șaguna către Franz Joseph”, în Daniel Alic (coord.), *Taină și Mărturisire. Lucrările Simpozionului Internațional „Taină și mărturisire”, Caransebeș, 13-14 mai 2013*, Ed. Episcopiei Caransebeșului/Ed. Artpress, Timișoara/Caransebeș, 2014, p. 451-465.

12. „Atitudinea conducerii Bisericii Evanghelice din Transilvania față de izbucnirea Primului Război Mondial”, în Rodica Groza (coord.), *Sebeș, timp regăsit...Lucrările Conferinței "100 de ani de la declanșarea Primului Război Mondial. Contribuția sebeșenilor la război și Marea Unire" (5 decembrie 2014)*, Ed. Emma Books, Sebeș, 2014, p. 65-82.

13. „Ctitoriile transilvănene ale Sfântului Voievod Constantin Brâncoveanu”, în vol. *Mehedinți, Istorie, Cultură și Spiritualitate, vol. 7*, Ed. Mitropolia Oltenie & Ed. Didahia Severin, Drobeta Turnu Severin, 2014, p. 617-627 (în colab. cu Gabriel-Viorel Gârdan).

14. „The Confessional Identity of the Transylvanian Saxons (1848-1920)”, în Sorin Mitu (ed.), *Entangled Identities. Regionalism, Society, Ethnicity, Confession and*

Gender in Transylvania (18th–19th Century), Argonaut Publishing, Cluj-Napoca/Symphologic Publishing, Gatineau, 2014, p. 127-159.

15. „Impactul Revoluției Pașoptiste asupra Bisericii Ortodoxe din Ardeal”, în Ela Cosma (coord.), *Biografii pașoptiste (4). Omagiu dedicat istoricului Gelu Neamțu la împlinirea vârstei de 75 de ani*, Argonaut Publishing, Cluj-Napoca-România/Symphologic Publishing, Gatineau-Canada, 2014, p. 67-89.

16. „O serie de considerații referitoare la păstorirea episcopului Vasile Moga (1810-1845)”, în Varga Attila, Iosif Marin Balog (coord.), *Diversitate culturală, realități politice și multiconfesionalism în Transilvania și Banat (Sec. XVIII-XX). Cercetătorului științific gr. I dr. Dumitru Suciu la împlinirea vârstei de 70 de ani*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2014, p. 49-61.

17. „Iubirea aproapei în teologia Sfântului Siluan Athonitul”, în Cătălin Pălimaru (ed.), *Părinții Bisericii între teologie și cultură*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2014, p. 449-455.

18. „Activitatea și moștenirea episcopului Vasile Moga în lumina unor documente culese din arhivele de la Viena”, în Florin Dobrei (coord.), *Păstori și păstorire în trecutul Bisericii noastre. Simpozion național, Deva, 25-26 septembrie 2015*, Ed. Argonaut/Ed. Episcopiei Devei și Hunedoarei, Cluj-Napoca/Deva, 2015, p. 439-466.

19. „Ioan Popasu și Andrei Șaguna, contracandidați în cursa pentru scaunul episcopal al Ardealului, aspecte inedite din anii 1845-1848”, în Daniel Aron Alic, Lucian Zenoviu Bot (coord.), *Misiune și propovăduire: anul omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi; anul comemorativ al sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii; 150 de ani de la întemeierea Episcopiei Ortodoxe Române a Caransebeșului*, Presa Universitară Clujeană/Ed. Episcopiei Caransebeșului, Cluj-Napoca/Caraș-Severin, 2015, p. 490-503.

20. „Primul Război Mondial reflectat în istoriografia și memorialistica sașilor ardeleni”, în Ioan Bolovan, Gheorghe Cojocaru, Oana Mihaela Tămaș (coord.), *Primul Război Mondial: perspectivă istorică și istoriografică. World War I. A Historical and Historiographical Perspective*, Ed. Academia Română. Centrul de Studii Transilvane/Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2015, p. 75-84.

21. „Andrei Șaguna și Alexander Bach”, în Iosif Marin Balog, Ioan Lumperdean, Loránd Mádly, Dumitru Țicu (coord.), *Multiculturalism, identitate și diversitate*.

Perspective istorice. In onorem prof. univ. dr. Rudolf Gräfla împlinirea vârstei de 60 de ani, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2015, p. 261-296.

22. „Crâmpeie din istoria culturală a Episcopiei Caransebeșului: difuzarea cărții bisericești tipărite între 1830-1900 în parohiile Banatului de Munte în lumina unor surse inedite”, în Daniel Alic (coord.), *Slujire și educație. Lucrările Simpozionului Internațional „Slujire și educație, Caransebeș, 9-10 mai 2016*, Presa Universitară Clujeană/Ed. Episcopiei Caransebeșului, Cluj-Napoca/Caransebeș, 2016, p. 622-639.

23. „Organizarea administrativă și dimensiunea demografică a Bisericii Ortodoxe din Sălaj în a doua jumătate a secolului XVIII”, în *Credință și viață în Hristos. Anuarul Episcopiei Sălajului, anul VIII*, Ed. Episcopiei Sălajului, Zalău, 2016, p. 501-542.

24. „Doi mari păstori de suflete ai românilor ortodocși ardeleni în presa de la Leipzig: Vasile Moga și Andrei baron de Șaguna”, în Vasile Stanciu, Cristian Sonea (coord.), *Misiunea parohiei și a mănăstirii într-o lume în continuă schimbare. Lucrările simpozionului internațional de Teologie, Istorie, Muzicologie și Artă, 3-4 noiembrie, 2015, Vol. I*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2016, p. 431-447.

25. „My participation in the First World War” The Manuscript Diary of the Transylvanian Saxon, Otto Folberth”, în *World War I. The Other Face of the War*, Edited by Ioan Bolovan, Rudolf Gräfl, Harald Heppner, Oana Mihaela Tămaș, Romanian Academy/Center for Transylvanian Studies, Cluj University Press, Cluj-Napoca, 2016, p. 133-142.

26. „Sebastian Stanca, memorialist al Primului Război Mondial”, în Mihai-Octavian Groza, Gabriela-Margareta Nisipeanu, Iuliu-Marius Morariu (coord.), *Sebastian Stanca (1878-1947). Un cleric cărturar din Sebeșul de altădată*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2016, p. 93-135.

27. „Icoana lui Hristos în teologhisirea lui Karl Christian Felmy”, în Casian Rușet (coord.), *Jertfă și Mărturisire. Lucrările Simpozionului Internațional „Jertfă și Mărturisire”, Oravița, 24-25 aprilie 2017*, Presa Universitară Clujeană/Ed. Episcopiei Caransebeșului, Cluj-Napoca/Caransebeș, 2017, p. 326-334.

28. „Clujul ortodox – o foaie parohială prea puțin cunoscută din Clujul interbelic”, în Carmen Țăgșorean, Ilie Rad (coord.), *Tradiții ale presei religioase din România*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2017, p. 59-70.

29. „O biografie culturală a sfântului mitropolit Andrei Baron de Șaguna”, în *Simpozion. Comunicările celui de al XXVI-lea simpozion al cercetătorilor români din Ungaria (Giula, 12-13 noiembrie 2016)*, editor Maria Berényi, Giula, 2017, p. 55-107.

30. „Youcat în limba română. Studiu lingvistic și abordare teologică ortodoxă”, în Vasile Stanciu, Cristian Sonea (coord.), *Educație și Mărturisire. Formarea creștină a tinerilor în spiritul viu al tradiției. Simpozionul Internațional de Teologie, Istorie, Muzicologie și Artă*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2017, p. 393-412 (în colab. cu Alexandra-Ioana Dângă).

31. „Temeliile șaguniene ale Catedralei mitropolitane din Sibiu”, în Laurențiu Streza, Nicolae Chifăr, Paul Brusanowski, Emanuel-Pavel Tăvală (coord.), *Magistrul. Omagiu Părintelui Academician Mircea Păcurariu – 85 de ani de viață*, Ed. Andreiana/Astra Museum, Sibiu, 2017, p. 623-655.

32. „Mănăstirea Cozia în cartografiile și descrierile austriece din prima jumătate a secolului al XVIII-lea”, în Ștefan Zară (coord.), *Studia Academica Vol. 10. Voievodul Mircea cel Bătrân, apărător al dreptei credințe și ctitor de lăcașuri sfinte*, Ed. Praxis a Arhiepiscopiei Râmnicului, Râmnicu Vâlcea, 2018, p. 15-46.

33. „Preotul unit hunedorean Ștefan Berinde în vârtoarea Marelui Război: refugiul românesc și convertirea la Ortodoxie”, în Florin Dobrei (coord.), *Credință-Unitate-Națiune. Simpozion teologic internațional (Deva, 19-20 octombrie 2018)*, Felicitas Publishing House/Ed. Episcopiei Devei și Hunedoarei, Stockholm/Deva, 2018, p. 390-411.

34. „Clerici bănațeni făuritori ai Marii Uniri”, în Adrian Ardeț, Ioan Bolovan (editori), *Biserica și națiune la românii din Banat și Transilvania. Episcopul Elie Miron Cristea și Marea Unire*, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2018, p. 23-38.

35. „Scurt istoric al Parohiei Ortodoxe Adormirea Maicii Domnului din Cluj-Napoca”, în *Ghidul creștinului ortodox*, ediție îngrijită de Iosip Cristian, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2018, p. 9-13.

36. „Preotul ortodox Ioan Broșu din Dârstele Brașovului în vârtoarea Marelui Război: un capitol al suferinței clerului ardelean pentru idealul întregirii neamului”, în Victor Spinei, Gheorghe Iacob, Ionuț Nistor (coord.), *Istории ale Marelui Război și ale Unirii de la 1918. Volum al Congresului Național al Istoricilor Români, Iași, 29 august – 1 septembrie 2018*, Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Iași, 2019, p. 231-241.

37. „Contribuții la istoria Săliștei Sibiului: Diploma Imperială inedită din 17 septembrie 1840”, în *Cel care a trecut făcând bine: Nicolae Edroiu*, Volum îngrijit de Arhim. dr. Macarie Motogna, dr. Mihai Hasan, dr. Victor Vizauer, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2019, p. 155-165 (în colab. cu Vasile Rus).

38. „Preoți ai Episcopiei Aradului-făuritori ai Marii Uniri”, în Cristinel Ioja, Filip Albu, Tiberiu Ardelean (coord.), *Biserica Ortodoxă Română și Marea Unire de la 1918: contribuția teologiei arădene*, Ed. Universitaria/Ed. Universității „Aurel Vlaicu”, Arad, 2019, p. 321-335.

39. „Contribuția Bisericii Ortodoxe Române din Banat la făurirea și consolidarea Marii Uniri”, în pr. dr. Daniel Alic (coord.), *Duh și Adevăr. Lucrările Simpozionului „Centenarul bănățean. Un secol de administrație românească la fruntariile României” 27-29 iulie 2019*, Presa Universitară Clujeană/Ed. Partoș, Cluj-Napoca/Timișoara, 2019, p. 77-107.

40. „Mitropolitul Andrei Șaguna-ziditor al unității românești prin Biserică”, în *Simpozion. Comunicările celui de al XXVIII-lea simpozion al cercetătorilor români din Ungaria (Giula, 10-11 noiembrie 2018)*, editor Maria Berényi, Giula, 2019, p. 48-76.

41. „Pr. Dr. Sebastian Stanca (1878-1947): medalion biografic”, în *Calendarul Renașterea*, An II, Nr. 2, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2019, p. 257-272.

42. „Pr. Acad. Ioan Lupaș – făuritor și memorialist al unirii Transilvaniei cu România/Pr. Acad. Ioan Lupaș – Founder and Memorialist of the Union of Transylvania with Romania”, în Corneliu Pădurean, Doru Sinaci (coord.), *Centenarele României, Centenarele Aradului (1918/1919-2018/2019)*, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2020, p. 13-51.

43. „Edificiile religioase fortificate din România”, în Corin Braga (coordonator general), *Enciclopedia imaginariilor din România. Vol. IV: Imaginar religios*, vol. coordonat de Ioan Chirilă, Ed. Polirom, Iași, 2020, p. 111-127.

44. „Două cărți patristice traduse și publicate în 1865 din îndemnul și cu prefața mitropolitului Andrei Șaguna”, în Arhim. Dr. Casian Rușet (coord.), „Comuniune și comunități: Jertfă, slujire, spiritualitate”. *Lucrările Simpozionului Internațional: Comuniune și comunități: jertfă, slujire, spiritualitate Caransebeș 6-7 mai 2019*, Ed. Episcopiei Caransebeșului/Ed. Montefano, Caransebeș/Fabriano, 2020, p. 427-447.

45. „Protopopul Aurel Munteanu, martir al poporului român și mucenic al Bisericii Ortodoxe (1882-1940)”, în *Calendarul Renașterea*, An III, Nr. 3, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2020, p. 307-338.

46. „Mecenatul ortodox român – Iosif Gall (1839-1912): Întregiri biografice”, în Liviu Boar, Ioan Bolovan, Laura Stanciu (coord.), *Școală, biserică, stat și națiune în istoria României: Omagiu profesorului Cornel Sigmirean la împlinirea vârstei de 65 de ani*, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2021, p. 445-462.

47. „Activitatea lui Ioan Lupaș ca protopop de Săliște (1909-1919) în lumina unor izvoare inedite”, în Ioan Chirilă, Iuliu-Marius Morariu (coord.), *Personalități ale Universității Babeș-Bolyai Nr. X. Ioan Lupaș*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2021, p. 29-64 (în colab. cu Daniela Deteșan).

48. „De la amvon, universitate și academie în beciurile «Securității Poporului»: arestarea preotului profesor dr. Ioan Lupaș în «noaptea demnitarilor» (5-6 mai 1950), în Ioan Chirilă, Iuliu-Marius Morariu (coord.), *Personalități ale Universității Babeș-Bolyai Nr. X. Ioan Lupaș*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2021, p. 159-181.

49. „Pr. Acad. Mircea Păcurariu, o evocare”, în † Gurie Georgiu, pr. Florin Dobrei (coord.), *Acad. pr. prof. univ. dr. Mircea Păcurariu (1932-2021) – o viață pusă în slujba lui Dumnezeu și a neamului românesc* –, Ed. Renașterea/Ed. Episcopiei Devei și Hunedoarei, Cluj-Napoca/Deva, 2021, p. 271-275.

50. „Părintele Iustin Tira, istoriograf al Bisericii strămoșești”, în Ioan Chirilă, Cornel-Gheorghe Coprean (coord.), *Slujire și dăruire. Omagiu Părintelui vicar Iustin Tira*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2021, p. 309-319.

51. „Sub pajura Habsburgilor: preoți militari ortodocși români în armatele Imperiului austriac (1788-1848)”, în Gabriel-Viorel Gârdan, Bogdan-Paul Ivanov, Daniela-Luminița Ivanovici (Editori), *Istorie și Teologie. In Honorem Pr. prof. univ. dr. Ioan-Vasile Leb, Vol. II*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2021, p. 419-457.

52. „«Gripa a bătuit groaznic»: pandemia de gripă spaniolă în Transilvania anului 1918”, în Mircea-Gelu Buta (coord.), *Medicii și biserica, Vol. 19: Provocări medicale, teologice, sociale și culturale întâlnite în contextul marilor epidemii*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2021, p. 359-384.

53. „Ținutul Hunedoarei pe harta inginerului austriac Friedrich Schwantz von Springfels din 1722”, în Valentin Trifescu, Oana Eugenia Fodor, Vali Ilyeș (coord.), *Județul Hunedoara. Studii de istorie și de cultură locală*, Ed. Muzeului Național Brukenthal/Casa Cărții de Știință, Sibiu/Cluj-Napoca, 2021, p. 72-83.

54. „Orizontul cultural european al personalității mitropolitului Andrei baron de Șaguna reliefat de biblioteca, poliglotismul și călătoriile nemuritorului ierarh”, în Gabriel-Viorel Gârdan, Bogdan-Paul Ivanov, Daniela-Luminița Ivanovici (Editori), *Istorie și Teologie In honorem pr. prof. univ. dr. Ioan-Vasile Leb, vol. I.*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2021, p. 361-388.

55. „Învestirea Episcopului Nicolae Ivan de către Regele Ferdinand I”, în pr. Cristian Baci, pr. Florin-Cătălin Ghiț (ed.), *Un veac de Eparhie, început în Biserica din Deal*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2021, p. 49-52.

56. „Episcopia Ortodoxă a Dalmației între Franța napoleoniană și Monarhia habsburgică: evoluție istorică, organizare administrativă, dimensiune demografică (1797-1868)”, în Daniel Buda, Dragoș Boicu (coord.), *Fides et Sapientia. Studii în onoarea părintelui nostru Pr. Prof. Univ. Dr. Nicolae Chifăr*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2021, p. 878-899.

57. „In Memoriam Vasile Lechințan: arhivist, scriitor, dascăl de patriotism și om al cetății”, în Vasile Lechințan, *Revoluția de la 1848-1849 în comitatele Cluj, Turda și Scaunul Arieș*, ediție îngrijită de Ioan Bolovan și Ela Cosma, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2021, p. 22-30.

58. „Organizarea administrativă și dimensiunea demografică a Episcopiei Aradului în anii 1843-1844”, în Ioan Bolovan, Doru Sinaci (coord.), *Societate, cultură, demografie: Omagiu profesorului Corneliu Pădurean la împlinirea vârstei de 70 de ani*, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2022, p. 419-441.

59. „Istoria parohiei Calna: biserică și comunitate”, în Iustin Marchiș (coord.), *Calna 700. Studii și evocări despre satul transilvănean și oamenii lui*, Designbooks Publishing House, București, 2022, p. 36-67.

60. „Un capitol inedit al relațiilor româno-maghiare din Clujul anului 1904: Inițiativa eșuată a trei avocați, în frunte cu Vasile Indre, de soluționare a „problemei” Episcopiei Ortodoxe Române”, în Ioan Bolovan, Melania-Gabriela Ciot (coord.), *Românii și România în context european. Istorie și diplomatie. Omagiu*

profesorului Vasile Pușcaș la împlinirea vârstei de 70 de ani, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2022, p. 877-896.

61. „Cronologie: Episcopul Vasile Flueraș Someșanul”, în Raluca Ioana Irimia (coord.), *Preasfințitul Părinte Episcop Vasile Flueraș – Mărturii de suflet* –, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2022, p. 7-14.

62. „Protopopul martir Aurel Munteanu, o evocare”, în Mădălin-Sebastian Lung, Dan-Ionuț Lupușan (coord.), *140 de ani de la nașterea părintelui protopop Aurel Munteanu*, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 2022, p. 36-43.

63. „Doctorul reghinean Eugen Nicoară, «primul mecenat» și «cel dintâi ctitor mirean al eparhiei» Clujului”, în *Calendarul Renașterea 2022*, An V, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2022, p. 775-810.

64. „Un precursor al instituirii ierarhiei naționale în Banat: Protopopul capelan militar Vasile Georgevici. Întregiri biografice și documentare”, în Daniel Alic (coord.), *Istorie, cultură și spiritualitate în Banat*, Ed. Partoș/Centrul de Studii Banatice, Timișoara/Vârșeț, 2022, p. 373-390.

65. „Centenarul Eparhiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului (1921-2021)”, în Alexandru Simon (ed.), *Oameni și biserici: șapte secole de istorie scrisă pe Dealul Feleacului*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2022, p. 113-130.

66. „Contribuția Bisericii Ortodoxe din Ardeal și Banat la Marea Unire”, în Ion Vicovan, Radu Preda, Cristian Barnea (eds.), *Local și universal în Ortodoxia românească. Creștinismul în postcomunism. Acta Simpozionului Internațional „Dumitru Stăniloae”, Iași, edițiile a VI-a (9-11 mai 2018) și a VII-a (15-17 mai 2019)*, Ed. Doxologia, Iași, 2022, p. 167-194.

67. „O sută cincizeci de ani de la trecerea în eternitate a lui Avram Iancu. O retrospectivă editorială asupra anului 2022”, în Ela Cosma, Varga Attila (coord.), *Avram Iancu – 150 de ani de la moarte. Studii și comunicări, Colecția „Avram Iancu – 200 de ani de la naștere” tomul I*, Ed. Argonaut/Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2023, p. 57-68.

68. „Pr. Acad. Ioan Lupaș, istoric și cultivator al memoriei mitropolitului Andrei Șaguna”, în Marius Boromiz, Petru-Toader Damian (coord.), *Sfântul Ierarh Andrei Șaguna în evlavia credincioșilor din Mărginimea Sibiului*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2023, p. 271-287.

69. „Sfântul Mitropolit Andrei Șaguna în douăsprezece portrete și descrieri deosebite. Restituiri la o sută cincizeci de ani de la înveșnicirea lui”, în Marius

Boromiz, Petru-Toader Damian (coord.), *Sfântul Ierarh Andrei Șaguna în evlavia credincioșilor din Mărginimea Sibiului*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2023, p. 381-420.

70. „Alegerea preotului Aurel Munteanu în demnitatea de prim protopop al Huedinului (7/20 februarie 1923)”, în Mădălin-Sebastian Lung, Dan-Ionuț Lupușan (coord.), *100 de ani de la instalarea părintelui Aurel Munteanu ca protopop ortodox român al Huedinului*, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2023, p. 47-52.

71. „Istorie și isihasm în opera preotului profesor Ilarion V. Felea. Glose pe marginea lucrării Paisie și paisianismul, apărută la Cluj în 1940”, în Cristinel Ioja, Florin Dobrei, Nicolae M. Tang (coord.), *Istorie, cultură și spiritualitate în secolele XIX-XX, Academia Română și Teologia arădeană*, Cluj-Napoca/Arad, Presa Universitară Clujeană/Ed. Universității "Aurel Vlaicu", 2023, p. 145-161.

72. „Rugați-vă lui Dumnezeu pentru ajutorul cel de sus la orice lucrare a voastră”. Din povețele spre rugăciune ale Sfântului Mitropolit Andrei Șaguna”, în Casian Rușet, Alin-Vasile Câmpean (coord.), *Rugăciunea și mărturisirea în viața Bisericii și relevanța lor pentru societatea post-modernă. Simpozion internațional Caransebeș, 2-3 mai 2022*, Ed. Episcopiei Caransebeșului/Centrul de Studii Banatice (Centar za Banatske Studije), Caransebeș/Vârșet, 2023, p. 533-554.

73. „Profesorul vienez Josef von Zhishman și începuturile Facultății de Teologie din Cernăuți: proiecte de organizare, curricula și selecția primelor cadre didactice”, în Cristinel Ioja, Daniela Popescu, Nicolae M. Tang, Tiberiu Ardelean (coord.), *Art, theology and civilization in the Romanian monastic spaces - From monastery schools to theological schools*, Presa Universitară Clujeană/Ed. Universității „Aurel Vlaicu”, Cluj-Napoca/Arad, 2023, p. 147-160.

74. „Preoți militari greco-catolici în armatele habsburgice din secolul al XIX-lea”, în Alexandru Buzalic, Ionuț Mihai Popescu (eds.), *Istoria și viitorul unei Biserici – reflecții la 75 de ani de la intrarea BRU în catacombe* –, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2023, p. 18-31.

75. „Portretele de epocă ale Mitropolitului Andrei Baron de Șaguna: desene, gravuri, xilogravuri, litografii”, în Daniel Alic (coord.), *Istorie, cultură și spiritualitate în Banat, vol. II*, Ed. Partoș/Centrul de Studii Banatice, Timișoara/Vârșet, 2023, p. 43-67.

76. „Pr. Alexandru Avram (14 martie 1923-21 mai 2016): un «vrednic slujitor al Bisericii noastre străbune» în perioada comunistă”, în Teofil Tia, Adrian Podaru,

Grigore Foltiș (coord.), *In honorem Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Adrei, la 75 de ani*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2024, p. 33-93.

77. „Pr.acad. Ioan Lupaș (1880-1967), un cărturar ardelean de trei ori înțemnițat pentru «Legea românească»”, în Marian Zidaru, Andrei Tudor, Stoica Lascu (eds.), *Istorie, geopolitică și spiritualitate românească la Marea Neagră: Lucrările Conferinței științifice internaționale (Sfânta Mănăstire Dervent, 12-14 august 2021)*, Ed. Etnologică, București, 2024, p. 103-130.

78. „Andrei Șaguna și Avram Iancu între colaborare și confruntare: Delegațiile naționale la Viena din 1849-1851 și Sinodul Eparhial din martie 1850”, în Ioan Bolovan, Ioan Sebastian Bara (coord.), *Avram Iancu – un om între oameni. Lucrările Conferinței Internaționale Avram Iancu – 200 de ani de la naștere. Omul, contemporanii, epoca, Deva, 9-10 mai 2024*, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2024, p. 495-512.

79. „Asociațiunea Astra în perioada interbelică”, în Mircea Gelu Buta (coord.), *Bioetica de frontieră: libertatea firescului și firescul mărturisirii*, Colecția Medicii și Biserica, vol. 22, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2024, p. 549-571.

80. „Istoria, istoriografia și izvoarele arhivistice ale proiectului reîntemeierii Mitropoliei Românilor Ortodocși din Transilvania și Ungaria (1864)”, în *Îndrumător bisericesc pe anul de la Hristos 2024*, Anul 172, Sibiu, 2024, p. 280-306.

81. „Patriarhul Elie Miron Cristea despre înființarea Patriarhiei Române”, în *Îndrumător bisericesc pe anul de la Hristos 2025*, Anul 173, Sibiu, 2025, p. 86-111.

Articles in history, culture and spirituality magazines:

A. Abroad:

1. „Ctitoriile transilvănene ale Sfântului voievod Constantin Brâncoveanu”, în *Credința. The Faith Magazine*, Vol. LXV, No. 2, Chicago, 2014, p. 6-11 (în colab. cu Gabriel-Viorel Gârdan).

2. „Sfântul Voievod Constantin Brâncoveanu, ocrotitor al Bisericii românești din Transilvania”, în *Candela Nordului, Revistă de spiritualitate și cultură editată de Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord/A Spiritual and Cultural Magazine edited by the Romanian Orthodox Diocese of Northern Europe*, An 7-8, nr. 7-8, Stockholm, 2014-2015, p. 61-66.

3. „Vecernie și seară românească la Podersdorf am See”, în *Chemări la Hristos – Rufe zu Christus. Mitteilungsblatt der rumänisch-orthodoxen Kirchengemeinde*

„Zur heiligen Auferstehung“, Nr. 78 Iunie 2015 – 78. Ausgabe, Wien, Juni 2015, p. 9-10.

4. „Protopopul Martir Aurel Munteanu († 10 septembrie 1940)”, in *Kryton. Revistă de cultură*, Anul VII, nr. II (13), Madrid, 2024, p. 82-94.

5. „Statutul Organic Șagunian în dezbaterile referitoare la organizarea Bisericii Ortodoxe Române după Marea Unire”, in *Cuvântul. The Word. Le Verbe, Revista Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei*, Anul V, nr. 16, Quebec, 2025, p. 7-12.

B. In Romania:

1. „Ziua Învierii. Marea Sărbătoare a Creștinătății”, în *Tribuna Afacerilor*, nr. 88, Cluj-Napoca, 2009, p. 13.

2. „Te-am găsit, Doamne! Mărturiile a 12 englezi convertiți la Ortodoxie”, în *Renașterea*, Anul XXI, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2010, p. 8.

3. „Iubirea aproapelui în teologia Sfântului Siluan Athonitul”, în *Renașterea*, Anul XXI, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2010, p. 4.

4. „Din minunile Maicii Domnului: Icoana Preasfintei de la Mănăstirea Horaița”, în *Renașterea*, Anul XXI, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2010, p. 9.

5. „Ortodoxia din Austria”, în *Renașterea*, Anul XXI, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2010, p. 6.

6. „Intenția Sfântului Mitropolit Andrei Șaguna de a reînființa Eparhia Clujului”, în *Renașterea*, Anul XXII, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2011, p. 4.

7. „Opera și moștenirea luminoasă a Mitropolitului Andrei Șaguna (1808-1873), în *Renașterea*, Anul XXII, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2011, p. 6-7.

8. „Teologi clujeni pelerini în Ucraina”, în *Renașterea*, Anul XXII, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2011, p. 7.

9. „Chipul filocalic al părintelui Petroniu Tănase prodromitul”, în *Renașterea*, Anul XXII, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2011, p. 6.

10. „Provinz im Zeitalter der Aufklärung. Siebenbürgen und die Steiermark im Vergleich (Österreichisch-rumänisches Symposion) (Graz, 6-8 March 2010)”, în *Colloquia. Journal of Central European History*, Volume XVIII, Cluj-Napoca, 2011, p. 212-214.

11. „Mitropolitul Nicolae Bălan: 130 de ani de la naștere”, în *Renașterea*, Anul XXIII, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2012, p. 8.

12. „Mitropolitul Nicolae Bălan: 130 de ani de la naștere (II)”, în *Renașterea*, Anul XXIII, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2012, p. 8.

13. „Mănăstirea de la Chevetogne – Belgia”, în *Renașterea*, Anul XXIII, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2012, p. 9.

14. „Un necrolog săsesc al mitropolitului Andrei Șaguna”, în *Telegraful Român*, Anul 161, Nr. 21-24, Sibiu, 1 și 15 iunie 2013, p. 6.

15. „Mitropolitul Andrei Șaguna – 140 de ani de la nașterea în veșnicie”, în *Ziua de Cluj*, Cluj-Napoca, 17 iunie 2013, p. 3.

16. „O biografie austriacă de secol XIX a episcopului Vasile Moga – la 240 de ani de la nașterea lui”, în *Telegraful Român*, Anul 162, Nr. 41-44, Sibiu, 1 și 15 noiembrie 2014, p. 5.

17. „Restaurarea Mitropoliei Ortodoxe a Transilvaniei în lumina Arhivelor de la Viena”, în *Telegraful Român*, Anul 162, Nr. 45-46, Sibiu, 1 decembrie 2014, p. 8.

18. „Integrala operei publicistice a părintelui Ene Braniște”, în *Renașterea*, Anul XXV, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2014, p. 7.

19. «Brâncoveanu Constantin, Boier vechi și Domn creștin». Trei sute de ani de la martiriul Sfinților Brâncoveni”, în *Renașterea*, Anul XXV, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2014, p. 5-6.

20. „Preot dr. Pavel Vesa (1955-2013), un distins istoric al Bisericii străbune”, în *Renașterea*, Anul XXV, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2014, p. 8.

21. „Politica bisericească a lui Brâncoveanu în Transilvania”, în *Lumina de Duminică. Săptămânal de spiritualitate și atitudine creștină*, Anul X, Nr. 50 (472), București, 21 decembrie 2014, p. 6-7.

22. „Sfântul Constantin Brâncoveanu, «Boier vechi și Domn creștin»”, în *Lumina de Duminică. Săptămânal de spiritualitate și atitudine creștină*, Anul XI, Nr. 32 (505), București, 16 august 2015, p. 3.

23. „Un necrolog nemțesc al episcopului Vasile Moga († 17 octombrie 1845), în *Telegraful Român*, Anul 163, Nr. 37-40, Sibiu, 1 și 15 octombrie 2015, p. 9.

24. „Militarizarea Văii Rodnei, rezistența românească și martiriul lui Atanasie Todoran în memoriile lui Michael Conrad von Heydendorff cel Bătrân (1730-1821)”, în *Renașterea*, Anul XXVII, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2016, p. 12.

25. „Comunitate și comuniune ortodoxă românească în Austria”, în *Lumina de Duminică. Săptămânal de spiritualitate și atitudine creștină*, Anul XII, Nr. 47 (571), București, 27 noiembrie 2016, p. 5.

26. „Portretele episcopului Andrei Baron de Șaguna în Ziarul Ilustrat din Leipzig”, în *Telegraful Român*, Anul 164, Nr. 41-44, Sibiu, 1 și 15 noiembrie 2016, p. 8.

27. „Personalitatea Sfântului mitropolit Antim Ivireanul”, în *Renașterea*, Anul XXVII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2016, p. 6.

28. „O sută de ani de la intrarea României în Primul Război Mondial și suferințele preoțimii din Transilvania”, în *Renașterea*, Anul XXVII, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2016, p. 6.

29. „Youcat. Câteva reflecții pe marginea proiectului catehetic al Bisericii Romano-Catolice dedicat tineretului”, în *Telegraful Român*, Anul 164, Nr. 21-24, Sibiu, 1 și 15 iunie 2016, p. 5.

30. „Un aspect inedit din viața Episcopului Nicolae Ivan: capelan militar în rezervă al armatei cezaro-regești, între 1883 și 1884”, în *Renașterea*, Anul XXVII, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2016, p. 4.

31. „Andrei Șaguna în rapoartele secrete ale Ministerului de Interne de la Viena”, în *Telegraful Român*, Anul 165, Nr. 41-44, Sibiu, 1 și 15 noiembrie 2017, p. 5, 10.

32. „Amintirile și Testamentul Patriarhului Justinian”, în *Renașterea*, Anul XXVIII, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2017, p. 2-3.

33. „Părintele Ioan Lupaș (1880-1967): un savant în zeghe”, în *Renașterea*, Anul XXVIII, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2017, p. 2-3.

34. „Participarea României la «Războiul pentru întregirea neamului» și suferințele preoțimii române din Transilvania”, în *Orașul, revistă de cultură urbană*, Anul XII, Nr. 41, Cluj-Napoca, 2017, p. 8-11.

35. „In Memoriam Nicolae Bocșan: la un an de la «mutarea din moarte la viață»”, în *Renașterea*, Anul XXVIII, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2017, p. 8.

36. „Părintele Petru Toacsen (20 februarie 1927-12 ianuarie 2017)”, în *Renașterea*, Anul XXVIII, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2017, p. 6.

37. „Preoți din Episcopia Aradului, făuritori ai Marii Uniri”, în *Biserica și Școala*, Anul XCIX (99), Nr. 12, Arad, 2018, p. 2.

38. „Clujul și Marea Unire de la 1 Decembrie 1918”, în *Semn. Revistă editată de Casa de Cultură a Studenților Cluj-Napoca*, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2018, p. 2-5.

39. „Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918”, în *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2018, p. 4.

40. „Episcopul Miron Cristea în slujba idealului național: pozițiile din octombrie 1918”, în *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2018, p. 6.
41. „Episcopul Miron Cristea în slujba idealului național: noiembrie-decembrie 1918”, în *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2018, p. 2-3.
42. „Cultul lui Mihai Viteazul la românii din Transilvania”, în *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2018, p. 4-5.
43. „Patriarhul Chiril Lukaris, mărturisitor al unității românilor”, în *Lumina de Duminică, Săptămânal de spiritualitate și atitudine creștină*, Anul XIV, Nr. 34 (660), 26 august 2018, p. 2-3.
44. „Andrei baron de Șaguna–cofondator și prim președinte al Astrei”, în *Astra Năsăudeană*, Serie nouă, anul VI (XIV), nr. 11 (37), 2018, p. 17-21.
45. „Gramata episcopala a mitropolitului Andrei Șaguna”, în *Telegraful Român*, Anul 166, Nr. 21-24, Sibiu, 1 și 15 iunie 2018, p. 7-8.
46. „Libertate, Unitate și Frăție: aspirațiile românilor în 1848”, în *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2018, p. 4.
47. „Promotorii și făuritorii Unirii Basarabiei cu România în 1918 (I)”, în *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2018, p. 6.
48. „Unirea Basarabiei cu România (27 martie 1918)”, în *Astra Clujeană*, Anul XIV, Nr. 1-2, Cluj-Napoca, 2018, p. 12-15; și în *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2018, p. 4-5.
49. „Mircea cel Bătrân († 31 ianuarie 1418): cavalerul lui Hristos care se odihnește la Cozia de 600 de ani”, în *Telegraful Român*, Anul 165, Nr. 5-8, Sibiu, 1 și 15 februarie 2018, p. 9.
50. „In Memoriam – Academicianul Nicolae Edroiu († 10 ianuarie 2018)”, în *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2018, p. 6.
51. „Cugetările teologice și îndemnurile pastorale ale patriarhului Justinian”, în *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2018, p. 12.
52. „Dejul, centru episcopal ortodox al nordului Transilvaniei la cumpăna secolelor 19-20”, în *Astra dejeană*, An XXVI, Nr. 2, Dej, 2019, p. 5-7.
53. „Credința creștină, valoare fundamentală pentru țăranul român”, în *Lumina de Duminică. Săptămânal de spiritualitate și atitudine creștină*, Anul XV, Nr. 46 (723), București, 17 noiembrie 2019, p. 8.
54. „Nicolae Ivan și Nicolae Iorga despre «Episcopia din Cluj», restituiri la centenar”, în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2019, p. 4.

55. „Ioan Broșu: un mirean în amvonul catedralei mitropolitane din Sibiu”, în *Foaia Diecezană*, An XXV, Nr. 5-6 (291-292), Caransebeș, 2019, p. 32-35.

56. „Preoți militari în campania armatei române din Ungaria, (1919)”, în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2019, p. 8-9.

57. „Academicianul Ioan Lupaș: întemeietor al Institutului de Istorie Națională”, în *Astra Clujeană*, Anul XV, Nr. 1-2, Cluj-Napoca, 2019, p. 14-21.

58. „Mănăstirea Dragomirna, «un rai al desfătării»”, în *Lumina de Duminică. Săptămânal de spiritualitate și atitudine creștină*, Anul XV, Nr. 24 (701), București, 16 iunie 2019, p. 2-3.

59. „Aprecierea academicienilor ardeleni față de episcopul Nicolae Ivan: memoriul inedit din mai 1934 de ridicare la treapta de arhiepiscop”, în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2019, p. 4.

60. „Alături de Patriarhul Ecumenic Bartolomeu”, în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2019, p. 12.

61. „Sfântul Ierarh Andrei Șaguna, Mitropolitul Transilvaniei, «o întrupare a duminicii printre noi»”, în *Foaia Diecezană*, An XXVI, nr. 11-12 (309-310), Caransebeș, 2020, p. 14-17.

62. „Episcopul Vasile Moga – filantrop și mecena al românilor ardeleni”, în *Ziarul Lumina*, Anul XVI, Nr. 217 (4690), București, miercuri, 11 noiembrie 2020, p. 12-13.

63. „Dr. Iosif Gall (1839-1912), un mecenat clujean (I)”, în *Renașterea*, Anul XXXI, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2020, p. 6.

64. „Dr. Iosif Gall (1839-1912), un mecenat clujean (II)”, în *Renașterea*, Anul XXXI, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2020, p. 6.

65. „Vocația istoricului și importanța cunoașterii istoriei astăzi”, în *Astra Clujeană*, Anul XVI, Nr. 3-4, Cluj-Napoca, 2020, p. 28-32.

66. „Ana Grama la 80 de ani: aniversarea unei mari doamne a istoriografiei și etnomuzeografiei românești”, în *Astra Clujeană*, Anul XVI, Nr. 3-4, Cluj-Napoca, 2020, p. 64-66.

67. „Protopopul Aurel Munteanu, 80 de ani de la martiriu”, în *Ziarul Lumina*, Anul XVI, Nr. 173 (4646), București, Joi, 10 septembrie 2020, p. 8-9; și în *Renașterea*, Anul XXXI, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2020, p. 4.

68. „O mărturie și o lacrimă pentru Sfânta Sofia”, în *Telegraful Român*, Anul 168, Nr. 29-32, Sibiu, 1 și 15 august 2020, p. 4.

69. „Părintele Academician Mircea Păcurariu la 88 ani”, în *Renașterea*, Anul XXXI, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2020, p. 12.

70. „Optzeci de ani de la 28 iunie 1940: «O zi a rușinei naționale», când România Mare s-a prăbușit «fără să tragă o împușcătură», *Renașterea*, Anul XXXI, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2020, p. 7.

71. „Împăratul Constantin cel Mare: promotorul libertății religioase și actualitatea unui edict de acum 1700 de ani”, în *Renașterea*, Anul XXXI, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2020, p. 4.

72. „Academicianul Ștefan Pascu (1914-1998): omul, istoricul, magistrul”, în *Făclia, ziar independent de Cluj*, Anul XXXI, Cluj-Napoca, 13 iunie 2020: <https://ziarulfacia.ro/academicianul-stefan-pascu-1914-1998-omul-istoricul-magistrul/>, și în *Buletin Informativ*, Nr. 5/1, 2020, Cluj-Napoca, august, 2020, p. 27-29.

73. „Biserica în slujba națiunii: centenarul Consistoriului ortodox din Cluj”, în *Astra Clujeană*, Anul XVI, Nr. 1-2, Cluj-Napoca, 2020, p. 10-15.

74. „Personalitatea și testamentul lui Emanuil Gojdu, la 150 de ani de la mutarea sa în veșnicie (3 februarie 1870)”, în *Renașterea*, Anul XXXI, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2020, p. 6 și în *Calendarul Renașterea*, Anul IV, Nr. 4, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2021, p. 81-86.

75. „Testamentul lui Emanuil Gojdu, model de filantropie”, în *Ziarul Lumina*, Anul XVI, Nr. 26 (4499), București, Luni, 10 februarie 2020, p. 11.

76. „Centenarul Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului (1921-2021)”, în *Bibliotheca Septentrionalis. Revista Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” Baia Mare*, An XXIX, Nr. 2 (57), decembrie 2021, p. 101-109.

77. „Preoți militari în campania armatei române din Ungaria”, în *Magazin istoric*, Anul LIV, serie nouă, nr. 12 (657), București, 2021, p. 47-51.

78. „Mitropolitul Primat Miron Cristea, autorul titulaturii oficiale a eparhiei Clujului: „A Vadului, Feleacului și Clujului”. Restituiri la centenar (I), în *Renașterea*, Anul XXXII, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2021, p. 4.

79. „Octavian Goga și Nicolae Bălan despre înființarea Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului. Restituiri la centenar (II)”, în *Renașterea*, Anul XXXII, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2021, p. 7.

80. „Împlinirea unei datorii vechi». Preotul academician Ioan Lupaș despre înființarea Eparhiei Clujului. Restituiri la centenar (III)”, în *Renașterea*, Anul XXXII, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2021, p. 6.

81. „Alegerea primului episcop al Eparhiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului. Procesul verbal al sinodului electoral. Restituiri la centenar (IV)”, în *Renașterea*, Anul XXXII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2021, p. 4-5.

82. „Hirotonia și investitura episcopului Nicolae Ivan Restituiri la centenar (V)”, în *Renașterea*, Anul XXXII, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2021, p. 6-7.

83. „Instalarea episcopului Nicolae Ivan. Restituiri la centenar VI.”, în *Renașterea*, Anul XXXII, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2021, p. 7-8.

84. „Împăratul Constantin cel Mare: promotorul libertății religioase și actualitatea unui edict de acum 1700 de an”, în *Telegraful Român*, Anul 169, Nr. 17-20, Sibiu, 1 și 15 mai 2021, p. 3-4.

85. „Centenarul Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului (1921-2021)”, în *Astra Clujeană*, Anul XVII, Nr. 1-2, Cluj-Napoca, 2021, p. 10-18.

86. „Episcopul Nicolae Ivan, arhipăstor după modelul șagunian, o evocare la centenarul Eparhiei Clujului”, în *Telegraful Român*, Anul 169, Nr. 5-8, Sibiu, 1 și 15 februarie 2021, p. 4.

87. „Învățămintul Teologic Universitar Ortodox din Cluj (1924-1952). Glose pe marginea unei monografii”, în *Astra Clujeană*, Anul XVIII, Nr. 3-4, Cluj-Napoca, 2022, p. 40-46.

88. „Viața și scrierile Sfântului Paisie Velicikovski”, în *Renașterea*, Anul XXXIII, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2022, p. 4.

89. „Centenarul unui pelerinaj istoric la Mănăstirea Putna: Episcopul Nicolae Ivan și ardelenii la mormântul lui Ștefan cel Mare (8/21 septembrie 1922), în *Renașterea*, Anul XXXIII, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2022, p. 6.

90. „Centenarul Protopopiatului Ortodox Român Huedin (1 septembrie 2022)”, în *Renașterea*, Anul XXXIII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2022, p. 6-7 și în *Calendarul Renașterea 2023*, Anul VI, Nr. 6, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2023, p. 185-195.

91. „Catedrala, «minunea ce strălucește azi în fața ochilor noștri». Restituiri la centenar XI”, în *Renașterea*, Anul XXXIII, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2022, p. 6-7.

92. „«Episcopia românească a Clujului». Preotul profesor Ioan Lupaș despre importanța națională a eparhiei clujene. Restituiri la centenar (VII)”, în *Renașterea*, Anul XXXII, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2022, p. 2.

93. „Corneliu Albu, un ziarist titrat despre „istoria zbuciumată” a Eparhiei Clujului. Restituiri la Centenar (VIII)”, *Renașterea*, Anul XXXIII, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2022, p. 6-7.

94. „Manifestul avocatului Vasile Indre din 22 octombrie 1904 în „problema episcopiei române greco-orientale” a Clujului. Restituiri la centenar IX”, în *Renașterea*, Anul XXXIII, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2022, p. 6-7.

95. „Un ctitor de Eparhie: Episcopul Nicolae Ivan”. Caracterizarea emblematică creionată ierarhului de către profesorul Ioan Mateiu. Restituiri la centenar X”, în *Renașterea*, Anul XXXIII, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2022, p. 6-7.

96. „Catedrala, «minunea ce strălucește azi în fața ochilor noștri». Restituiri la centenar XI”, în *Renașterea*, Anul XXXIII, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2022, p. 6-7.

97. „Viața, o «călătorie spre Împărăția lui Dumnezeu». In Memoriam Arhim. Visarion Joantă († 2 ianuarie 2022)”, în *Foaia Diecezană*, An XXVIII, Nr. 1-2 (323-324), Caransebeș, 2022, p. 26-29.

98. „Keith Hitchins: omul și istoricul, în viziunea profesorului Vasile Pușcaș”, în *Telegraful Român*, Anul 170, Nr. 9-12, Sibiu, 1 și 15 martie 2022, p. 5.

99. „Emanuil Gojdu în presa românească a vremii sale”, în *Ziarul Lumina*, Anul XVIII, Nr. 27 (4994), București, Miercuri, 9 februarie 2022, p. 8.

100. „Sfântul Mitropolit Andrei Șaguna în zece portrete și descrieri deosebite. Restituiri la zece ani de la canonizare”, în *Poarta de vest*, Nr. 1/2022, Arad, p. 27-37.

101. „Părintele Dorin Șova la 85 de ani, decanul de vârstă al preoților clujeni”, în *Renașterea*, Anul XXXII, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2022, p. 12.

102. „Sfântul Mitropolit Andrei Șaguna în zece portrete și descrieri” în *Dacia Creștină. De la Dacia Romană la România creștină. Periodic al Episcopiei Devei și Hunedoarei*, An XII, Nr. 4/2022, p. 30-40.

103. „Doctorul reghinean Eugen Nicoară, «primul mecenat» și «cel dintâi ctitor mirean al eparhiei» Clujului”, în *Calendarul Renașterea 2022*, Anul V, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2022, p. 775-810.

104. „Orologiul Mitropolitului Andrei Șaguna de la Negreni”, în *Renașterea*, Anul XXXIV, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2023, p. 4.

105. „Mitropolitul Andrei Șaguna (1808-1873). O evocare la 150 de ani de la trecerea în eternitate”, în *Renașterea*, Anul XXXIV, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2023, p. 6-7, în *Ecouri. Verticalitate prin tradiții, cultură și credință*, Anul VI, Nr. 8 (68), Turda, 22 noiembrie 2023, p. 3-4 și în *Făclia. Ziar independent de Cluj*, Anul XXXIII, Nr. 10012, Cluj-Napoca, Marți, 28 noiembrie 2023, p. 11.

- 106.** „Sfântul Ierarh Andrei Șaguna, 150 de ani de la înveșnicire”, în *Ziarul Lumina*, Anul XIX, Nr. 117 (5332), București, Miercuri, 28 iunie 2023, p. 12-13.
- 107.** „Mitropolitul Andrei Șaguna (1808-1873). O evocare la 150 de ani de la trecerea în eternitate”, în *Calendarul Renașterea 2023*, Anul VI, Nr. 6, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2023, p. 603-620.
- 108.** „O sută de ani de la alegerea și investirea protopopului Aurel Munteau”, în *Renașterea*, Anul XXXIV, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2023, p. 7.
- 109.** „In Memoriam Karl Christian Vasilij Felmy († 8 iulie 2023)”, în *Renașterea*, Anul XXXIV, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2023, p. 12.
- 110.** „Bichigiu 500”, în *Renașterea*, Anul XXXIV, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2023, p. 6.
- 111.** „Clujenii și Marea Unire de la 1 Decembrie 1918”, în *Făclia. Ziar independent de Cluj*, Anul XXXIII, Nr. 10014, Cluj-Napoca, joi-duminică, 30 noiembrie-3 decembrie 2023, p. 12.
- 112.** „Sfântul Mitropolit Andrei Șaguna”, în *Epifania. Revistă de dialog ortodox*, Nr. 67, Iași, decembrie 2023-februarie 2024, p. 124-135.
- 113.** „Tricentenarul bisericii de lemn din Someșu Rece”, în *Renașterea*, Anul XXXV, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2024, p. 7-8.
- 114.** „Sfântirea noii troițe din localitatea Dumbrava, județul Cluj”, în *Renașterea*, Anul XXXV, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2024, p. 6-7.
- 115.** „Familia și data nașterii lui Avram Iancu”, în *Renașterea*, Anul XXXV, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2024, p. 6 și în *Calendarul Renașterea 2025*, Anul VIII, Nr. 8, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2025, p. 179-187.
- 116.** „Protopopul Aurel Munteanu erou și martir al națiunii române. Argumente pentru recunoașterea unei realități trăite”, în *Renașterea*, Anul XXXV, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2024, p. 6 și în *Făclia, ziar independent de Cluj*, anul XXXIV, nr. 10245, marți, 10 septembrie 2024, p. 9 și în *Calendarul Renașterea 2025*, Anul VIII, Nr. 8, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2025, p. 215-221.
- 117.** „Avram Iancu, «Eroul Românilor». O evocare a crăișorului munților la bicentenarul nașterii sale”, în *ActivEd. Revistă națională de articole și studii privind activitatea educativă*, Nr. 35/octombrie 2024: Număr omagial Avram Iancu 1824-1872, Cluj-Napoca, p. 10-18 și în *Bibliotheca Septentrionalis*, An XXXII, nr. 2 (63), Baia Mare, decembrie 2024, p. 87-94.

118. „Implicarea Bisericii Ortodoxe Române în salvarea evreilor din România în anii 1940-1944: exemplul mitropolitului Nicolae Bălan. Mărturii orale și documentare”, în *Renașterea*, Anul XXXV, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2024, p. 7 și în *Telegraful Român*, Anul 172, Nr. 37-40, Sibiu, 1-15 octombrie 2024, p. 4-7.

119. „Avram Iancu «Eroul Românilor». O evocare la 200 de ani de la nașterea lui”, în *Epifania. Revistă de dialog ortodox*, nr. 69, Iași, 2024, p. 148-156.

120. „Învățămintul teologic universitar clujean, la centenar”, în *Renașterea*, Anul XXXVI, Nr. 12, Cluj-Napoca, decembrie 2024, p. 8, și în *Calendarul Renașterea 2025*, Anul VIII, Nr. 8, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2025, p. 317-325.

121. „Baron de Șaguna. Andrei Baron de Șaguna”, în *Școala Noastră*, Nr. 15, București, 2024, p. 38-39.

122. „Centenarul Patriarhiei Române. Restituiri istorice și documentare: I. Unificarea ierarhică, canonică și statutară a Bisericii Ortodoxe Române”, în *Renașterea*, Anul XXXVI, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2025, p. 4 și în *Telegraful Român*, Anul 173, Nr. 1-4, Sibiu, 1-15 ianuarie 2025, p. 1-2, 4.

123. „Centenarul Patriarhiei Române. Restituiri istorice și documentare: II. Înființarea Patriarhiei Române prin decizie sinodală și lege organică”, în *Renașterea*, Anul XXXVI, Nr. 2 (418), Cluj-Napoca, 2025, p. 4 și în *Telegraful Român*, Anul 173, Nr. 5-8, Sibiu, 1-15 februarie 2025, p. 1-2, 4.

124. „Centenarul Patriarhiei Române. Restituiri istorice și documentare: III. Patriarhul Miron Cristea despre înființarea Patriarhiei Române”, în *Renașterea*, Anul XXXVI, serie nouă, Nr. 4 (420), Cluj-Napoca, 2025, p. 8.

125. „Contribuția transilvănenilor la înființarea Patriarhiei Române”, în *Calendarul Renașterea 2025*, Anul VIII, Nr. 8, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2025, p. 417-456.

126. „Gânduri la aniversarea profesorului, istoricului și omului Ioan-Aurel Pop”, în *Eroii Neamului*, Serie nouă, Anul XVII, Nr. 1 (62), Satu Mare, 2025, p. 13-15.

127. „Centenarul Patriarhiei Române. Restituiri istorice și documentare: IV. Recunoașterea Patriarhiei Române de către Bisericile Ortodoxe locale”, în *Renașterea*, Anul XXXVI, Nr. 5 (421), Cluj-Napoca, 2025, p. 4.

Translation of studies:

1. Hans Schwarz, „Luther și turcii”, în *Tabor*, X, 6, Cluj-Napoca, 2016, p. 67-74.

Editions of scientific papers:

1. Ioan Lupaș, „Influența Reformei asupra Bisericii românești din Ardeal în secolul XVI”, în *TABOR*, XI, 8, Cluj-Napoca, 2017, p. 5-14.
2. Sebastian Stanca, „Istoricul Episcopiei Clujului”, în *TABOR*, XV, 12, Cluj-Napoca, 2021, p. 83-95.
3. Ilarion V. Felea, „Paisie și Paisianismul”, în *TABOR*, XVI, 11, Cluj-Napoca, 2022, p. 91-108.
4. Nicolae Colan, „Pomenirea mitropolitului Andrei Șaguna”, în *TABOR*, XVII, 7, Cluj-Napoca, 2023, p. 93-97.
5. Ioan Lupaș, „Sufletul lui Șaguna, discurs comemorativ”, în *TABOR*, XVII, 7, Cluj-Napoca, 2023, p. 101-112.
6. Ioan Lupaș, „În amintirea lui Avram Iancu”, în *TABOR*, XVIII, 6, Cluj-Napoca, 2024, p. 101-105.
7. Keith Hitchins, „Avram Iancu și revoluția europeană de la 1848”, în *TABOR*, XVIII, 12, Cluj-Napoca, 2024, p. 87-91.

Prefaces:

1. CȘ III Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Laudă perseverenței istoricilor tineri”, în Nicolae Dumbrăvescu, Gheorghe Dumbrăvescu (coord.), *Tineri istorici și cercetările lor, Vol. V*, Nicolae Dumbrăvescu, Ed. Argonat, Cluj-Napoca, 2018, p. 9-10.
2. CȘ III Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Cuvânt înainte” la Marius Boromiz (coord.), *Să iei viața de coarne și să câștigi. Volumul I. Versuri uitate din Marele Război. Cântece și doine cătănești*, Ed. Armanis, Sibiu, 2020, p. 7-11.
3. Mircea-Gheorghe Abrudan, „In Honorem Profesor Rudolf Gräf, cu prilejul aniversării a 65 de ani”, în *Astra Sabesiensis*, Nr. 6, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2020, p. 9-13.
4. CȘ III Dr. Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață” la Marius Câmpeanu, *Participarea românilor din comuna Cernești la Primul Război Mondial*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2022, p. 7-9.
5. CȘ III Dr. Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață”, la Pr. Dr. Ioan Emanuel Cășvean, *Spiritualitate, mistică și etnocrație în gândirea lui Nichifor Crainic – ipostaze de actualitate* –, Ed. Lumen, Iași, 2023, p. 7-11.
6. CȘ III Dr. Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață. O binevenită recuperare memorială și istoriografică”, la Răducu Rușet, *Oltenia mea. O cărtică teologică*

rămasă de la Gheorghe Borzian, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2023, p. 13-16.

7. Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață: Recitind biografiile și operele Cantemireștilor prin penița scriitoarei Maria Vaida”, la Maria Vaida, *Dinastia cantemireștilor*, Ed. Ro.cart, București, 2023, p. 9-11.

8. CȘ III Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Cronica unui sat transilvănean de la poalele Vlădeșei”, în Pr. Gheorghe-Dragoș Braica, *Ciuleni. Satul de la poalele Văratecului*, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2023, p. 9-11.

9. CȘ III Dr. Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață: O carte de istorie a Ortodoxiei maramureșene”, la Pr. Dorel Michiș, *Baia Mare: file din istoria bisericească a ultimului secol*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2023, p. 7-11.

10. CȘ III Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață. Efigiile academicianului Ioan Lupaș: istoric, profesor, preot și om al cetății”, în Răzvan Mihai Neagu, Cătălin Varga, *Elite și curaj în timpul Primului Război Mondial: Preotul savant Ioan Lupaș și arta discursului omiletic în anii Marelui Război*, Ed. Muzeului Național al Unirii Alba Iulia, Alba Iulia, 2024, p. 11-14.

11. CȘ II Dr. Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, „Prefață: Un vrednic slujitor al Bisericii Ortodoxe Române din ținutul Băii Mari” în Pr. Dorel Michiș, *Alecsiu Latiș – o viață de mărturisire, slujire și apostolat la Baia Mare*, Ed. Bibliotecii Județene „Petre Dulfu”, Baia Mare, 2024, p. 9-12.

Reviews and book notes:

1. Denis de Rougemont, *Partea Diavolului*, traducător Mircea Ivănescu, Ed. Humanitas, București, 2006, 220 p., în *TABOR*, Anul II, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2008, p. 88-89.

2. Anthony Meredith, *Capadocienii*, traducere de Pr. Constantin Jinga, Ed. Sophia, București, 2008, 248 p., în *TABOR*, Anul II, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2009, p. 97-99.

3. Gabriel-Viorel Gârdan, *Episcopia Ortodoxă Română din America – parte a Ortodoxiei Americane*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2007, 570 p., în *TABOR*, Anul III, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2009, p. 95-97.

4. Enzo Bianchi, *Introducere în lectura duhovnicească a Scripturii, Cuvânt și rugăciune (cu traducerea integrală a scrierilor lui Guigo II Cartusianul)*, traducere

Maria-Cornelia Ică jr., Ed. Deisis, Sibiu, 2009, 216 p., în *TABOR*, Anul III, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2009, p. 97-99.

5. Mihai Copăceanu, *Ortodoxie la Oxford. Te-am găsit Doamne! Mărturii a 12 englezi convertiți la Ortodoxie*, Ed. Deisis, Sibiu, 2010, 183 p., în *TABOR*, Anul IV, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2011, p. 94-96.

6. Karl Christian Felmy, *Das Buch der Christus-Ikonen*, Herder Verlag, Freiburg-Basel-Wien, 2004, 192 p., în *TABOR*, Anul IV, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2010, p. 93-95.

7. Adelbert Denaux, *Studies in the Gospel of Luke. Structure, Language and Theology*, Lit Verlag, Berlin, 2010, 386 p., în *TABOR*, Anul V, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2011, p. 95-97.

8. Laurențiu Streza, Vasile Oltean, *Mitropolitul Andrei Șaguna în documentele din Șcheii Brașovului vol. I-II-III-IV.*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2008-2010, 805 + 701 + 440 + 805 p. + ilustrații, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Historia*, Volumul 55, Nr. 1-2, Cluj-Napoca, 2010, p. 138-140, și în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul VII, Nr. 4, octombrie-decembrie, București, 2011, p. 291-296.

9. Filotei Sinaitul, *Trezia minții și cerul inimii. Integrala scrierilor*, studiu introductiv și text stabilit de monahul Raffaele Ogliari, trad. și argument de diac. Ioan Ică jr., Ed. Deisis, Sibiu, 2009, 189 p., în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul VII, Nr. 1, București, 2011, p. 279-283.

10. Andrei Șaguna, *Teologia Pastorală pentru preoții de lege răsăriteană*, ediție îngrijită și prefăcută de pr. Emil Cioară, la împlinirea a 200 de ani de la nașterea Mitropolitului Andrei Șaguna (1808-1873), Ed. Universității din Oradea, Oradea, 2008, 200 p., în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Theologia Orthodoxa*, Volume 56, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2011, p. 294-296.

11. Paul Brusanowski, *Rumänisch-orthodoxe Kirchenordnungen (1786-2008). Siebenbürgen – Bukovina – Rumänien*, Schriften zur Landeskunde Siebenbürgens, Band 33, Böhlau Verlag, Köln Weimar Wien, 2011, XII + 611 p., în *TABOR*, Anul V, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2011, p. 119-122.

12. Paul Brusanowski, *Reforma constituțională din Biserica Ortodoxă a Transilvaniei între 1850-1925*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2007, 294 p., în *TABOR*, Anul V, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2011, p. 90-93.

13. Arhimandrit Dumitru Cobzaru, *Monografia Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” Nicula*, ediția a IV-a, Ed. Ecclesia, Nicula, 2010, 136 p., în *TABOR*, Anul V, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2011, p. 94-96.

14. Justo L. Gonzalez, *Ghid pentru studiul Istoriei Bisericești*, traducere Cezar Login și Gabriel-Viorel Gârdan, ediție, studiu introductiv și bibliografie de Gabriel-Viorel Gârdan, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010, 160 p., în *TABOR*, Anul V, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2011, p. 88-90.

15. Arhimandritul Zaharia Zaharou, *Lărgiți și voi inimile voastre! (2 Corinteni 6:13). Lărgirea inimii în teologia Sfântului Siluan Athonitul și a Starețului Sofronie de la Essex*, traducere de monahia Mariam Vicol în colaborare cu monahiile Tecla și Fevronia de la Essex, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, 293 p., în *TABOR*, Anul V, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2011, p. 88-90.

16. Arhim. Sofronie, *Din Viață și din Duh*, traducere din limba română de ierom. Rafail Noica, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2010, 60 p., în *Renașterea*, Anul XXII, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2011, p. 6.

17. Părintele Adrian Făgețeanu, *Viața mea. Mărturia mea, interviuri de Andrei Dârlău*, Ed. Areopag, București, 2011, 192 p., în *Renașterea*, Anul XXIII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2012, p. 6.

18. Savatie Baștovoi, *Biserica și școala în politica Rusiei de la Lenin la Kuraev. Lecție de religie pentru politicieni*, Ed. Cathisma, București, 2011, în *Renașterea*, Anul XXIII, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2012, p. 9.

19. Savatie Baștovoi, *Cronici Ortodoxe*, Ed. Cathisma, București, 2011, 184 p., în *Renașterea*, Anul XXIII, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2012, p. 8.

20. Macarie Drăgoi, *Ortodocși și Greco-Catolici în Transilvania (1867-1916). Convergențe și Divergențe*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2011, 465 p., în *TABOR*, Anul VI, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2012, p. 97-100.

21. Ernst Christoph Suttner, *Unirea Bisericii în Transilvania*, traducere din limba germană de Lorin Ghiman, Ed. Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș, 2010, 60 p., în *TABOR*, Anul VI, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2012, p. 94-96.

22. Ilka Piepgras, *Meine Freundin, die Nonne*, Knauer Taschenbuch Verlag, München, 2011, 296 p., în *TABOR*, Anul VI, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2012, p. 96-98.

23. Mircea Păcurariu, *Uniația în Transilvania în trecut și astăzi*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2010, 114 p., în *TABOR*, Anul V, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2012, p. 100-101.

24. Andrei Șaguna. *Corespondența I/1*, Ediție, studiu introductiv și note de Nicolae Bocșan, Gabriel-Viorel Gârdan, Ioan-Vasile Leb, Pavel Vesa, Bogdan Ivanov, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2005, 568 p., în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul VIII, Nr. 4, București, 2012, p. 288-291.

25. *Andrei Șaguna. Corespondența I/2*, Ediție, studiu introductiv și note de Nicolae Bocșan, Gabriel-Viorel Gârdan, Ioan-Vasile Leb, Bogdan Ivanov, Vasa Lupulovici, Ioan Herbil, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2007, 308 p., în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul VIII, Nr. 4, București, 2012, p. 291-293.

26. *Andrei Șaguna. Corespondența II*, Ediție, studiu introductiv și note de Nicolae Bocșan, Gabriel-Viorel Gârdan, Ioan-Vasile Leb, Beatrice Dobozi, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2008, 609 p., în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul X, Nr. 1, București, 2014, p. 287-289.

27. *Andrei Șaguna. Corespondența III*, Ediție, studiu introductiv și note de Nicolae Bocșan, Gabriel-Viorel Gârdan, Ioan-Vasile Leb, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009, 485 p., în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul X, Nr. 1, București, 2014, p. 289-292, și în *TABOR*, Anul IV, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2010, p. 93-95.

28. *Andrei Șaguna. Corespondența IV*, Ediție, studiu introductiv și note de Nicolae Bocșan, Gabriel-Viorel Gârdan, Ioan-Vasile Leb, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2011, 269 p., în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul X, Nr. 1, București, 2014, p. 292-295, și în *TABOR*, Anul VII, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2013, p. 95-98.

29. *Andrei Șaguna. Corespondența V*, Ediție, studiu introductiv și note de Nicolae Bocșan, Gabriel-Viorel Gârdan, Ioan-Vasile Leb, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2011, 287 p., în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul X, Nr. 1, București, 2014, p. 296-298, și în *TABOR*, Anul VII, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2013, p. 93-94.

30. Lewis J. Patsavos, *Valențele duhovnicești ale sfintelor canoane*, traducere din limba engleză de Emanuel P. Tăvală, Ed. Andreiana, Sibiu, 2012, 158 p., în *Renașterea*, Anul XXIV, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2013, p. 4.

31. Alexandru Moraru, Ioan Bolovan, *Ortodoxia în Transilvania. Aspecte istorico-statistice privind orașul Cluj în anul 1922*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2011, 114 p., în *Renașterea*, Anul XXIV, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2013, p. 8.

32. Marius Oprea, *Adevărata călătorie a lui Zahei: V. Voiculescu și taina Rugului Aprins*, Ed. Humanitas, București, 2008, 317 p., în *TABOR*, Anul VII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2013, p. 97-101.

33. Nicolai Staab, *Rumänische Kultur, Orthodoxie und der Westen. Der Diskurs um die nationale Identität in Rumänien aus der Zwischenkriegszeit*, *Erfurter Studien zur Kulturgeschichte des Orthodoxen Christentums*, Band 5, Peter Lang Internationaler Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main, 2011, 379 p., în *TABOR*, Anul VII, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2013, p. 115-117.

34. Neagu Djuvara, *Există istorie adevărată? Despre relativitatea generală a istoriei. Eseu de epistemologie*, Ediția a IV-a, Ed. Humanitas, București, 2009, 150 p., în *TABOR*, Anul VII, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2013, p. 93-96 (în lb. română) și în *Studia Universitatis „Babeș-Bolyai”, Historia*, Volume 56, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2011, p. 156-162 (în lb. engleză).

35. Enzo Bianchi, *Ascultând Cuvântul – pentru lectura duhovnicească a Scripturii în Biserică*, în românește de Maria Cornelia Ică jr, Ed. Deisis, Sibiu, 2011, 160 p., în *TABOR*, Anul VII, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2013, p. 98-100.

36. Ioan-Vasile Leb, Gabriel-Viorel Gârdan, Marius Eppel, Pavel Vesa, *Instituții Eccleziastice. Compendiu de Legislație Bisericească (Secolul al XIX-lea)*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010, 360 p., în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Theologia Orthodoxa*, Volume 58, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2013, p. 311-313.

37. Gerald Volkmer, *Die Siebenbürgische Frage (1878-1900). Der Einfluss der rumänischen Nationlbewegung auf die diplomatischen Beziehungen zwischen Österreich-Ungarn und Rumänien*, Studia Transylvanica, Band 31, Böhlau Verlag, Köln-Weimar-Wien, 2004, în *Transylvanian Review*, Vol. XXII, No. 1, 2013, p. 150-153.

38. Mircea Păcurariu, *Cultura teologică românească. Scurtă prezentare istorică*, Ed. Basilica, București, 2011, 311 p., în *Renașterea*, Anul XXV, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2014, p. 7.

39. *Sfântul Iustin Filosoful-Martir. Dosarul autobiografic, hagiografic și liturgic*, realizat de diac. Ioan I. Ică jr., Ed. Deisis, Sibiu, 2011, 173 p., în *Renașterea*, Anul XXV, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2014, p. 4.

40. Mircea Păcurariu, *O viață închinată Bisericii și Neamului. Sfântul ierarh Andrei Șaguna, Mitropolitul Transilvaniei*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2012, 508 p., în *Renașterea*, Anul XXV, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2014, p. 7.

41. Ruxandra Moașa Nazare, *Sub semnul lui Hermes și al lui Pallas. Educație și societate la negustorii ortodocși din Brașov și Sibiu la sfârșitul secolului al XIX-lea*, Ed. Academiei Române, București, 2010, XIX + 295 p., în *TABOR*, Anul VIII, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2014, p. 105-107.

42. Ivan Sokolov, *The Church of Constantinople in the Nineteenth Century. An Essay in Historical Research*, Foreword by His All-Holiness the Ecumenical Patriarch Bartholomew, Preface by Metropolitan Kallistos Ware, Translated by Hieromonk Nikolai Sakharov, [Byzantine and Neohellenic Studies Vol. 7, edited by

Andrew Louth and David Ricks], Peter Lang AG, International Academic Publishers, Oxford-Bern-Berlin-Bruxelles-Frankfurt am Main-New York-Wien, 2013, XVI + 1025 p., în *TABOR*, Anul VIII, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2014, p. 93-96.

43. Laurențiu Streza, Vasile Oltean, *Sfântul Constantin Brâncoveanu și brașovenii*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2014, 444 p., în *TABOR*, Anul VIII, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2014, p. 101-102.

44. Hans-Dieter Döpmann, *Die orthodoxen Kirchen in Geschichte und Gegenwart*, 2. Überarbeitete und ergänzte Auflage, Trierer Abhandlungen zur Slavistik, Band 9, Peter Lang Internationaler Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main-Berlin-Bern-Bruxelles-New York-Oxford-Wien, 2010, 364 p., în *TABOR*, Anul VIII, Nr. 3, martie, Cluj-Napoca, 2014, p. 97-99 (în lb. română), și în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul X, Nr. 3, București, 2014, p. 275-279 (în lb. germană).

45. Macarie Drăgoi, *Ortodocși și greco-catolici în Transilvania (1867-1916). Contribuții documentare I/1-4, Schimbarea identității confesionale, cazurile Apahida, Băgaciu, Rogoz, Gothatea, Stârciu cu filia Pria, Săcel cu filia Dragomirești*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2013, 281 + 394 + 352 + 534 p., în *TABOR*, Anul VIII, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2014, p. 91-92.

46. Steven Runciman, *Marea Biserică în captivitate. Un studiu referitor la Patriarhia Constantinopolului din perioada premergătoare cuceririi turcești până la Marele Război de Independență*, traducere din limba engleză de Mihai-Silviu Chirilă, Ed. Sophia, București, 2013, 486 p., în *Astra Salvensis*, an II, nr. 3, Salva, 2014, p. 212-213 și în *Renașterea*, Anul XXV, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2014, p. 6.

47. Daniel Alic, *Eparhia Caransebeșului în perioada păstoririi episcopului Miron Cristea (1910-1919). Biserică și societate*, Presa Universitară Clujeană/Ed. Episcopiei Caransebeșului, Cluj-Napoca/Caransebeș, 2013, 449 p., în *Studii Teologice*, Seria a III-a, Anul X, Nr. 3, București, 2014, p. 275-279.

48. Arhimandrit Zaharia Zaharou, *Cunoscute mi-ai făcut mie căile vieții (Ps. 15,11)*, Ed. Episcopiei Devei și Hunedoarei, Deva, 2015, 186 p., în *Renașterea*, Anul XXVI, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2015, p. 12.

49. *Istoria Bisericii Ortodoxe Bulgare. Scurtă introducere*, traducere din limba bulgară de Gheorghita Ciocoi, Ed. Sophia, București, 2015, 117 p., în *Renașterea*, Anul XXVI, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2015, p. 10.

50. Mircea Păcurariu, *Dicționarul teologilor români*, ediția a III-a, revăzută și adăugită, Ed. Andreiana, Sibiu, 2014, 723 p. în *Renașterea*, Anul XXVI, Nr. 8, Cluj-

Napoca, 2015, p. 6.

51. Sebastian Nazâru, *Mucenicia Brâncovenilor. O analiză a surselor istorice*, Ed. Cuvântul Vieții a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, București, 2014, 117 p., în *Renașterea*, Anul XXVI, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2015, p. 4.

52. David Prodan, *Supplex Libellus Valachorum*, ediția a 2-a revăzută, Ed. Enciclopedică, București, 2013, 620 p., în *Renașterea*, Anul XXV, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2015, p. 12.

53. Hans-Georg Beck, *Istoria Bisericii Ortodoxe din Imperiul Bizantin*, traducere din limba germană și studiu introductiv Vasile Adrian Carabă, Ed. Nemira, București, 2012, 532 p., în *Renașterea*, Anul XXVI, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2015, p. 7.

54. Thomas Mark Németh, *Josef von Zhishman (1820-1894) und die Orthodoxie in der Donaumonarchie*, coll. *Kirche und Recht*, vol. 27, Verlag Plöchl Druck GmbH, Freistadt, 2012, 402 p. + 8 ilustrații, în *Studii Teologice*, seria a III-a, Anul XI, Nr. 3, București, 2015, p. 281-286.

55. Macarie Drăgoi (ed.), *Artisan of Christian Unity between North and East: Nathan Söderblom. His correspondence with Orthodox personalities (1896-1931)*, Ed. Felicitas, Stockholm, 2014, 559 p., în *Studii Teologice*, seria a III-a, Anul XI, Nr. 3, București, 2015, p. 287-291.

56. Sebastian Rimestad, *The Challenges of Modernity to the Orthodox Church in Estonia and Latvia (1917-1940)*, [Erfurter Studien zur Kulturgeschichte des Orthodoxen Christentums, Band 6], Peter Lang Internationaler Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main-Berlin-Bern-Bruxelles-New York-Oxford-Wien, 2012, 333 p., în *TABOR*, Anul IX, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2015, p. 89-91.

57. Ioan Bolovan, *Primul Război Mondial și realitățile demografice din Transilvania. Familie, moralitate și raporturi de gen*, Cluj-Napoca, Ed. Școala Ardeleană, 2015, 207 p., în *TABOR*, Anul IX, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2015, p. 90-93.

58. Emanuel Tăvală, *Nicolae-Nifon Bălășescu – între „călugărul chirovag” și „luceafărul rătăcitor”*, Ed. Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, Sibiu, 2012, 294 p., în *TABOR*, Anul IX, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2015, p. 101-103.

59. Martin Tamcke, *Das Orthodoxe Christentum*, 2., durchgesehene Auflage, Verlag C.H.Beck, München, 2007, 112 p., în *TABOR*, Anul IX, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2015, p. 94-97.

60. Gheorghe Fleșer, Ioana Rustoiu, Ana Dumitran, *Biserici românești de zid din județul Alba, vol. I, Protopopiatul Ortodox Sebeș*, Ed. Altip, Alba Iulia, 2005, 236 p., în

Astra Sabesiensis, An I, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2015, p. 197-199.

61. *Regimentul I românesc de graniță (nr. 16) din Transilvania de la înființare până la sfârșitul războaielor napoleoniene (1762-1815)*, ediție, traducere, studiu introductiv, note explicative și anexe de Costin Feneșan, Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2015, 302 p. + VIII ilustrații, în *Astra Salvensis*, An III, Nr. 6, Salva, 2015, p. 208-212.

62. Shanti Sumartojo, Ben Wellings (eds.), *Nation, Memory and Great War Commemoration: Mobilizing the Past in Europe, Australia and New Zealand*, Oxford-Bern-Berlin-Bruxelles-Frankfurt am Main-New York-Vienna, Peter Lang, 2014, în *Transylvanian Review*, Vol. XXIV, No. 4, 2015, p. 156-159.

63. Teodor V. Păcățian, *Mitropolitul Ioan Mețianu (1828-1916)*, ediție îngrijită și adăugită de Vasile Oltean și Nicolae Blaj, Ed. Andreiana, Sibiu, 2015, 632 p., în *TABOR*, Anul X, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2016, p. 89-90.

64. Helmut Rumpler, Anatol Schmied Kowarzik, *Die Habsburgermonarchie 1848-1918, Band XI, Die Habsburgermonarchie und der Erste Weltkrieg 2. Teilband Weltkriegsstatistik Österreich-Ungarn 1914-1918. Bevölkerungsbewegung, Kriegstote, Kriegswirtschaft*, Wien, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 2014, 425 p., în *Astra Sabesiensis*, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2016, p. 223-226.

65. Laurențiu Mănăstireanu, *Viață religioasă în nordul Dobrogei (1878-1918)*, Series Minerva I, Homines et mores 7, Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2015, 782 p., în *TABOR*, Anul X, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2016, p. 97-101.

66. *Senatul militar român central al ofițerilor și soldaților din Viena (31 octombrie – 27 noiembrie 1918)*. Ediție, note și studiu introductiv de Mihai-Octavian Groza, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2015, 245 p., în *Transilvania*, serie nouă, Anul XLIV (CXLVIII), Nr. 3/2016, Sibiu, p. 92-94.

67. Adam Markus, *Die Geschichte des ungarischen Nationalismus*, Frankfurt am Main, Peter Lang, 2013, în *Transylvanian Review*, Vol. XXV, No. 3, 2016, p. 145-148.

68. Nicolae Bocșan, Ion Cârja, *Die Rumänische Unierte Kirche am Ersten Vatikanischen Konzil*, Neue Forschungen zur ostmittel- und südosteuropäischen Geschichte, Band 4, Herausgegeben von Harald Heppner und Ulrike Tischler-Hofer, Peter Land Internationaler Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main-

Berlin-Bern-Bruxelles-New York-Oxford-Wien, 2013, în *Transylvanian Review*, Vol. XXV, No. 1, 2016, p. 143-147.

69. Mircea Păcurariu, *Cărturari sibieni de altădată*, ediție întregită și adăugită, Ed. Andreiana, Sibiu, 2015, 917 p., în *TABOR*, Anul X, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2016, p. 99-101.

70. Pr. Acad. Mircea Păcurariu, *Tiparul în Biserica Ortodoxă Română*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2016, 335 p. + 100 ilustrații, în *Renașterea*, Anul XXVII, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2016, p. 10.

71. Konstantin Nikolakopoulos, *Imnografia ortodoxă la început și astăzi. Dicționar de termeni liturgici și imnologici*, traducere de diac. Alexandru Ioniță, editată sub coordonarea științifică a Prof. Dr. Adrian Marinescu, Ed. Basilica, București, 2015, 164 p., în *Renașterea*, Anul XXVII, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2016, p. 5.

72. Martin Tamcke, *Creștinii din Tur Abdin. O introducere în istoria Bisericii Ortodoxe Siriace*, traducere de Dragoș Boicu, Ed. Andreiana, Sibiu, 2015, 238 p., în *Renașterea*, Anul XXVII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2016, p. 6.

73. Ene Braniște, *Explicarea tainelor de inițiere. Botezul, Mirungerea și Sfânta Euharistie în literatura creștină*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2015, 256 p., în *Renașterea*, Anul XXVII, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2016, p. 9.

74. Cuviosul Paisie de la Neamț Velickovski, *Autobiografia și Viețile unui stareț urmate de Așezăminte și alte texte*, ediția a III-a adăugită, studiu introductiv pr. Elia Citterio, ediție îngrijită și prezentată de diac. Ioan I. Ică jr, Ed. Deisis, Sibiu, 2015, 562 p., în *Renașterea*, Anul XXV, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2016, p. 6.

75. Pr. prof. dr. Ene Braniște, *Istoria arhitecturii bisericesti la români*, ediție îngrijită de IPS Laurențiu Streza și Ciprian-Ioan Streza, Ed. Andreiana, Sibiu, 2015, 267 p., în *Renașterea*, Anul XXVII, Nr 4, Cluj-Napoca, 2016, p. 7.

76. Virgil Gheorghiu, *Hristos în Liban. De la Moise la palestinieni*, traducere din limba franceză de Valentin Vesa, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, 181 p., în *Renașterea*, Anul XXVII, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2016, p. 12.

77. Michael Conrad von Heydendorff cel Tânăr. *Jurnal (1848-1849)* cu o anexă de documente, ediție critică de Ela Cosma și Hansotto Drotloff, indici de Ela Cosma (Biografii istorice transilvane XI), Argonaut Publishing, Symphologic Publishing, Cluj-Napoca/Gatineau, 2016, 423 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca*, tom LVI, București, 2017, p. 433-435.

78. Ioana Elena Ignat, *Viața cotidiană în Făgăraș în anul 1916: însemnările vicarului Iacob Popa*, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2011, 183 p., în *Astra Sabesiensis*, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2017, p. 247-250.

79. Mircea Gelu Buta, Adrian Onofreiu, *Biserica Ortodoxă din Bistrița. O cronologie documentară*, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2016, 547 p. în *TABOR*, Anul XI, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2017, p. 89-91, și în vol. *In Honorem Mircea Gelu Buta*, eds. Dan Lucian Dumitrașcu, Gabriel-Viorel Gârdan, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2022, p. 455-459.

80. Wolfgang Wünsch, *Der Auftrag der Kulturorthodoxie. Ein Beitrag zum Wirken des Protopresbyters Dr. Ioan Lupaș*, [Seria Academia Band II/ Vol. II Veröffentlichungen der Evangelischen Akademie Siebenbürgen/Publicațiile Academiei Evanghelice Transilvania, Hrsg/Ed.: Dietrich Galter, Jürgen Henkel, Hermann Pitters], București, Blueprint International, 2007, 460 p., în *TABOR*, Anul XI, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2017, p. 129-131.

81. Vasile Crișan, *Ioan Lupaș (1880-1967). Studiu monografic*, Ed. Armanis, Sibiu, 2013, 450 p., în *TABOR*, Anul XI, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2017, p. 132-134.

82. Ioan Vasile Leb, Konstantin Nikolakopoulos, Ilie Ursa (Hg.), *Die Orthodoxe Kirche in der Selbstdarstellung. Ein Kompendium*, în seria *Lehr- und Studienbücher Orthodoxe Theologie*, Band 4, Lit Verlag, Berlin 2016, 340 p., în *TABOR*, Anul XI, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2017, p. 130-132.

83. Lucian Mic, *Relațiile Bisericii Ortodoxe Române din Banat cu Biserica Ortodoxă Sârbă în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, Cluj-Napoca/Caransebeș, Presa Universitară Clujeană/Ed. Episcopiei Caransebeșului, 2013, 403 p. + hărți, în *Transylvanian Review*, Vol. XXVI, No. 2, 2017, p. 146-149 (în lb. franceză), și în *TABOR*, Anul VIII, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2014, p. 97-99 (în lb. română).

84. Michael Conrad von Heydendorff der Jüngere, *Tagebuch (1848-1849) mit einem Anhang von Urkunden*, Kritische Ausgabe von Ela Cosma und Hansotto Drotloff, Namens- und Ortsindex von Hansotto Drotloff, Argonaut Publishing, Symphologic Publishing, Cluj-Napoca/Gatineau, 2016, în *Transylvanian Review*, Vol. XXVI, No. 1, 2017, p. 150-154.

85. Antim Ivireanul, *Dumnezeieștile și Sfintele Liturghii, Târgoviște, 1713*. Ediție de text, introducere, studiu filologic-lingvistic, notă asupra ediției și indice de cuvinte de Alina Camil, postfață de Eugen Munteanu, Ed. Basilica, București, 2015, 543 p., în *TABOR*, Anul XI, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2017, p. 111-112.

86. Emilian Lovișteanul, *Între cruce și înviere: file din istoria recentă a monahismului românesc*, Ed. Mitropolia Olteniei, Craiova, 2017, 340 p., în *Renașterea*, Anul XXVIII, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2017, p. 5.

87. Arhim. Policarp Chițulescu (coord.), *Antim Ivireanul. Opera tipografică*, Ed. Institutului Cultural Român, București, 2016, 215 p., în *Renașterea*, Anul XXVIII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2017, p. 6.

88. Episcop Vasile Coman, *Glasul credinței. Cuvântări apologetice pentru întărirea credinței în Dumnezeu*, lucrare îngrijită și prefăcută de Pr. Cristian Muntean, Ed. Andreiana, Sibiu, 2011, 192 p. în *Renașterea*, Anul XXVIII, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2017, p. 8.

89. Marius Oprea, *Adevărata călătorie a lui Zahei: V. Voiculescu și taina Rugului Aprins*, Cuvânt înainte de Andrei Pleșu, Ed. Humanitas, București, 2008, 317 p., în *Renașterea*, Anul XXVIII, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2017, p. 6.

90. „Am ascultat de porunca Bisericii”. *Arhiepiscopul Justinian Chira în dialog cu Călin Emilian Cira*, ediția a doua revăcută și adăugită, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2016, 144 p. în *Renașterea*, Anul XXVIII, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2017, p. 12.

91. Virgil Cândea, *Stolnicul între contemporani*, ediție revăcută și adăugită de Ioana Feodorov, Ed. Idaco, București, 2014, 253 p., în *Renașterea*, Anul XXVIII, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2017, p. 5.

92. Harald Heppner (Hg.), *Umbruch mit Schlachtenlärm. Siebenbürgen und der Erste Weltkrieg* (Siebenbürgisches Archiv, Band 44), Böhlau Verlag, Köln-Weimar-Wien, 2017, 440 p., în *Astra Sabesiensis*, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2018, p. 212-215 (în lb. română), și în *Transylvanian Review*, Vol. XXVII, No. 4, 2018, p. 149-152 (în lb. engleză).

93. Ioan Popa, *Revista Musa. Un martor al sentimentelor naționale românești în perioada dualistă*, Ed. Techno Media, Sibiu, 2012, 145 p., în *TABOR*, Anul XII, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2018, p. 90-92.

94. Pr. Acad. Mircea Păcurariu, *230 de ani de învățământ teologic la Sibiu: 1786-2016*, ediție întregită și adăugită, Ed. Andreiana, Sibiu, 2016, 510 p., în *Studii Teologice*, seria a III-a, Anul XIV, Nr. 2, București, 2018, p. 194-200.

95. Mircea Păcurariu, *Sfinți daco-romani și români*, ediția a patra, Ed. Basilica, București, 2013, 384 p. + 61 ilustrații, în *TABOR*, Anul XII, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2018, p. 95-96.

96. *Documente privind Revoluția de la 1848 în Țările Române. C. Transilvania. Vol. XI (6-31 iulie 1848)*, ediție critică coordonată de Iosif Marin Balog, Ela Cosma, Varga Attila, București, Ed. Academiei Române, 2016, 588 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca*, tom LVII, București, 2018, p. 564-565.

97. Ilie Stricatu, *Pe cărările destinului. Romanul unei vieți trăite (1914-1918)*, ediție, studiu introductiv, note și indici de Mihai-Octavian Groza, Gabriela-Margareta Nisipeanu, Iuliu-Marius Morariu, Cluj-Napoca, Ed. Argonaut/Ed. Mega, 2017, 196 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca*, tom LVII, București, 2018, p. 574-575.

98. Alexandru Moraru, *Domnitorul Mihai Viteazul (1593-1601) – erou al națiunii române și martir al bisericii străbune*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2018, 188 p. în *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2018, p. 3.

99. Miron Cristea, *Cuvinte despre Marea Unire*, Ed. Basilica, București, 2018, 86 p. în *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2018, p. 4.

100. Paul din Alep, *Jurnal de călătorie în Moldova și Valahia*, studiu introductiv, ediția manuscrisului arab, traducere în limba română, note și indici de Ioana Feodorov, Cuvânt-înainte Acad. Răzvan Theodorescu, Ed. Academiei Române/Ed. Istros a Muzeului Brăilei Carol I, București/Brăila, 2014, 617 p., în *Renașterea*, Anul XXIX, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2018, p. 6.

101. Valentin Bugariu, *Din pridvorul credinței (Studii, note și însemnări parohiale)*, Ed. Hoffman, Caracal, 2019, 294 p., în *Altarul Banatului*, Anul XXX (LXIX), Nr. 7-9, Timișoara, 2019, p. 145-147.

102. Olga Katsiardi-Hering, Maria A. Stassinopoulou (ed.), *Across the Danube. Southeastern Europeans and Their Travelling Identities (17th-19th C.)*, [Studies in Global Social History Vol. 27/Studies in Global Migration History Vol. 10], Brill, Leiden-Boston, 2017, 330 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LVIII, București, 2019, p. 301-304.

103. Ioan Popa, *Românii din Transilvania, Banat, Crișana, Sătmăr și Maramureș în Primul Război Mondial. Ancheta ASTREI. „Tablourile nominale”, II tomuri*, Ed. Armanis/Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2019, 698 p., în *Astra Sabesiensis*, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2019, p. 220-226 (în lb. română) și în *Transylvanian Review*, Vol. XXVIII, No. 4, 2019, p. 148-153 (în lb. engleză).

104. Ioan Munteanu, Dumitru Tomoni, Vasile M. Zaberca, *Banatul și Marea Unire. Bănățeni la Alba Iulia*, Ed. Partoș, Timișoara, 2018, 626 p., în *Astra*

Sabesiensis, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2019, p. 217-220.

105. Mihai-Octavian Groza, *Marele Război în memorialistica românilor din Sebeș*, Ed. Argonaut/Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2018, 234 p., în *Astra Sabesiensis*, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2019, p. 214-216.

106. Lucian Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor*, ediție îngrijită de Dorli Blaga, Ed. Humanitas, București, 2018, 278 p., în *TABOR*, Anul XIII, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2019, p. 86-87.

107. Maxim (Iuliu-Marius) Morariu, „Țara Năsăudului” în timpul Primului Război Mondial-aspecte memorialistice, socio-economice și culturale-, volumul 1-2, Ed. Argonat, Cluj-Napoca, 2018, 159 p. + 139 p., în *Pisanii Sângiorzene*, Anul VIII, Nr. 10 (85), octombrie 2019, p. 41-43, și în *TABOR*, Anul XIII, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2019, p. 90-92.

108. Cosmin Cosmuța, Andreea Dăncilă-Ineoan, Emanuil Ineoan, Bogdan Ivanov, *Prezențe clericale transilvănene la Marea Unire de la Alba Iulia – 1 Decembrie 1918 –*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2018, 736 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LVIII, București, 2019, p. 365-367.

109. Alexiu Tatu, Silviu Borș, Bogdan Andriescu, *Participanți din localitățile sibiene la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918*, Ed. Armanis & Ed. Mega, Sibiu & Cluj-Napoca, 2018, 408 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LVIII, București, 2019, p. 368-369.

110. Maria Vaida, *Bihoreni la Marea Unire*, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2018, 364 p., în *TABOR*, Anul XIII, Nr. 8, Cluj-Napoca, 2019, p. 99-100.

111. Philipp Thull (Hg.), *Papst und Ökumene – ein Widerspruch!?* *Ökumenische Perspektiven des Papstamtes*, Evangelische Verlagsanstalt, Bonifatius Verlag Paderborn, Leipzig, 2015, 180 p., în *TABOR*, Anul XIII, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2019, p. 102-104.

112. Dr. Ioan Broșu, *Casa de la Ierihon: Omilii și cuvântări bisericești*, îngrijire ediție și studiu introductiv de pr. conf. dr. Constantin Necula, Ed. Andreiana, Sibiu, 2018, 316 p. în *TABOR*, Anul XIII, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2019, p. 101-104.

113. Pr. Acad. Mircea Păcurariu, *Unitate românească prin Biserică*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2018, 383 p., în *Foaia Diecezană*, an XXV, nr. 11-12 (297-298),

Caransebeș, 2019, p. 34-35.

114. Arhimandrit Andrei Tudor, Mariana Conovici, Iuliana Conovici (ed.), *Am înțeles rostul meu... Părintele Arsenie Papacioc în dosarele Securității*, Ed. Humanitas, București, 2014, 399 p., în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2019, p. 12.

115. *Calendarul Sfinților din fresca Mănăstirii Sucevița*, Mănăstirea Sucevița, 2016, 758 p., în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 10, Cluj-Napoca, 2019, p. 4.

116. Gheorghiță Ciocoi, *Ortodoxie și schismă: Rusia, Ucraina, Constantinopol*, Ed. Lumea Credinței, București, 2019, 188 p. în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2019, p. 5.

117. Ioan Potra, *Mărturisiri echilibrate din închisorile și lagărele comuniste din România*, prefață de Radu Kretzudava, Studiu introductiv, note și comentarii de Nicolae Șteiu, Ed. Dokia, Cluj-Napoca, 2019, 106 p., în *Ziarul Lumina*, Anul X, Nr. 175, București, 2 august 2019, p. 4.

118. Ovidiu Muntean, *Rememorând Marea Unire. Centenar 1918-2018/Remembering the Great Union. Centennial 1918-2018*, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2018, 153 p., în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2019, p. 5.

119. Pr. Constantin Nazarie, *Activitatea preoților de armată în Campania din 1916-1918*, Ed. Basilica, București, 2018, 239 p., în *Renașterea*, Anul XXX, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2019, p. 8.

120. Gerald Volkmer, *Siebenbürgen zwischen Habsburgermonarchie und Osmanischem Reich. Völkerrechtliche Stellung und Völkerrechtspraxis eines ostmitteleuropäischen Fürstentums 1541-1699* (Schriften des Bundesinstituts für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa, Band 56), Verlag De Gruyter, Oldenbourg/ München, 2015, 648 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LIX, București, 2020, p. 411-413.

121. Virgil Căndea, *Mărturii românești peste hotare. Creații românești și izvoare despre români în colecții din străinătate, serie nouă, vol. VI, partea 2: Ungaria*, ed. coord.: Ioana Feodorov și Andrei Timotin, prefață de Ioan-Aurel Pop, Ed. Academiei Române/Muzeul Brăilei „Carol I” – Ed. Istros, București/Brăila, 2018, 852 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LIX, București, 2020, p. 413-417.

122. Marius Boromiz (coord.), *Mărginenii Sibiului pentru Marea Unire*, Sibiu, Ed. Salgo, 2019, 552 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LIX, București, 2020, p. 441-443.

123. Maria Vaida, *The Great Union in Western Transylvania*, Foreword by Ioan-Aurel Pop, preface by Mircea Popa, translated by Camelia Sighiartău, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2019, în *Transylvanian Review*, Vol. XXIX, No. 2, 2020, p. 154-156.

124. Vasile Pușcaș, *Dictatul de la Viena, Transilvania și relațiile româno-ungare (1940-1944)*, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2020, 363 p., în *TABOR*, Anul XVI, Nr. 11, 2020, p. 89-92.

125. Liliana Popa, *Sașii la răscruce de vremi. Însemnări ale unor preoți sași din Transilvania din vremea Primului Război Mondial*, studiu introductiv Ioan-Nicolae Popa, traducere din limba germană Liliana Popa și Monica Hriscu, Ed. Curs, Cluj-Napoca, 2018, 314 p., în *Astra Salvensis*, Anul VIII, Nr. 15, Salva, 2020, p. 203-206.

126. Raluca Prelipceanu, *Vința: radiografia unei comunități care dispare*, Ed. Cognitiv, Alba Iulia, 2019, 223 p., în *TABOR*, Anul XIV, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2020, p. 102-104.

127. Ion Cârja, Benkő József, Maria Alexandra Pantea, Iulian Boțoghină (coord.), *De la „amurgul imperiilor” la România Mare. Românii din Austro-Ungaria în Primul Război Mondial – documente vizuale*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2018, 204 p., în *TABOR*, Anul XIV, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2020, p. 101-102.

128. Bernard Heyberger, *Creștinii din Orient*, traducere de Aniela Siladi, ediție coordonată de Ioana Feodorov, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2020, 171 p., în *Renașterea*, Anul XXXI, Nr. 12, Cluj-Napoca, 2020, p. 6.

129. Lucia Hossu-Longin, *Oameni mari care au făcut România Mare*, Ed. Hyperliteratura, Timișoara, 2018, 316 p., în *Renașterea*, Anul XXXI, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2020, p. 5.

130. Elisabeta Scurtu, *Familii de preoți greco catolici din Țara Năsăudului 1700-1948*, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2021, 266 p., în *Arhiva Someșană*, seria a III-a, XX, Năsăud, 2021, p. 283-285.

131. Costin Feneșan, „*Iubite neică Părinte...*”. *Scrisori ale fraților și nepoților către Nicolae Popea, episcopul Caransebeșului*, Ed. Episcopiei Caransebeșului,

Caransebeș, 2018, 197 p., în *Restituiri bănățene*, vol. IX, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2021, p. 457-462.

132. Vasile Pușcaș, *Keith Hitchins: The Historian's Honesty / Onestitatea istoricului*, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2021, 169 p., în *TABOR*, Anul XV, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2021, p. 103-104.

133. Răzvan Mihai Neagu, *Formarea elitei ortodoxe din Transilvania, Banat și Crișana la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Studenți români din Transilvania, Banat și Crișana la Facultatea de Teologie a Universității din Cernăuți (1875-1918)*, Ed. Școala Ardeleană/Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2018, 697 p., în *TABOR*, Anul XV, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2021, p. 118-121.

134. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Românești din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș*, ediția a doua, revăzută și întregită, Ed. Episcopiei Devei și Hunedoarei, Deva, 2018, 590 p. + LXXIX p. ilustrate, în *Altarul Banatului*, Anul XXXII (LXXI), Nr. 1-3, Timișoara, 2021, p. 165-169.

135. Vasile Rojneac, *Părintele Protopop Gavril Relea (1910-2005)*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2019, în *Astra Clujeană*, Anul XVII, nr. 1-2, Cluj-Napoca, 2021, p. 111-113.

136. Gheorghe Pleș, *Veronica Micle, de la mit spre adevăr*, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 2020, 320 p., în *Bibliotheca Septentrionalis. Revista Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” Baia Mare*, An XXIX, Nr. 2 (57), decembrie 2021, p. 122-123, și în *Astra Sabesiensis*, Nr. 7, 2021, Cluj-Napoca, 2021, p. 229-231.

137. *Bucea celor patru anotimpuri*, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2020, în *Ziarul Lumina*, Anul XVII, Nr. 212 (4932), București, miercuri, 3 noiembrie 2021, p. 10.

138. *Veșnicia s-a născut la sat*, ediția a II-a, revăzută și adăugită, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2019, p., în *Pro Memoria 1940-1945. Revista românilor persecutați, refugiați, expulzați sau deportați din motive etnice*, An XVIII, Nr. 71, Cluj-Napoca, 2021, p. 109-110.

139. Kurt Scharr, „*Die Landschaft Bukowina*”. *Das Werden einer Region an der Peripherie 1774-1918*, Wien-Köln-Weimar, Böhlau Verlag, 2010, 396 p., în *Astra Sabesiensis*, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2021, p. 231-234.

140. Narcis Dorin Ion, *Portretul unui aristocrat al spiritului. Convorbiri cu academicianul Dan Berindei*, Ed. RAO, București, 2019, 320 p., în *Astra Sabesiensis*,

Nr. 7, Cluj-Napoca, 2021, p. 242-247, și în *Bibliotheca Septentrionalis. Revista Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” Baia Mare*, an XXX, nr. 1 (58), iunie, 2022, p. 71-74.

141. Ioan Bolovan, Oana Mihaela Tămaș (eds.), *World War I and the Birth of a New World Order: The End of an Era*, Cambridge Scholars Publishing, Cambridge, 2020, 331 p. în *Memoriile Secției de Științe Istorice și Arheologie a Academiei Române*, Seria V, Tomul XL, 2021, Ed. Academiei Române, București, 2022, p. 292-294.

142. Lizica Mihuț, Corneliu Pădurean, *Aradul și Marea Unire. Repere iconografice*, Ed. Academiei Române, București, 2018, 343 p., în *Restituiri bănățene*, coord. Dumitru Tomoni și Horațiu Suciu, vol. X, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2022, p. 463-466.

143. Anca Elisabeta Tatay, Cornel Tatai-Baltă, *Arta grafică a cărților românești vechi tipărite la Brașov (1805-1827)*, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2020, 245 p., în *Mitropolia Ardealului*, Serie Nouă, Anul 2 (37), Nr. 2, Sibiu, 2022, p. 230-236.

144. Valentin Ciorbea, *Mănăstirea Dintr-un Lemn: un complex monahal unic în România. Monografie istorică. Dintr-un Lemn Monastery: a unique monastic complex in Romania. Historical Monograph*, București, Ed. Academiei Oamenilor de Știință din România, 2020, 443 p., în *TABOR*, An XVI, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2022, p. 114-117.

145. *Paul din Alep, Jurnal de călătorie: Siria, Constantinopol, Moldova, Valahia și Țara Cazacilor*, traducere din limba arabă, studiu introductiv și note de Ioana Feodorov, cu colaborarea Yuliei Petrova și a lui Mihai Țipău, Ed. Istros a Muzeului Brăilei „Carol I”, Brăila, 2020, 624 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LXI, București, 2022, p. 391-395.

146. Monica Vlaicu (Hg.), *Adolf Schullerus (1864-1928). Korrespondenzen und Vorträge des siebenbürgischen Pfarrers, Gelehrten und Politikers*, Aus dem Nachlass herausgegeben von Monica Vlaicu, mit einem Vorwort von Ulrich A. Wien, [Schriften zur Landeskunde Siebenbürgens Band 37], Böhlau Verlag, Wien-Köln-Weimar, 2018, 368 p. în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LXI, București, 2022, p. 395-398.

147. Aurel Pentelescu, Ionuț-Constantin Petcu, *Episcopul Dr. Partenie Ciopron. O viață închinată Bisericii și Armatei Române (1896-1980). La 125 ani de la nașterea sa*, Ed. Editgraph, Buzău, 2021, 663 p., în *Anuarul Institutului de Istorie*

„George Barițiu” din Cluj-Napoca, *Series Historica*, tom LXI, București, 2022, p. 442-445.

148. Alexandru Moraru, *Învățământul Teologic Universitar Ortodox din Cluj (1924-1952)*, ediția a II-a, revizuită și adăugită, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2020, 488 p., în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, Series Historica*, tom LXI, București, 2022, p. 445-448.

149. Pr. Florea Mureșanu, *Biserica din Deal sau vechea biserică ortodoxă română din Cluj și slujitorii ei*, ediție critică de Pr. Cristian Baciuc, Pr. Florin-Cătălin Ghiț, Varga Attila, Angela Rus, Cluj-Napoca, Ed. Argonaut, 2021, 294 p., în *TABOR*, Anul XVI, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2022, p. 84-87.

150. Mara Mărginean, Mirela Popa-Andrei, Attila Varga (coord.), *Dicționarul membrilor Institutului de Istorie din Cluj (1920-2020)*, Ed. Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2020, 596 p., în *TABOR*, Anul XVI, Nr. 5, Cluj-Napoca, 2022, p. 91-95.

151. Cornel Sigmirean, Aurel Pavel, *Elită și națiune. Fundația „Gojdu” (1871-2008)*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2019, 461 p., în *TABOR*, Anul XVI, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2022, p. 106-110 (în lb. română) și în *Transylvanian Review*, Vol. XXXI, No. 4, 2022, p. 143-147 (în lb. engleză).

152. Aleksandra Djurić Milovanović, Mircea Măran, *Biserica Ortodoxă Română din Banatul Iugoslav în perioada interbelică (1918-1941)*, Presa Universitară Clujeană/Ed. Episcopiei Caransebeșului, Cluj-Napoca/Caransebeș, 2019, 242 p., în *TABOR*, Anul XVI, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2022, p. 94-95.

153. Gheorghică Ciocoi, *Spovedaniile unui pelerin valah în Ortodoxia rusă. Prin cenușa Imperiului Roșu*, Cuvânt înainte de Răzvan Bucuroiu, Ed. Lumea Credinței, București, 2021, 208 p., în *Renașterea*, Anul XXXIII, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2022, p. 12, și în *Foaia Diecezană*, an XXVIII, nr. 7-8 (329-330), Caransebeș, 2022, p. 36-37.

154. Constantin Cubleşan, *Candele de veghe*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2019, 244 p., în *Renașterea*, Anul XXXIII, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2022, p. 7.

155. Cosmin Neidoni, Cristian Muntean, *Ca o zi de duminică. Dialog epistolar*, Libris Editorial, Brașov, 2020, 285 p., în *Renașterea*, Anul XXXIII, Nr. 4, Cluj-Napoca, 2022, p. 8.

156. Silviu-Constantin Nedelcu, *Cenzurarea presei ortodoxe în comunism*, cuvânt începător de Marian Petcu, Ed. Eikon, București, 2019, 278 p., în *Renașterea*,

Anul XXXIII, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2022, p. 9.

157. Aurel Pavel, Cornel Sigmirean, Laurențiu Toma, *Emanuil Gojdu în presa românească din Transilvania și Ungaria*, Ed. Armanis/Ed. Mega, Sibiu/Cluj-Napoca, 2020, 396 p., în *Renașterea*, Anul XXXII, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2022, p. 12.

158. Lizica Mihuț, Corneliu Pădurean, *Aradul și Marea Unire. Repere iconografice*, Ed. Academiei Române, București, 2018, 343 p., în *Restituiri bănățene*, coord. Dumitru Tomoni și Horațiu Suciu, vol. X, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2022, p. 463-466.

159. Wolfgang Wünsch, *Hans Küng in der Theologie der Religionen. Von der offenbarten dogmatischen Wahrheit zum interreligiösen Synkretismus*, Edition Hagia Sophia, Wachtendonk, 2020, 343 p., în *TABOR*, Anul XVII, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2023, p. 112-115.

160. Florin Dobrei, Sebastian-Dragoș Bunghez, *Preotul profesor Teodor Botiș (1873-1940). O viață în slujba bisericii, a învățământului și a neamului românesc*, Ed. Universității “Aurel Vlaicu”, Arad, 2022, 576 p. în *Teologia*, Anul XXVII, Nr. 2 (95), Arad, 2023, p. 137-142 (în lb. engleză) și în *Altarul Banatului*, Anul XXXIV (LXXIII), serie nouă, Nr. 4-6, Timișoara, 2023, p. 112-116 (în lb. română).

161. Silviu Dragomir, *Avram Iancu, o viață de erou*, ediție îngrijită, studiu introductiv și notă asupra ediției de Ioan Bolovan și Sorin Șipoș, Cuvânt de prețuire de Ioan-Aurel Pop, Prefață de Liviu Maior, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2022, 465 p., în *TABOR*, Anul XVII, Nr. 7, Cluj-Napoca, 2023, p. 117-120.

162. Vasile Rojneac, *Istoria reședinței mitropolitane ortodoxe române din Cluj-Napoca*, Cuvânt înainte de IPS Andrei Andreicuț, Prefață de Varga Attila, Cluj-Napoca, Ed. Renașterea, 2022, 586 p. în *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca*, Series Historica, tom LXII, București, 2023, p. 471-473.

163. Emanuel-Pavel Tăvală, *Mireasa Duhului: 170 de ani de literă și Duh la Tipografia Mitropoliei Ardealului*, Cuvânt înainte al Pr. Acad. Mircea Păcurariu, Ed. Andreiana, Sibiu, 2021, 398 p. în *TABOR*, Anul XVII, Nr. 11, Cluj-Napoca, 2023, p. 97-99.

164. Pr. Nicolae D. Necula, *Pomenirea celor adormiți în Domnul: mic catehism liturgic*, Ed. Basilica, București, 2021, 135 p., în *Renașterea*, Anul XXXIV, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2022, p. 8.

165. Mircea Popa, *Avram Iancu, făuritor de istorie națională*, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2022, 300 p., în *Renașterea*, Anul XXXIV, Nr. 2, Cluj-Napoca,

2023, p. 8.

166. † Macarie Drăgoi, *În misiune pe tărâmul vikingilor. Mărturiile unui episcop pelerin*, Ed. Polirom, Iași, 2022, 287 p., în *Renașterea*, Anul XXXIV, Nr. 3, Cluj-Napoca, 2023, p. 9.

167. Dr. Petru Șpan, *Școala lui Șaguna*, editori Pr. Constantin Necula și pr. Ioan-Remus Răsvan, Ed. Andreiana, Sibiu, 2023, 127 p., în *Renașterea*, Anul XXXIV, Nr. 9, Cluj-Napoca, 2023, p. 7.

168. Marius Boromiz, Petru-Toader Damian (coord.), *Sfântul Ierarh Andrei Șaguna în evlavia credincioșilor din Mărginimea Sibiului*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2023, 473 p. în *Renașterea*, Anul XXXV, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2024, p. 6.

169. Ștefan Lemny, *Cantemireștii. Aventura europeană a unei familii princiare din secolul al XVIII-lea*, prefată de Emmanuel Le Roy Ladurie, traducere de Magda Jeanrenaud, Colecția Historia, Ed. Polirom, Iași, 2010, 326 p. (ediția a II-a, Iași, 2013, 544 p.) în *TABOR*, Anul XVIII, Nr. 1, Cluj-Napoca, 2024, p. 88-89.

170. Lucian Blaga, „*Plin mi-e sufletul meu de tine, plin*”. *Scrisori către Elena Daniello*. Cu o introducere de Dr. Helene Rodica Daniello, ediție îngrijită, note și comentarii de Helene Rodica Daniello și Ilie Rad, Prefată, notă asupra ediției și bibliografie de Ilie Rad, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2023, 320 p., în *TABOR*, Anul XVIII, Nr. 2, Cluj-Napoca, 2024, p. 85-87.

171. Ioan Bolovan, Rudolf Gräf (coord.), *O istorie a Banatului: compendiu*, ediția a 2-a, revăzută și adăugită, Prefată de Acad. Dan Dubina, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane/ Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2023, 681 p. în *Transylvanian Review*, Vol. XXXIII, No. 4, 2024, p. 150-153 (în lb. engleză); și în *Restituiri bănațene*, vol. XII, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2024, p. 321-325 și în *Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu*, vol. XXXI, Ed. Academiei Române, București, 2024, p. 213-216 (în lb. română).

172. Nicolae Teșculă, *Contribuții la istoria românilor din Sighișoara*, Cluj-Napoca, Ed. Mega, 2024, 265 p. în *Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu*, vol. XXXI, Ed. Academiei Române, București, 2024, p. 202-205.

173. Ela Cosma, Varga Attila (coord.), *Avram Iancu – 150 de ani de la moarte. Studii și comunicări*, Ed. Argonaut/Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2023, 329 p. în *TABOR*, Anul XVIII, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2024, p. 119-121.

174. Pr. Spyridon Bailey, *Călătorie în Muntele Athos*, traducere monahia Xenia Hurmuzache, Ed. Crimca, Suceava, 2023, 267 p. în *Renașterea*, Anul XXXV, Nr.

4, Cluj-Napoca, 2024, p. 6.

175. *Părinții Bisericii despre război și stagiul militar*, antologie, studiu introductiv și note de Dragoș Dâscă, Ed. Doxologia, Iași, 2015, 321 p. în *Renașterea*, Anul XXXV, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2024, p. 8.

176. Pr. James Bernstein, *Provocările unui creștin ortodox evreu*, ediție alcătuită de Tatiana Petrache, traducere din limba engleză Tatiana Petrache și Pantelimon Tănăsescu-Vlas, Ed. Sophia/Familia Ortodoxă, București, 2023, 215 p. în *Renașterea*, Anul XXXVI, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2025, p. 12.

177. Constantin I. Stan, *Miron Cristea – o viață, un destin*, ediția a II-a, Ed. Paideia, București, 2022, 501 p., *Renașterea*, Anul XXXVI, Nr. 6, Cluj-Napoca, 2025, p. 7.

Participations at national and international conferences:

A. Abroad:

1. *Orthodoxie und Luthertum in Siebenbürgen zwischen 1848-1916” (Historische Entwicklung und Konfessionelle Beziehungen)*, la 12. Internationales Graduiertenkolloquium zur Geschichte und Gegenwart des Donau-Karpatenraumes, organizat de Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas an der Ludwig-Maximilians Universität München, 31. Oktober-2. November 2012, Bad Kissingen/Germania.

2. *The Memoirs of the „Great War”. A new and credible source for the historiography? Case study: The First World War reflected in the Romanian and Saxon memorialistic writings from Banat and Transylvania*, la Simpozionul Internațional „Das Gedenken und (k)ein Ende – was bleibt vom Jahr 2014? Das Gedenkjahr 1914/2014 und sein historiografisches Vermächtnis”, organizat de Österreichisches Staatsarchiv, 10.-12. Dezember 2014, Viena/Austria.

3. *Zwei berühmten Leitfiguren der 'Europäisierung' in Siebenbürgen in der zweiten Hälfte des 19. Jh.: Andreas Freiherr von Schaguna und Georg Daniel Teutsch* la Internationale Tagung „Leitfiguren der ‚Europäisierung‘ Südosteuropas im langen 19. Jahrhundert”, organizată de fundația „Pro Oriente” prin „Kommission für südosteuropäische Geschichte”, 24.-25. Oktober 2016, Graz/Austria.

4. *O biografie culturală a sfântului mitropolit Andrei Baron de Șaguna*, la Simpozionul internațional organizat de Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria, 12-13 noiembrie 2016, Giula/Ungaria.

5. *Mitropolitul Andrei Șaguna – ziditor al unității românilor prin Biserică*, la Simpozionul organizat de Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria, 10-11 noiembrie 2018, Giula/Ungaria.

6. *Timotei Cipariu, the first scholar of Arabic and collector of Oriental books in Transylvania*, la Second Conference of the ERC TYPARABIC Project „Spread the Word. Books Printed for Arabic-Speaking Christians in the 18th Century”, organizată de Academia Română, Institutul de Studii Sud-Est Europene și de Universität Erfurt, Forschungsbibliothek Gotha, 22-23 iunie 2023, Gotha/Germania.

7. *Die orthodoxe Militärseelsorge in der Habsburgermonarchie*, Gastvortrag la Katholisch-Theologische Fakultät a Universității Viena, 21 martie 2024, Wien/Austria.

8. *Deportationen der rumänischen Bevölkerung aus dem Apuseni-Gebirge nach dem Horea-Aufstand (1784-1785)*, la Conferința „Deportationspraktiken und Deportations-erfahrungen in der Frühen Neuzeit. Die Habsburgermonarchie im internationalen Vergleich”, organizată de Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde, Kommission für Geschichte und Kultur der Deutschen in Südosteuropa și Gesellschaft für Erforschung des 18. Jahrhunderts im südöstlichen Europa, în 10-12 octombrie 2024, Tübingen/Germania.

B. In Romania:

1. *Sfinții Îngeri în Vechiul Testament – o prezentare generală*, la Sesiunea de comunicări studentești „Sfinții Îngeri în Tradiția Ortodoxă”, organizată de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, 24-25 martie 2008, Cluj-Napoca.

2. *Considerații privind aristocrația și burghezia în Germania wilhelmiană*, la Lucrările Sesiunii Naționale de Comunicări Științifice Studentești a studenților de la Istorie „Anul 2008 la o triplă aniversare: 160 de ani de la Revoluția din 1848, 130 de la câștigarea Independenței (1878) și 90 de ani de la Marea Unire (1918)“, organizată de Facultatea de Istorie și Filosofie a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, 15-18 mai 2008, Cluj-Napoca.

3. *Mitropolitul Andrei baron de Șaguna: simbol și moștenire a ortodoxiei românești din Ardeal*, la Lucrările Sesiunii Naționale de „Comunicări Științifice Studentești a studenților de la Istorie”, organizată de Universitatea 1 Decembrie 1918, 21-22 noiembrie 2008, Alba-Iulia.

4. *Micromonografie demografică a localității Cluj-Mănăstur între anii 1850-1900*, la Conferința națională „Viață cotidiană, familie, alimentație și populație în

secolele XVIII-XXI”, organizată de Facultatea de Istorie și Filosofie a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, 18-19 martie 2011, Cluj-Napoca.

5. *Sfânta Taină a Botezului în gândirea teologică a mitropolitului Andrei Șaguna (1808-1873)*, la Simpozionul Internațional „Studia Theologica Doctoralia”, ediția a III-a, organizat de Facultatea de Teologie „Dumitru Stăniloae” a Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, 16-17 mai 2011, Iași.

6. *Statutul organic șagunian și posibilele influențe constituționale săsești*, la Sesiunea de comunicări științifice a doctoranzilor în istorie cu participarea școlii doctorale Elte din Budapesta, Ediția a VI-a, organizată de Școala doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură” din cadrul Facultății de Istorie și Filosofie a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, 20 mai 2011, Cluj-Napoca.

7. *Relațiile de cordialitate dintre cele două personalități eclesiastice de excepție ale Transilvaniei secolului XIX: Andrei Șaguna și Georg Daniel Teutsch*, la Sesiunea Științifică Națională „Elitele în spațiul românesc. Structuri, paradigme, evoluții”, ediția a II-a, organizată de Universitatea „1 Decembrie 1918”, 2-3 iunie 2011, Alba Iulia.

8. *Der rumänisch orth. Erzbischof und Metropolit Andreas Freiherr von Schaguna (1808-1873)*, la 26. Internationale Siebenbürgische Akademiewoche „Glorifizierung, Demontage, Selbstreflexion-Personengeschichtliche Zugänge zur Kultur und Geschichte Siebenbürgens”, organizată de Verein für Siebenbürgische Landeskunde & Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas an der Ludwig-Maximilians Universität München, 11.-19. September 2011, Brașov.

9. *Identitatea confesională a sașilor ardeleni în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului XX (1848-1920)*, la Sesiunea de comunicări științifice a doctoranzilor în istorie, Ediția a VII-a, organizată de Școala doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură” din cadrul Facultății de Istorie și Filosofie a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, 18-19 mai 2012, Cluj-Napoca.

10. *Nicolae Iorgas Siebenbürgen-Reise und der 1906 veröffentlichte Bericht über das Land und seine Bewohner*, la 27. Internationale Siebenbürgische Akademiewoche „Die europaweite Rezeption Siebenbürgens und des Banats in Geschichte und Gegenwart”, organizată de Verein für Siebenbürgische Landeskunde & Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas an der Ludwig-Maximilians Universität München, 26. August-2. September 2012, Arcalia, jud. Bistrița-Năsăud.

11. *Doi arhierei români ardeleni în presa de la Leipzig sau istoria Bisericii Ortodoxe ilustrate prin imagini*, la Conferința Națională „Imaginea în istorie tipologii în societatea de ieri și de azi”, organizată de Facultatea de Istorie și Filosofie a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, 19-20 aprilie 2013, Cluj-Napoca.

12. *Ierarhul și împăratul: o scrisoare inedită a lui Andrei Șaguna către Franz Joseph*, la Simpozionul internațional „Taină și mărturisire”, organizat de Episcopia Caransebeșului, 13-14 mai 2013, Caransebeș.

13. *Imaginea mitropolitului Andrei Șaguna la sașii ardeleni până la 1918*, la Sesiunea de comunicări științifice a doctoranzilor în istorie, Ediția a VIII-a, organizată de Școala doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură” din cadrul Facultății de Istorie și Filosofie a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, 31 mai-1 iunie 2013, Cluj-Napoca.

14. *Politica ecleziastică a Sfântului Voievod Constantin Brâncoveanu în Transilvania*, la Simpozionul internațional „Taină și mărturisire”, organizat de Episcopia Caransebeșului, 27-29 aprilie 2014, Caransebeș.

15. *Die Haltung der siebenbürgisch-sächsischen Landeskirche gegenüber dem Ausbruch des Ersten Weltkriegs*, la Conferința internațională și interdisciplinară „1914 Krise-Criza-Crisis”, organizată de Biblioteca Austria din Cluj-Napoca, 21-22 mai 2014, Cluj-Napoca.

16. *Primul Război Mondial în istoriografia și memorialistica sașilor ardeleni*, la Conferința Internațională „Primul Război Mondial. Perspectivă istorică și istoriografică”, organizată de Centrul de Studii Transilvane al Academiei Române și de Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, în cadrul Zilelor Academice Clujene, 3-5 iunie 2014, Cluj-Napoca.

17. *Presentation of local history of Orthodox Church*, la International Ecumenical Fellowship Miniconference, organizată de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai și de International Ecumenical Fellowship, 4-5 septembrie 2014, Cluj-Napoca.

18. *Sfântul voievod martir Constantin Brâncoveanu sprijinitor și ocrotitor al unei instituții ecleziastice martirice – Mitropolia Ardealului*, la Simpozionul internațional „Euharistie, Spovedanie, Martiriu”, organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, 3-5 noiembrie 2014, Cluj-Napoca.

19. *Atitudinea conducerii Bisericii Evanghelice din Transilvania față de izbucnirea Primului Război Mondial*, la Conferința Națională „100 de ani de la declanșarea Primului Război Mondial. Contribuția sebeșenilor la Război și Marea Unire”, 5 decembrie 2014, Sebeș.

20. *Ioan Popasu și Andrei Șaguna, contracandidați în cursa pentru scaunul episcopal al Ardealului, aspecte inedite din anii 1845-1848*, la Simpozionul internațional „Misiune și propovăduire. 150 de ani de la întemeierea Episcopiei Caransebeșului”, organizat de Episcopia Caransebeșului, 20-21 aprilie 2015, Caransebeș.

21. *De la „biserica grecească neunită” la „biserica greco-orientală”: itinerarul redenumirii Bisericii Ortodoxe din Austria între pașoptism și dualism*, la Conferința „Confesiune, societate, identitate”, organizată de Centrul de Studii Transilvane al Academiei Române, filiala Cluj-Napoca în cadrul Zilelor Academice Clujene, ediția 2015, 12 mai 2015, Cluj-Napoca.

22. *Youcat. Reflecții ortodoxe pe marginea unui proiect misionar recent al Bisericii Romano-catolice*, la Sesiunea de comunicări studențești „Misiunea: vocație sau strategie? Modele de misiune creștină”, ediția a VII-a, organizată de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, 4 iunie 2015, Cluj-Napoca.

23. *Activitatea și moștenirea episcopului Vasile Moga în lumina unor documente culese din arhivele de la Viena*, la Simpozionul național de istorie bisericească „Păstori și păstorire în trecutul Bisericii noastre”, organizat de Episcopia Devei și Hunedoarei, 25-26 septembrie 2015, Deva.

24. *„My Participation in the First World War”: The Manuscript Diary of the Transylvanian Saxon Otto Folberth*, la International Conference „World War I. The Other Faces of the War”, organizată de Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, Academia Română, Centrul de Studii Transilvane și Universităt Graz, 12-14 October 2015, Cluj-Napoca.

25. *Doi mari păstori de suflete ai românilor ortodocși ardeleni în presa de la Leipzig*, la Simpozionul internațional de Teologie, Istorie, Muzicologie și Artă „Misiunea parohiei și a mănăstirii într-o lume în continuă schimbare”, organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, 3-4 noiembrie 2015, Cluj-Napoca.

26. *„Participarea mea în Primul Război Mondial”. Jurnalul inedit al sasului transilvănean Otto Folberth*, la Colocviile Vasile Moga, ediția a II-a „Quo vadis Europa? Primul Război Mondial: istorie, cultură, mentalități (1914-1918)”, organizate de „Despărțământul ASTREI Vasile Moga Sebeș”, 11-13 decembrie 2015, Sebeș.

27. *Sebastian Stanca: memorialist al Primului Război Mondial*, la Conferința omagială: „Sebastian Stanca (1878-1947). Un cleric-cărturar din Sebeșul de altădată”, organizată de „Despărțământul ASTREI Vasile Moga Sebeș”, 7 martie 2016, Sebeș.

28. *Crâmpeie din istoria culturală a Bisericii Ortodoxe Române: difuzarea cărții bisericești tipărite între 1830-1900 în parohiile Banatului de Munte în lumina unor inventare inedite*, la Simpozionul internațional „Slujire și educație”, organizat de Episcopia Caransebeșului, 9-10 mai 2016, Caransebeș.

29. *„Amintiri din Transilvania în zile furtunoase”. Frontul transilvan al Primului Război Mondial în memorialistica sașilor ardeleni*, la Conferința cu participare internațională „Războiul din umbră din timpul Primului Război Mondial. 100 de ani de la intrarea României în Primul Război Mondial”, organizată de Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad, Centrul Cultural Arad, 23-25 iunie 2016, Arad.

30. *Marele Război în memorialistica generalului sas transilvănean Arthur Arz von Straussenburg*, la Congresul Național al istoricilor români, organizat de Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca și Academia Română, filiala Cluj-Napoca, 25-28 august 2016, Cluj-Napoca.

31. *Strămutări de populație în anii Marelui Război. Studiu de caz: deportarea preoților români transilvăneni în vestul Ungariei*, la Congresul Național al istoricilor români, organizat de Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca și Academia Română, filiala Cluj-Napoca, 25-28 august 2016, Cluj-Napoca.

32. *Andrei Șaguna în rapoartele secrete ale Ministerului de Interne de la Viena*, Congresul Național al istoricilor români, organizat de Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca și Academia Română, filiala Cluj-Napoca, 25-28 august 2016, Cluj-Napoca.

33. *Youcat în limba română. Studiu lingvistic și abordare teologică ortodoxă*, la Simpozionul internațional de Teologie, Istorie, Muzicologie și Artă „Educație și mărturisire formarea creștină a tinerilor în spiritul viu al tradiției”, organizat de

Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, 13-16 noiembrie 2016, Cluj-Napoca.

34. *„Amintiri din viața preoțească”. Experiențele Marelui Război în memoriile preotului ortodox transilvănean Ioan Broșu*, la Colocviile Vasile Moga, ediția a III-a, organizate de „Despărțământul ASTREI Vasile Moga Sebeș”, 26 noiembrie 2016, Sebeș.

35. *„Clujul Ortodox” – o foaie parohială prea puțin cunoscută din Clujul interbelic*, la Congresul Național de Istorie a Presei, ediția a X-a, „Tradiții ale presei religioase din România”, organizat de Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, 31 martie-1 aprilie 2017, Cluj-Napoca.

36. *Icoana lui Hristos în teologhisirea lui Karl Christian Felmy*, la Simpozionul internațional „Jertfă și mărturisire”, organizat de Episcopia Caransebeșului, 24-25 aprilie 2017, Oravița, jud. Caraș-Severin.

37. *Andrei Șaguna și Jakob Rannicher: o prietenie care a depășit granițele etnice și confesionale în Transilvania secolului al XIX-lea*, la Simpozionul național „Reformă și Ortodoxie”, organizat de Centrul de Cercetare Ecumenică Sibiu și de Facultatea de Teologie „Sfântul Andrei Șaguna” din cadrul Universității Lucian Blaga din Sibiu, 22-23 mai 2017, Sibiu.

38. *Small Wallachia under the Rule of the Habsburgs (1716-1739)*, la „International Conference State & Society in Europe, 10th edition”, organizată de Biblioteca Județeană „Alexandru și Aristia Aman” Dolj și Universitatea din Craiova, 25-27 octombrie 2017, Craiova.

39. *Marea Adunare Națională de la Alba Iulia reflectată în presa bisericească ortodoxă a vremii din Banat și Transilvania*, la al XVI-lea Simpozion național de jurnalism cu participare internațională „Marea Unire reflectată în mass-media”, organizat de Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Departamentul de Jurnalism, 27-28 octombrie 2017, Cluj-Napoca.

40. *Karl Kuzmany și Andrei Șaguna: un episod al contactelor dintre Reformă și Ortodoxie în Monarhia dunăreană la mijlocul secolului XIX*, la Simpozionul internațional „Theologischer Dialog zu Beginn des dritten Jahrtausends. 500 Jahre seit der Reformation. 500 Jahre interkonfessionelle Beziehungen”, organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității 1 Decembrie 1918, 30 octombrie-1 noiembrie 2017, Alba Iulia.

41. *Contribuția Bisericii Ortodoxe din Ardeal și Banat la Marea Unire*, la Simpozionul Internațional „Local și Universal în Ortodoxia românească. Credință – Unitate – Identitate”, organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” a Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Institutul Cultural Român și Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, 9-11 mai 2018, Iași.

42. *Mănăstirea Cozia în cartografiile și descrierile austriece din secolul al XVIII-lea*, la Simpozionul Național „Voievodul Mircea cel Bătrân, apărător al dreptei credințe și ctitor de lăcașuri sfinte”, organizat de Arhiepiscopia Râmnicului, 20-21 ianuarie 2018, Râmnicu Vâlcea.

43. *Unificarea jurisdicțional-canonice și juridică a Bisericii Ortodoxe Române după Marea Unire: negociere și legislație*, la Sesiunea de comunicări științifice „Dreptul la imagine. România 100. Comunicări științifice privind impactul Marii Uniri asupra legislației românești”, organizată de Facultatea de Drept a Universității Babeș-Bolyai, 26 martie 2018, Cluj-Napoca.

44. *Clerici bănățeni făuritori ai Marii Uniri, la Conferința Națională „Biserică și Națiune la Românii din Banat și Transilvania. Episcopul Miron Cristea și Marea Unire”*, organizată de Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță Caransebeș, în colaborare cu Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca și Episcopia Caransebeșului, 24-26 septembrie 2018, Caransebeș.

45. *Henri Mathias Berthelot și românii ardeleni: imaginea generalului francez în „Gazeta Poporului” de la Sibiu*, la Simpozionul Științific „Pe urmele generalului Henri Mathias Berthelot în România”, organizat de Academia Română, Filiala Cluj-Napoca, Institutul de Istorie „George Barițiu” și Filiala Timișoara, Institutul de Studii Banatice „Titu Maiorescu”, 25 septembrie 2018, Comuna General Berthelot, jud. Hunedoara.

46. *Preotul unit hunedorean Ștefan Berindei în vâltoarea Marelui Război: între refugiul moldovenesc, convertirea la Ortodoxie și Marea Unire*, la Simpozionul teologic internațional „Credință – Unitate – Națiune”, organizat de Episcopia Devei și Hunedoarei, 19-20 octombrie 2018, Deva.

47. *Preoți ai Episcopiei Aradului – făuritori ai Marii Uniri*, la Simpozionul Național „Biserica Ortodoxă Română și Marea Unire de la 1918. Contribuția teologiei arădene”, organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea”

a Universității „Aurel Vlaicu” Arad și Arhiepiscopia Aradului, 30-31 octombrie 2018, Arad.

48. *Pr. Acad. Ioan Lupaș - făuritor și memorialist al unirii Transilvaniei cu România*, la Conferința națională științifică „Aradul – capitală politică a Marii Uniri”, organizată de Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad, Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Centrul Municipal de Cultură Arad, Primăria Municipiului Arad, Consiliul Județean Arad, Biblioteca Județeană Alexandru D. Xenopol Arad, 20-21 noiembrie 2018, Arad.

49. *Două cărți patristice traduse și publicate în 1865 din îndemnul și cu prefața mitropolitului Andrei Șaguna*, la Simpozionul internațional „Comuniune și comunități: jertfă, slujire, spiritualitate”, organizat de Episcopia Caransebeșului și Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița, 6-7 mai 2019, Caransebeș.

50. *Arhiva Protopopiatului Ortodox Săliște: istorie, organizare, conținut*, la Conferința internațională „Cultură scrisă și civilizație modern în Transilvania (sec. XIII-XIX)”, organizată de Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române, 22-23 mai 2019, Cluj-Napoca.

51. *Edificiile religioase fortificate din România*, la Colocviul „PR4: Imaginar religios românesc”, organizat de „Unitatea executivă pentru finanțarea Învățământului Superior, a cercetării, dezvoltării și inovării” prin echipa proiectului „Enciclopedia Imaginariilor din România. Patrimoniu istoric și identități cultural-lingvistice (ROMIMAG)”, 18-19 iunie 2019, Cluj-Napoca.

52. *Pr. Acad. Ioan Lupaș, un cărturar ardelean de trei ori întemnițat pentru „legea românească”*, la Simpozionul Internațional „Destine frânte pentru țară în vatra istorică românească”, ediția a doua, organizat de Arhiepiscopia Tomisului, Mănăstirea Derwent, Asociația Casa Mării Negre, Asociația Națională Cultul Eroilor Regina Maria, filiala Constanța, 6 iulie 2019, Mănăstirea Derwent, comuna Galița, jud. Constanța.

53. *Contribuția Bisericii Ortodoxe Române din Banat la făurirea și consolidarea Marii Uniri*, la Simpozionul cu participare internațională „Centenarul bănățean. Un secol de administrație românească la fruntariile României”, organizat de Mitropolia Banatului, 27-29 iulie 2019, Timișoara.

54. *Asistența religioasă ortodoxă în armata cezaro-crăiască a Monarhiei habsburgice în secolele XVIII-XIX*, la Conferința Internațională „Istoria și scrisul istoric azi. Opțiuni metodologice, Paradigme, Agendă”, organizată de Institutul de

Istorie „George Barițiu” al Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca și de Universitatea Babeș-Bolyai, 2-5 februarie 2020, Cluj-Napoca.

55. *„Gripa a bântuit groaznic” – pandemia de gripă spaniolă din 1918 în memorialistica și presa din Transilvania*, la Conferința „Medicină și Teologie, ediția a XIX-a: Provocări medicale, teologice, sociale și culturale, întâlnite în contextul marilor epidemii”, organizată de Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului; Facultatea de Teologiei Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, Asociația Medicală Română, filiala Bistrița-Năsăud, Centrul de Bioetică al Universității Babeș-Bolyai, Societatea Română de Istoria Medicinii, 25-26 mai 2020, Cluj-Napoca (on-line pe zoom).

56. *Protopopul Aurel Munteanu al Huedinului, martir al Neamului românesc și al Bisericii Ortodoxe*, la Sesiunea Națională de Comunicări Științifice „Românii din sud-estul Transilvaniei. Istorie. Cultură. Civilizație”, ediția a XXVI-a, organizată de Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” Târgu Mureș al Academiei Române, Centrul European de Studii în Probleme Etnice București, Centrul European de Studii Covasna – Harghita, Sfântu Gheorghe, Episcopia Ortodoxă a Covasnei și Harghitei, Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan”, Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Forumul Civic al Românilor din Covasna, Harghita și Mureș, 25-26 septembrie 2020, Complexul Sportiv Național Izvorul Mureșului, jud. Harghita.

57. *Centenar Trianon: un proiect al TVR Cluj dedicat opiniei publice românești*, la Sesiunea Națională de Comunicări Științifice „Românii din sud-estul Transilvaniei. Istorie. Cultură. Civilizație”, ediția a XXVI-a, organizată de Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” Târgu Mureș al Academiei Române, Centrul European de Studii în Probleme Etnice București, Centrul European de Studii Covasna – Harghita, Sfântu Gheorghe, Episcopia Ortodoxă a Covasnei și Harghitei, Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan”, Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Forumul Civic al Românilor din Covasna, Harghita și Mureș, 25-26 septembrie 2020, Complexul Sportiv Național Izvorul Mureșului, jud. Harghita.

58. *Școala clujeană de istorie ecleziastică în primele trei decenii ale secolului XXI*, la Simpozionul național „Medicină și Teologie. Ediția a XX-a”, organizat de Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului, Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, Asociația Medicală

Română, filiala Bistrița-Năsăud; Societatea Română de Bioetică, Societatea Română de Istoria Medicinii, 17-18 mai 2021, Cluj-Napoca (on-line pe zoom).

59. *Înființarea Episcopiei Clujului în dezbaterile Parlamentului României din primăvara anului 1921*, la Simpozionul național „Ortodoxia clujeană la ceas aniversar: Spiritualitate, Teologie, Cultură – 100 de ani de la reactivarea scaunului episcopal”, organizat de Școala Doctorală de Teologie „Isidor Todoran” a Facultății de Teologie Ortodoxă din Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, 8-9 iunie 2021, Cluj-Napoca (on-line pe zoom).

60. *Ținutul Hunedoarei pe harta inginerului austriac Friedrich Schwantz von Springfels din 1723*, la Conferința națională „Județul Hunedoara. Studii de Istorie și de cultură locală”, organizată de Muzeul Național Brukenthal, Centrul Cultural „Drăgan Muntean” Deva, Primăria Municipiului Deva, 10-11 septembrie 2021, Deva.

61. *Publicațiile periodice ale Eparhiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului în timpul regimului comunist (1945-1989)*, la „Al XIV-lea Congres Internațional de Istorie a Presei: Presa Românească în perioada 1945-1989”, organizat de Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, Consiliul Județean Galați, Asociația Română de Istorie a Presei, Societatea de Științe Istorice din România, Institutul de cultură al românilor din Voivodina (Serbia), 24 septembrie 2021, Galați (on-line pe zoom).

62. *„Liturghierul” mitropolitului Andrei Șaguna din 1856, cuvânt și imagine în rugăciunea Bisericii Ortodoxe din Transilvania*, la Zilele Academice Clujene. „Cuvânt și imagine în producția de carte din spațiul european (secolele XV-XX)”, organizată de Biblioteca Academiei Române filiala Cluj, 28-29 octombrie 2021, Cluj-Napoca (on-line pe zoom).

63. *«Rugați-vă lui Dumnezeu pentru ajutorul cel de sus la orice lucrare a voastră». Din povețele spre rugăciune ale Sfântului Mitropolit Andrei Șaguna*, la „Simpozionul Internațional Rugăciunea și mărturisirea în viața Bisericii și relevanța lor pentru societatea post-modernă”, organizat de Episcopia Caransebeșului, Secretariatul de stat pentru Culte, Casa de Cultură „George Suru Caransebeș și Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea”, Arad, 2-3 mai 2022, Caransebeș.

64. *Istoricul parohiei și bisericii din Calna: etapele unui șantier arhivistic și istoriografic*, la „Școala Academică Dr. Teodor Mihai – bancherul, SATM 2022

(ediția a VI-a): Economie și istorie la confluența Someșurilor”, organizată de Despărțământul „Dr. Teodor Mihali” Dej al Asociațiunii ASTRA, 13-14 mai 2022, Dej.

65. *Istorie și isihasm în opera preotului profesor Ilarion Felea. Glose pe marginea lucrării „Paisie și paisianismul”, apărută la Cluj în 1940*, la Simpozionul Național „Istorie, cultură și spiritualitate în secolele XIX-XX. Academia Română și Teologia Arădeană”, organizat de Arhiepiscopia Aradului, Academia Română, Facultatea de Teologie „Ilarion V. Felea” din Arad și Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad, 2-3 iunie 2022, Arad.

66. *Preocupări de istorie a economiei, comerțului și industriei în opera lui Ioan Lupaș*, la Simpozionul Național „Tezaurul Cultural și Tehnic al Județului Caraș-Severin. Reșița și fabricația de locomotive cu abur, pe placa turnantă a Istoriei Naționale”, organizat de Primăria Municipiului Reșița, Fundația Uzinele de Fier și Domeniile Reșița, Consiliul Județean Caraș-Severin, Muzeul Banatului Montan Reșița, Forumul Democratic al Germanilor Caraș-Severin și Asociația Germană de Cultură și Educație a Adulților Reșița, 9-10 iunie 2022, Reșița.

67. *Arhivele de Stat ale Austriei: o instituție fundamentală pentru cunoașterea istoriei bisericilor, confesiunilor și comunităților religioase din Europa Central-Orientală și de Sud-Est. O descriere schematică a fondurilor de cult*, la „Congresul Național al istoricilor români”, organizat de Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, Academia Română și Comitetul Național al Istoricilor din România, 8-10 septembrie 2022, Alba Iulia.

68. *Un periodic ecleziastic uitat din Clujul interbelic: „Clujul românesc. Calendarul Episcopiei Ortodoxe Române a Clujului”*. O prezentare schematică a publicației bisericești apărute între anii 1923 și 1949, la „Congresul Național al istoricilor români”, organizat de Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, Academia Română și Comitetul Național al Istoricilor din România, 8-10 septembrie 2022, Alba Iulia.

69. *Profesorul vienez Josef von Zhisman și începuturile Facultății de Teologie din Cernăuți: proiecte de organizare, curricula și selecția primelor cadre didactice*, la International Symposium „Art, Theology and Civilization in the Romanian Monastic Spaces. From monastery schools to theological schools”, organizat de UNESCO-Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, European Federation of Associations and Clubs for Unesco, Arhiepiscopia

Aradului, Facultatea de Teologie „Ilarion V. Felea” Arad și Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, 25-28 septembrie 2022, Arad.

70. *Un precursor al instituirii ierarhiei naționale în Banat: Protopopul capelan militar Vasile Georgevici. Întregiri biografice și documentare*, la Simpozionul cu participare internațională „Istorie, cultură și spiritualitate în Banat. 75 de ani de la reînființarea Mitropoliei Banatului”, organizat de Academia Română, Filiala Timișoara, Mitropolia Banatului, Consiliul Județean Timiș și Asociația Cultural-Filantropică „Ioan Oprea” Timișoara, 9-11 octombrie 2022, Timișoara.

71. *Avram Iancu în viziunea istoricului Ioan Lupas*, la Conferința „Între naționalism și globalizare: Continuități, fracturi și perspective în istoria Europei Centrale și de Est din Evul Mediu până în prezent”, organizată în cadrul Zilelor Academice Clujene 2022 de Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române și de Universitatea Babeș-Bolyai prin Centrul de Studiere a Populației, 13-15 octombrie 2022, Cluj-Napoca.

72. *„Ieși și fugi de la uniție...”. Refugiul obștii paisiene de la Mănăstirea Dragomirna la Mănăstirea Secu. Cauze și motivații*, la Simpozionul Internațional „Moștenirea spirituală și culturală a Sfântului Paisie de la Neamț. 300 de ani de la naștere (1722-2022)”, organizat de Arhiepiscopia Iașilor, Mănăstirea Neamț și Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” a Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, 12-16 noiembrie 2022, Iași-Mănăstirea Neamț.

73. *„ASTRA în perioada interbelică”*, la Seminarul Internațional Medicină și Teologie, ediția a XXII-a, organizat de Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului; Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca; Asociația Medicală Română, filiala Bistrița-Năsăud; Societatea Română de Bioetică; Societatea Română de Istorie a Medicinii; Societatea Națională de Inginerie Medicală și Tehnologie Biologică, 4 aprilie 2023, Cluj-Napoca (on-line).

74. *Istorie și istoriografie în opera Mitropolitului Irineu Mihălcescu*, la Simpozionul „A 75-a comemorare a Mitropolitului Moldovei și Bucovinei, Irineu Mihălcescu”, organizat de Mănăstirea Agapia și Mitropolia Moldovei și Bucovinei, 6 mai 2023, Mănăstirea Agapia, jud. Neamț.

75. *Andrei baron de Șaguna: Decorațiile și nobilitatea mitropolitului*, la Conferința națională „O voce emblematică a românilor: Andrei Șaguna și lumea transilvăneană de la mijlocul secolului al XIX-lea”, organizată de Academia Română – Filiala Cluj-Napoca, Centrul de Studii Transilvane, Institutul de Istorie

„George Barițiu”, Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Teologie Ortodoxă, 28 iunie 2023, Cluj-Napoca.

76. *Mitropolitul Andrei Șaguna. O biografie culturală*, la Școala Internațională de Vară a Doctoranzilor Teologi (ediția a XI-a): „Modulațiile Logosului în Tradiția liturgică a Bisericii: Biblie, omilie, imnografie, hagiografie”, organizată de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității 1 Decembrie 1918 Alba Iulia, 9-11 iulie 2023, Sighișoara.

77. *Protopopiatul Ortodox Făgăraș în anii 1843-1844: preoți și parohii*, la Sesiunea anuală internațională de comunicări științifice organizată de Muzeul Țării Făgărașului „Valer Literat”, 6-8 septembrie 2023, Făgăraș.

78. *Semele și emblemele mitropolitului Andrei baron de Șaguna*, la Sesiunea anuală de comunicări științifice, organizată de Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Maramureș, 4-6 octombrie 2023, Baia Mare.

79. *Episcopia „neunită din Ardeal” între 1761 și 1848: Situația juridică și canonică, sediul și aparatul administrativ*, la Conferința „Societățile și instituțiile lor. Aspecte metodologice și abordări istoriografice”, organizată de Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române, Universitatea Babeș-Bolyai – Centrul de Studiere a Populației în cadrul Zilelor Academice Clujene 2023, 18-20 octombrie 2023, Cluj-Napoca.

80. *Preoții militari greco-catolici în armatele habsburgice din secolul al XIX-lea*, la Simpozion internațional „Istoria și viitorul unei Biserici – reflecții la 75 de ani de la intrarea în catacombe a BRU –”, organizat de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Oradea Mare, Universitatea Babeș-Bolyai Facultatea de Teologie Greco-Catolică, Seminarul Teologic Greco-Catolic Sfinții Vasile, Grigore și Ioan din Oradea, 12-14 octombrie 2023, Oradea.

81. *Andrei Șaguna și József Eötvös, o amiciție de o viață*, la Sesiunea internațională de comunicări științifice a Muzeului Țării Crișurilor Oradea – Complex Muzeal „Interferențe. Trecut, prezent, viitor”, ediția a II-a, organizată de Muzeul Țării Crișurilor, Universitatea din Oradea, Facultatea de Istorie, Relații Internaționale, Științe Politice și Științele Comunicării, Universitatea de Stat din Moldova, 12-13 octombrie 2023, Oradea.

82. *Dimitrie Cantemir teologul*, la Conferința Internațională „Dimitrie Cantemir și istoria cărții: discurs exegetic-discurs literar”, organizată de Biblioteca

Academiei Române Cluj, Academia Română – Filiala Cluj, Facultatea de Litere a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, 19-20 octombrie 2023, Cluj-Napoca.

83. *Portretele de epocă ale Mitropolitului Andrei Baron de Șaguna: de la litografii, desene și gravuri la fotografii și tablouri*, la Simpozionul cu participare internațională „Istorie, cultură și spiritualitate în Banat”, ediția a II-a: „150 de ani de la înveșnicirea Sfântului Mitropolit Andrei Șaguna. 100 de ani de la nașterea Mitropolitului Nicolae Corneanu”, organizat de Mitropolia Banatului, Filiala Timișoara a Academiei Române, Consiliul Județean Timiș, Asociația Cultural-Filantropică „Ioan Oprea” Timișoara, 5-7 noiembrie 2023, Timișoara.

84. Andrei Șaguna și Avram Iancu între colaborare și confruntare: Sinodul eparhial din martie 1850, la Conferința internațională „Avram Iancu 200 de ani de la naștere. Omul, contemporanii, epoca”, organizată de Consiliul Județean Hunedoara, Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” Hunedoara-Deva, Academia Română, Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, 9-10 mai 2024, Deva.

85. *Mitropolitul Andrei Șaguna, o biografie culturală*, la Conferința Națională „Sfântul Martir Constantin Brâncoveanu și Sfântul Mitropolit Andrei Șaguna, stâlpi ai Ortodoxiei și ai neamului românesc”, organizată de Facultatea de Teologie a Universității „Ovidius” din Constanța, Școala „Sfinții Martiri Brâncoveni” din Constanța, Fundația Ecumenică „Pro Axe Mundi” din București, 9 iulie 2024, Constanța.

86. *Un jubileu rotund: 160 de ani de la reînființarea Mitropoliei Ardealului. Noutăți documentare culese din arhivele austriece; și Avram Iancu în fondurile Arhivelor Statului de la Viena*, la Congresul Național al Istoricilor Români, ediția a IV-a, organizat de Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Universitatea de Stat din Moldova, Academia Română, Comitetul Național al Istoricilor din România, 27-31 august 2024, Chișinău-Suceava.

87. *Portretele, semnătura și stema episcopului Vasile Moga*, la Conferința internațională „Momente de răscruce din istoria României: elite, administrație și regimuri politice în sec. XIV-XXI”, organizată de Academia Română, Institutul de Istorie „George Barițiu”, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca și Centrul de Studiere a Populației, 17-19 octombrie 2024, Cluj-Napoca.

88. *Din culisele mișcării separației ierarhice și reînființării Mitropoliei Ortodoxe Române din Imperiul Austriac: memoriul inedit al lui Ioan cavaler de Pușcariu din 20*

ianuarie 1862, la Simpozionul cu participare internațională Istorie, cultură și spiritualitate în Banat, ediția a III-a, organizat de Mitropolia Banatului, Academia Română, Filiala Timișoara, Consiliul Județean Timiș, „Ioan Oprea” Timișoara, 20-22 octombrie 2024, Timișoara.

89. *Biserica Ortodoxă din Transilvania în perioada interbelică*, la Simpozion Național „Oastea Domnului 101. Un secol de misiune”, organizată de Mișcarea Oastea Domnului, 16 noiembrie 2024, Cluj-Napoca.

90. *Avram Iancu în rapoartele austriece din pașoptism și neoabsolutism*, la Sesiunea Națională de Comunicări Științifice „Unitate, continuitate și independență în istoria poporului român. 106 ani de la Marea Unire (1918-2024)”, organizată de Muzeul Național al Unirii Alba Iulia și Consiliul Județean Alba, 21-22 noiembrie 2024, Alba Iulia.

91. *Avram Iancu susținător al proiectului Dacoromaniei*, la Sesiunea științifică „Avram Iancu promotor al idealurilor naționale și democratice”, organizată de Institutul de Istorie „George Barițiu”, Asociația Culturală „Simion Bărnuțiu”, Fundația Transilvania Leaders, Societatea Istorică „George Barițiu”, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară, Divizia 4 Infanterie „Gemina”, Gruparea Mobilă de Jandarmi „Ștefan Cicio-Pop” Cluj-Napoca, Societatea „Avram Iancu” din România, 29 noiembrie 2024, Cluj-Napoca.

92. *Presa bisericească din Transilvania în prima sută de ani a Patriarhiei Române*, la Colocviul național de presă bisericească „Presa Bisericească la Centenarul Patriarhiei Române”, organizat de Patriarhia Română, 6-8 februarie 2025, București (intervenție on-line).

93. *Contribuția istoricilor clujeni Alexandru Lapedatu și Ioan Lupaș la înființarea Patriarhiei Române*, la Simpozionul „Medicină și Teologie”, ediția a XXIV-a, organizat de Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului, Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai, Asociația Medicilor Bistrița-Năsăud, Societatea Română de Bioetică, Societatea Română de Istoria Medicinii, Societatea Națională de Inginerie Medicală și Tehnologie Biologică, 2 aprilie 2025 (on-line).

94. *Episcopul Ioan Popasu despre mitropolitul Andrei Șaguna. O evocare la jubileul din vara anului 1871*, la Simpozionul Internațional „Episcopia Caransebeșului – 160 de ani de mărturisire și trăire a credinței. O aniversare în lumina centenarului Patriarhiei Române”, ediția a XVIII-a, organizat de Episcopia

Caransebeșului, Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad și Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române din Cluj-Napoca, 28 aprilie 2025, Caransebeș.

95. Între pedeapsa autorităților și răzbunarea nobililor după horaiadă: deportarea răsculaților din Apuseni și Țara Hațegului în Banat, la Conferința Internațională „Între local și european-240 de ani de la martirajul lui Horea, Cloșca și Crișan, organizată de Consiliul Județean Hunedoara, Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” Hunedoara-Deva, Academia Română, Institutul de Istorie „George Barițiu” Cluj-Napoca, 22-23 mai 2025, Deva.

96. Contribuția patriarhului Elie Miron Cristea la înființarea Patriarhiei Române, la Conferința Pastoral-Misionară de primăvară: „2025-Anul omagial al Centenarului Patriarhiei Române”, organizată de Arhiepiscopia Bucureștilor, 26-27 mai 2025, București.

Cluj-Napoca, June 24, 2025
Abrudan

Mircea-Gheorghe